

PĀRSKATS

PAR MADONAS, CESVAINES,

ĒRĢĻU, LUBĀNAS UN VARAKĻĀNU

NOVADU PAŠVALDĪBU BIBLIOTĒKU

DARBĪBU

2019. GADĀ

MADONA 2020

Satura rādītājs

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums	4
2. Finansiālais nodrošinājums.....	5
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	9
4. Personāls.....	15
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	21
6. Krājums.....	42
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	51
8. Novadpētniecība.....	67
9. Projekti.....	77
10. Publicitāte.....	81
11. Sadarbības tīkla raksturojums	87

Kopsavilkums

Darba prioritātes	Jauni pakalpojumi	Nozīmīgi / jauni projekti	Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā	Problēmas, to risinājumi	Citi aktuāli jautājumi
Vietējās nozīmes bibliotēku akreditācija	Radīti 2 jauni pakalpojumi – pašmācības mūzikas apgūšanas iespējas un elektriskās šujmašīnas lietošanas iespējas Kalsnavas bibliotēkā	3td e-GRĀMATU bibliotēka, e-pakalpojumi	Izstrādāta bibliotēku krājuma attīstības politika 2019-2021.gadam	Nepieciešama datortehnikas nomaiņa. Notiek pakāpeniska tās atjaunošana	Demogrāfiskā situācija laukos
Kvalitatīvs krājums Novadpētniecība	Darbs ar sociālajiem tīkliem (facebook kontu izveide)	“Varam, ja kopā darām!” - Alunāna parka takās izvietotas 10 planšetes ar skolēnu radošajiem un bibliotēkas apkopotajiem stāstiem un teikām par Kalsnavu.	Cesvaines, Ērgļu, Lubānas bibliotēku stratēģiskais attīstības plāns	Lēns internets, bibliotēkā nevar veikt WhatsApp zvanus, BIS Alise	Darbinieku atalgojums
Kvalitatīvu pakalpojumu piedāvājums	Līgumi ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku	Stāstu bibliotēkas- atkārtota iesaiste UNESCO projektā LNK tīklā- Lazdonas bibliotēka; Mārcienā- novitāte	Makulatūras vākšanas akcijā Lubānas bibliotēkai -1. vieta, Kalsnavas bibliotēkai – 3. vieta Latvijā		Remonti, Bibliotēkas vizuālā tēla uzlabošana
Lasīšanas veicināšanas pasākumi	Laminēšana – Vestienas, Kraukļu bibliotēkā	Līdzdalība LVM un VKKF projektā “Ļaudona teiku lokā”. Ļaudonas bibliotēkā	Bibliotēka kā tūrisma apskates objekts (Kraukļi, Sarkaņi)		
Profesionālā pilnveide		Dzejas dienas ārpus bibliotēkas telpām – Vestiena, Murmastiene			

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

2019. gadā Madonas reģionā ir 33 pašvaldību publiskās bibliotēkas, kuras savu darbību veic atbilstoši LR likumdošanai.

Madonas reģiona bibliotēka veic metodiski konsultatīvo darbu

- 22 Madonas novada,
- 2 Cesvaines novada,
- 3 Ērgļu novada,
- 2 Lubānas novada,
- 3 Varakļānu novada bibliotēkās.

Izmaiņu bibliotēku tīklā pārskata periodā nav. No 33 reģionā esošajām 4 ir pilsētu bibliotēku kategorijā – Madonas novada bibliotēka, Cesvaines bibliotēka, Lubānas pilsētas bibliotēka un Varakļānu tautas bibliotēka.

Darbojas 29 pagastu pašvaldību bibliotēkas. Bērzaunes bibliotēka lasītājus apkalpo 2 vietās – Sauleskalnā un Bērzaunē. Arī Liezēres pagasta bibliotēka apkalpo lasītājus 2 vietās: Liezērē un Ozolos. Lubānas pilsētas bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts „Baložos”. Madonas novada Degumnieku bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts Ošupē. Ērgļu novada Sausnējas bibliotēkai ir ārējās apkalpošanas punkts “Sidrabiņos.”

Madonas reģionā ir 22 izglītības iestāžu bibliotēkas (21 vispārizglītojošo skolu un 1 profesionālās izglītības skolas bibliotēka), ar kurām izveidojusies laba sadarbība. 2017.-2018.gadā tika likvidētas vai reorganizētas 5 skolas, 2019.gadā likvidēta 1- Mētrienas pamatskola, kā arī iepriekš reorganizētā Sausnējas skola. Skolu bibliotēkām ir sava metodiskā apvienība, kuru vada Madonas pilsētas vidusskolas skolas bibliotēkas vadītāja.

Vispārizglītojošo un profesionālās izglītības iestāžu filiāļu skolu bibliotēku skaits novados:

- Cesvaines novadā – 1,
- Ērgļu novadā -1,
- Lubānas novadā – 2,
- Madonas novadā – 16,
- Varakļānu novadā – 2.

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā notikusi visām 32 pašvaldību publiskajām bibliotēkām. Tikšanās ar akreditācijas komisiju – 3.-5. jūnijs. 2019.gada 17.septembrī saņemtas akreditācijas apliecības un ieteikumi bibliotēku darbības uzlabošanai. Darbs pie ieteikumu izpildes uzsākts pēc tikšanās un sarunām ar akreditācijas komisiju jūnijā.

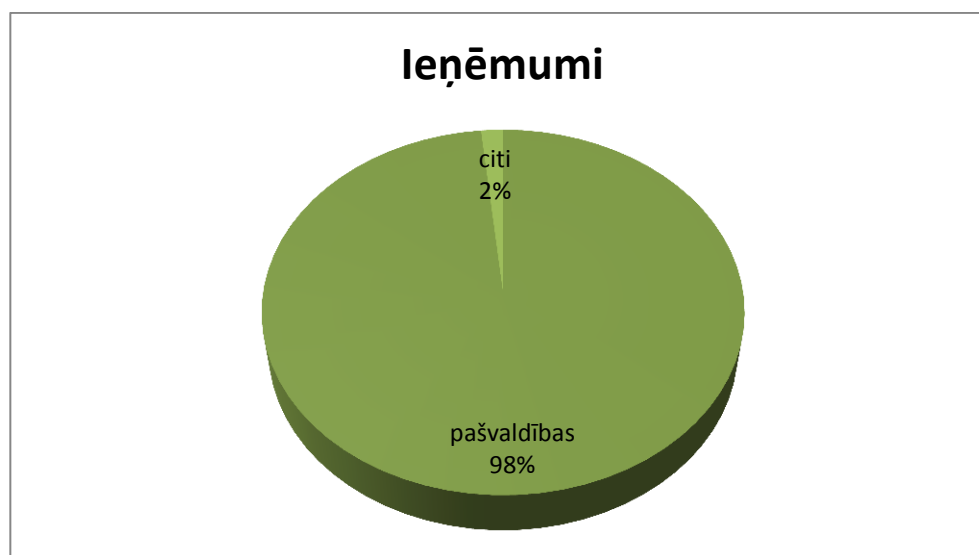
Pārskata periodā no bibliotēku stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem bibliotēkas veic krājuma popularizēšanu, novadpētniecības materiālu apzināšanu, vākšanu, uzkrāšanu un pieejamību. Organizē pasākumus bērniem un pieaugušajiem. Komplektējot krājumu, ir ņemtas vērā mērķauditorijas potenciālās intereses un vajadzības. Izmantojot sociālos tīklus, pilnveidota un uzlabota bibliotēkas publicitāte, reklāma, sasniedzamība.

2. Finansiālais nodrošinājums

Bibliotēkas tiek finansētas no Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas un Varakļānu novadu pašvaldību līdzekļiem. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, kopumā vērtējums par finansējuma atbilstību bibliotēku funkciju veikšanai un attīstībai ir pietiekams, jo tas nodrošina tikai pamatfunkciju veikšanu vai nelielu attīstību. Savas pamatfunkcijas bibliotēkas ar esošo finansējumu nodrošina atbilstoši MK prasībām.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2017	2018	2019
Kopā (EUR)	701198	707135	701202
Pašvaldības finansējums	683248	692275	689755
Citi ieņēmumi:	17950	14860	11447
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	4796	7546	5853
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	0	154	
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	250	2020	1900
<i>t. sk. citi vietējo fondu piešķirumi</i>	800	1446	
<i>t.sk. ārvalstu fondu līdzekļi</i>	8410		

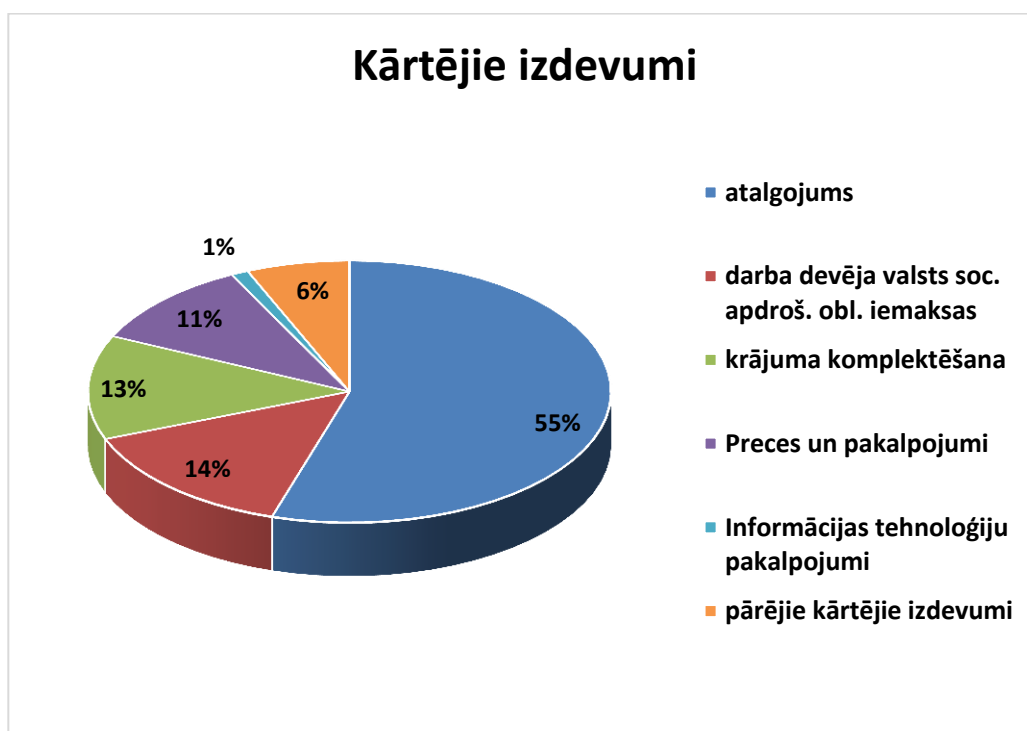
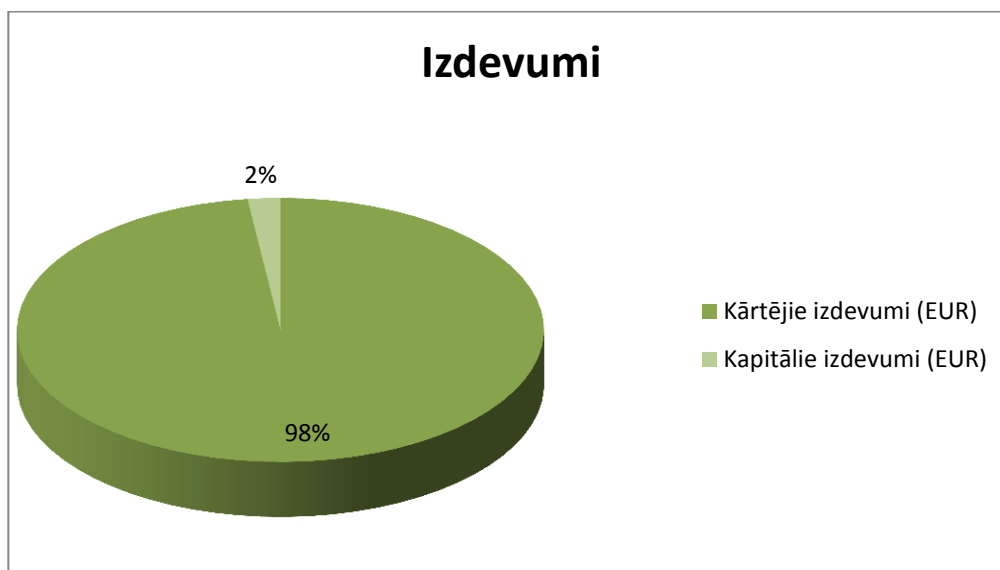

Ieņēmumi ir samazinājušies par 5933 EUR salīdzinot ar iepriekšējo gadu, praktiski atgriežoties 2017.gada līmenī (ar 4 eiro starpību). Samazinājies gan pašvaldības piešķirtais finansējums, gan citi ieņēmumi.

VKKF atbalstītie projekti realizēti tikai Madonas novada bibliotēkā.

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2017	2018	2019
Izdevumi kopā (EUR)	700942	707007	701286
Darbinieku atalgojums (bruto)	369898	383469	376491
Krājuma komplektēšana	84409	88161	88355

Bibliotēku izdevumi

	2017.	2018.	2019
Izdevumi kopā (EUR)	700942	707007	701286
Kārtējie izdevumi:	677665	698921	685315
t.sk. atalgojums	369898	383469	376491
Darba devēja VSAO iemaksas, pabalsti, kompensācijas	94495	102376	98368
Krājuma komplektēšana	84409	88161	88355
t.sk. grāmatas	63470	67265	65760
t.sk. periodiskie izdevumi	20382	20896	21824
t.sk. elektroniskie dokumenti			
t.sk. citi dokumenti	557		771
Preces un pakalpojumi	79373	83271	72940
Inform. tehnoloģiju pakalpojumi	5750	5616	7331
Pārējie kārtējie izdevumi	43677	36028	43775
Kapitālie izdevumi	23277	8086	14026

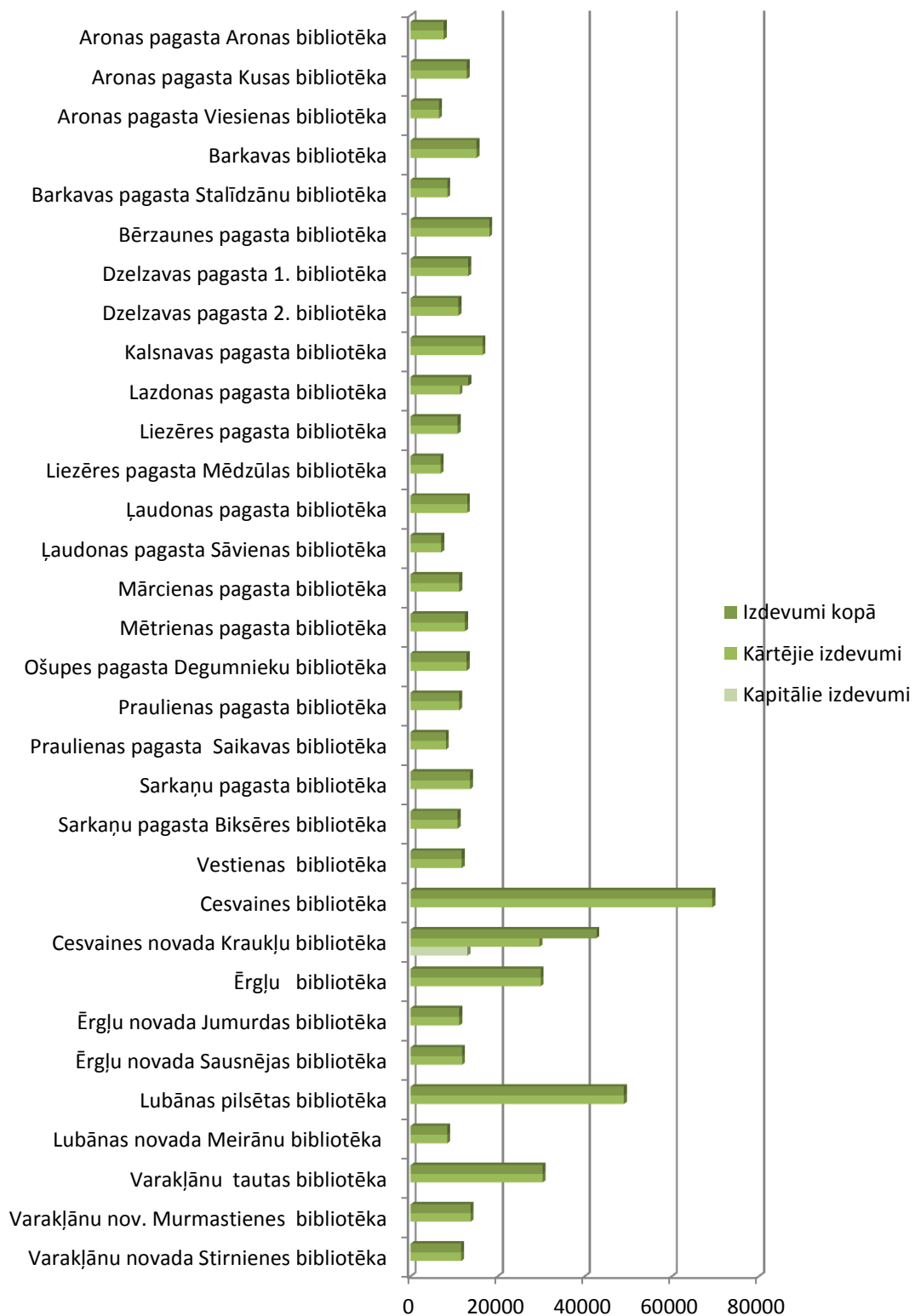
Izdevumi kopā samazinājušies par 5721 EUR, kas ir par 344 EUR vairāk kā 2017.gadā, t.sk. atalgojumam – 6978 EUR (izmaiņas algu izmaksas datumos Madonas novadā), +194 EUR krājuma komplektēšanai, kā arī palielinājušies izdevumi IT pakalpojumiem, pārējie kārtējie izdevumi.

Madonas novada bibliotēku budžetos nav iekļautas BIS Alise izmaksas, jo noslēgts kopīgs līgums un apmaksāts rēķins no pašvaldības budžeta.

Kapitālie izdevumi – 14026 EUR:

- datortehnikai, biroja tehnikai izmantoti 900 EUR Madonas novada bibliotēkai,
- pārējie kapitālie izdevumi – 13126 EUR Cesvaines novada Kraukļu bibliotēkai.

Izdevumi bibliotēkās

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi**

Pārskata periodā turpinās bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa pakāpeniski uzlabojumi - vairākās bibliotēkās veikti remontu, uzlabots aprīkojums, iegādātas jaunas mēbeles vai atjaunotās esošās.

Remontu izmaksas bibliotēku budžetos ir plānotas, taču precīzas summas nav izdalītas.

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Nr. p.k.	Bibliotēka	Veiktie remontu	Izmaksas EUR	Plānotie / nepieciešamie remontu
1.	Kusas bibliotēka	Nomainīti grāmatu plaukti, iekārtots bērnu stūrītis, nokrāsota grīda		
2.	Viesienas bibliotēka	Neliels kosmētiskais remonts - nolakotas grīdas, nopirkti jauni plaukti un datorgalds.		Norādes izvietošana Lauterē
3.	Stalīdzānu bibliotēka	Tika ielikts krāsns aizbīdnis un vienai telpai saliekamās bīdāmās durvis. Ārpusē iegādāta jauna atkritumu tvertne.	252 EUR	Apkures jautājums
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka			Plānots elektrības uzlabojums Gaiziņa ielā – 7, dūmu detektoru uzstādīšana abās bibliotēkās. Nepieciešama norāde uz bibliotēku
5.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	Iegādāti 2 izstāžu plaukti		Kosmētiskais remonts
6.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	Ieklāts grīdas segums nozaru lasītavā, krāsota grīda mākslas nodarbību telpā, nomainīts apgaismojums un videi draudzīgu, logu stikli dienvīdus pusē noklāti ar speciālu no ārpuses atstarojošu un grāmatas saudzējošu, no iekštelpām - siltumu saglabājošu plēvi. Iekārtots bērnu nodaļas stūrītis mazākajiem apmeklētājiem.		

		Veikta telpu iekārtojuma maiņa.		
7.	Lazdonas pagasta bibliotēka	Iegādāti jauni plaukti krājumam. Ierīkotas 2 jaunas piekares sistēmas izstāžu eksponēšanai. Krājuma telpā nomainīta žalūzija.		
8.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	Jauns darbgalds vadītājam un datorgalds apmeklētājiem		Krāsns remonts
9.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	Kāpņu telpā kosmētiskais remonts, kā arī bibliotēkas iekštelpās izkrāsota grīda.		Nepieciešamas kapitālais remonts
10.	Mētrienas bibliotēka		740 EUR	Ārduvju nomainīšana, remonts koridorā
11.	Praulienas pagasta bibliotēka	Bērnu zona papildināta ar diviem puffiem.		
12.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	Grāmatu plauktu iegāde, personāla datora nomainīšana		Betona kāpņu remonts uz 2. stāvu.
13.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	Iegādāti 6 jauni grāmatu plaukti		
14.	Cesvaines bibliotēka	Ēkas labās puses cokola remonts, lasītavā jauns grīdas segums, 4 datorkrēsli, krāsu printeris		
15.	Kraukļu bibliotēka	Jumta rekonstrukcijas darbi, vējtvera jumta seguma maiņa	13126 EUR	Abonementa grīdas segums, vējtvera kosmētiskais remonts
16.	Sausnējas bibliotēka	4 plaukti krājumam	436 EUR	Telpu paplašināšana – 18 m ²
17.	Lubānas bibliotēka	Plaukti pieaugušo lit. nodaļā, krēsli bērnu literatūras nodaļā		Kosmētiskais remonts, plauktu tālāka nomainīšana.
18.	Meirānu bibliotēka	Laminētājs		
19.	Varakļānu bibliotēka	Mēbeles bērnu stūrītim		Kosmētiskais remonts
20.	Murmastienes bibliotēka	Kosmētiskais remonts-pārkrāsotas sienas		

- **Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām** – Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkai.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā remontdarbi nav veikti, jo ir izveidojusies iespēja bibliotēku pārvietot uz citu ēku, kas ir ar centrālapkuri, sanitāro mezglu, ar atjaunotu fasādi un jumtu, lielāku telpu kvadrāturu – viss, kas kardināli uzlabotu patreizējo bibliotēkas stāvokli.

Madonas pašvaldībā notiek sarunas ar Latvijas Pasta vadību par iespēju atpirkt izsolē izlikto īpašumu Dzelzavas centrā “Piesaules”, kas ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa Dzelzavas muižas apbūves daļa, ko papildina pils (Dzelzavas pamatskola), pārvaldnieka māja (Dzelzavas pārvalde), klēts (Dzelzavas kultūras nams).

- **Jaunu ēku būvniecība** – nav plānota.

- **Iekārtas, aprīkojums**

Bibliotēkās notiek pakāpeniska iekārtu, aprīkojuma nomaiņa, veikti uzlabojumi. Atbilstoši telpu plānojumam, lasītāju skaitam labiekārtoti stūrīši, mēbeles jaunākajiem lasītājiem.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Sāvienas bibliotēka atrodas pagastam piederošā mūra ēkā, kas celta 1922.gadā. Bibliotēkā ir malkas apkure, divas telpas ar kopplatību 81 kvadrātmetrus. Darba apstākļi ziemas periodā nav patīkami, jo grūti piekūrināt telpas. Logi veci, siltumkrāsns iekšā izbrukusi, siltumu netur, čuguna krāsniņa maza, siltums ir tikai tad, kad kurina. Arī citos gadalaikos vecajā mūra ēkā ir mitrums, kas rada pelējumu un bojā grāmatas. Datortehnikai un multifunkcionālai iekārtai, it sevišķi ziemā, neatbilstoši apstākļi. Mājai ir vajadzīgs kapitālais remonts, jumta un logu nomaiņa.

Mārcienas bibliotēkā plānotais kosmētiskais remonts nav veikts (telpu tehniskais stāvoklis bija apmierinošs), bibliotēkas telpas tiks remontētas 2020. gada janvāra mēnesī.

Pārskata periodā tika paredzēta grāmatu plauktu maiņa, līgums par plauktu iegādi noslēgts 2019. gada 9. decembrī. Sakarā ar mēbeļu izgatavošanas firmas lielo noslodzi gada nogalē, plaukti tiks piegādāti 2020. gada janvāra beigās.

Materiālais un tehniskais stāvoklis darbā ar bērniem un jauniešiem ir apmierinošs. Bērnu stūrītis būtu jāierīko vizuāli pievilcīgāks un mūsdienīgāks, nepieciešams iegādāties jaunas galda spēles dažāda vecuma bērniem.

Mētrienas bibliotēka par pievilcīgu gan nevar nosaukt ēkas ārpusi, kurā bibliotēka atrodas. No 2016. gada visa ēka, kuras pirmajā stāvā bibliotēka atrodas ir apdzīvota – izremontēti sociālie dzīvokļi un istabiņas, taču ēkas ārpusē ir ļoti nepievilcīga. Lai arī pirms trim gadiem tika veikti uzlabojumi ēkas ārsienām (nokrāsotas līdz pusei) un iztīrītas notekcaurules, problēmu tas neatrisināja, jo krāsojums ir nolupis, atkal paverot skatam melnās, nopelējušās sienas. Neskatoties uz vairākkārtēju pieprasījumu, nav nomainītas bibliotēkas ārdurvis. Remonts nepieciešams arī koridoram, kas ved uz bibliotēku, kas 2016. gadā noplūda 2 reizes. 2020. gada budžetā pieprasīts finansējums koridora un ārdurvju remontam (tāmes izmaksas 740 eiro).

Sarkaņu pagasta bibliotēkā - 2018.gada nogalē Sarkaņu pagasta pārvaldes vadītājam tika iesniegts pieprasījums 2019. gada budžetā iekļaut 4570,- eiro grāmatu plauktu iegādei, personāla datora nomaiņai un betona kāpņu remontam uz 2. stāvu. Iecerētais pārskata periodā īstenots, izņemot

kāpņu remontu, ko atlika uz 2020.gadu. Mēbeles izgatavotas pēc pasūtījuma, aprīkotas ar riteņiem, kas ļauj tās ērti pārvietot. Viens plaukts paredzēts preses izdevumiem un viens grāmatu izstādēm. Četri jaunie plaukti sniedz iespēju pārskatāmāk izvietot bērnu grāmatas un akcentēt darbības zonu jaunākajiem lasītājiem.

Vestienas bibliotēkas pašreizējā problēma ir izdrupusi siena tālākajā telpas daļā un fiziski nolietotas grīdas. Plānots, ka 2020.gadā šo situāciju novērsīs.

Cesvaines bibliotēkā materiālais un tehniskais stāvoklis vērtējams kā labs. Katru gadu var atļauties kādu infrastruktūras uzlabojumu. Arī tehniskās iekārtas un aprīkojums ir pietiekams. Vairāk kā 1,5 tūkstoši izmaksāja ēkas labās puses cokola remonts. Lasītavā par vairāk kā tūkstoti eiro ieklāts jauns grīdas segums. Par 2 tūkstošiem eiro iegādāti 3 jauni datorkrēsli lietotājiem un 1 – darbiniekiem, kā arī 3 datori darbiniekiem. Jau gada sākumā klāt nācis jauns krāsu printeris darbiniekiem.

Lubānas bibliotēkā iegādāti 10 krēsli Bērnu literatūras nodaļā. Pieaugušo literatūras nodaļā turpinās pakāpeniska grāmatu plauktu atjaunošana- iegādāti vēl 7 divpusējie grāmatu plaukti, kā arī ekspozīcijas plaukts grāmatu izstāžu izvietojšanai. Lai nodrošinātu arhīva un nomenklatūras dokumentu uzglabāšanu, iegādāts slēdzams metāla skapis. Nākamajā gadā plānots veikt tikai nelielus kosmētiskos sienu krāsošanas darbus un iegādāt 1sēžamo pufu un 2 galda spēles Bērnu literatūras nodaļā; Pieaugušo literatūras nodaļā pabeigt pakāpenisko grāmatu plauktu atjaunošanu, iegādājot vēl 7 divpusējos grāmatu plauktus, 1 datorkrēslu un elektrisko tējkannu darbiniekiem, kā arī apmeklētāju dīvēniņu bibliotēkas priekšelpā.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	Darbiniekiem (skaits) (2018)	Lietotājiem (skaits) (2018)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	60 (61)	187 (223)	Vecākie ir 3TD datori, jaunākie- 2018.gada apmierinošs	Notiek pakāpeniska nomaiņa
Multifunkcionālās iekārtas	48 (54)		apmierinošs	
Printeri	21 (25)		apmierinošs	
Kopējamās iekārtas	8 (9)		apmierinošs	
Skeneri	1 (2)		apmierinošs	

Apkopojumā nav atsevišķa biroja tehnikas nodaļuma darbiniekiem vai lietotājiem, jo ar šo tehniku strādā darbinieki. Atšķirīga ir situācija katrā bibliotēkā, katrā novadā, taču pakāpeniski tiek veikti uzlabojumi. Pateicoties 2015.gadā realizētajam PIPP projektam daļā Madonas, Lubānas, Varakļānu bibliotēkās iepirkta datortehnika, kvalitatīvas multifunkcionālās iekārtas. Salīdzinot ar

iepriekšējo periodu, datortehnikas vienību skaits samazinājies, norakstīta vai nodota atpakaļ KISC nolietotā datortehnika, multifunkcionālās iekārtas.

Informācijas tehnoloģijas 2019

Nr.p.k		Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	lasītājiem	printeru skaits	Skeneru skaits	Kopējamo iekārtu skaits	Multifunkcionālo iekārtu skaits
1.	Madonas novada bibliotēka	40	12	28	5		1	2
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	4	1	3	1			1
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	6	1	5				1
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	5	1	4				1
5.	Barkavas bibliotēka	7	2	5				2
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	5	1	4	1			1
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	6	2	4			1	2
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	6	1	5				3
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	8	1	7	1			2
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	12	1	11			1	1
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	4	1	3				1
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	10	1	9				1
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	3	1	2				1
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	7	1	6				2
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	4	1	3				1
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	5	1	4	1			2
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	7	1	6				2
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	10	2	8				2
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	6	1	5	1			1
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	7	2	5	2			
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	3	1	2	1			1
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	4	1	3	1			1
23.	Vestienas pagasta bibliotēka	4	1	3				1
24.	Cesvaines bibliotēka	10	4	6	3	1	1	1
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	7	2	5			1	2
26.	Ērgļu bibliotēka	9	3	6	1		1	2
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	2	1	1	2		1	
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	5	2	3				1
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	13	3	10				4
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	6	2	4				2
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	8	2	6				2
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibl.	7	1	6				2
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	7	2	5	1		1	
	Kopā	247	60	187	21	1	8	48
	Madonas novads	173	38	135	14	0	3	32
	Cesvaines novads	17	6	11	3	1	2	3
	Ērgļu novads	16	6	10	3	0	2	3
	Lubānas novads	19	5	14	0	0	0	6
	Varakļānu novads	22	5	17	1	0	1	4

• **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā**

Bibliotēkās interneta ātrums, lai arī uzlabots, nav atbilstošs ātrgaitas internetam, līdz ar to arī BIS Alise bieži strādā ļoti lēni, īpaši pēcpusdienās.

Bibliotēku telpas -2019

Nr.p.k	Bibliotēkas nosaukums	Telpu kopplatība (m ²)	Lasītāju apkalpošanas telpas	Krātuves	Pārējās	Lasītāji vietu skaits bibliotēkā	Telpu tehniskais stāvoklis	Pieejamas cilv. ar kust.trauc.
1.	Madonas novada bibliotēka	1145	545	73	527	137	4;0;4	x
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	60	60			16	4	
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	58	49	9		17	0	
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	70	70			12	0	
5.	Barkavas bibliotēka	108	108			21	1	x
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	69	63		6	18	4	
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	333	200	56	77	26	0	
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	80	70		10	12	1	x
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	62	50		12	9	1	
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	121	77	44		18	1;4	
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	120	102		18	20	4	x
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	71	71			25	4	
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	47	31		16	10	0	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	123	106	7	10	30	4	
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	81	66		15	8	2	
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	175	175			12	1	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	103	83		20	17	4	x
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	87	67		20	15	4	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	60	46	14		16	0	
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	58	40		18	15	0	
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	95	72	7	16	10	4;4;1	
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	40	40			12	4	x
23.	Vestienas bibliotēka	56	56			8	1	
24.	Cesvaines bibliotēka	308	225	17	66	54	4	x
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	246	66	15	165	18	4	
26.	Ērgļu bibliotēka	145	145			28	4	
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	145	145			25	4	x
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	141	130		11	16	4	x
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	409	247		162	33	4	
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	58	47		11	10	4	
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	207	186	15	6	30	1;4;4	
32.	Varakļānu novada Murmastienes bibliotēka	142	128	9	5	15	4	
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	141	77	11	53	10	5	x
	Kopā:	5164	3643	277	1244	723		10

0 - apmierinošs

1 - nepieciešams kosmētiskais remonts

2 - nepieciešams kapitālais remonts

3 - avārijas stāvoklī

4 - labs

5 - ļoti labs

4. Personāls

- **Personāla raksturojums**

Pavisam reģiona pašvaldību bibliotēkās strādā 61 darbinieks, no tiem 51 ir bibliotekārais darbinieks.

- **Personāla mainība**

No 33 pašvaldību publiskajām bibliotēkām ar kopējo bibliotekāro darbinieku skaitu –51 šajā gadā darbinieku izmaiņas bijusi viena – Madonas novada Mārcienas pagasta bibliotēkā – 28.jūnijā darbu uzsāka E. Kalniņa.

- **Darbinieku izglītība**

Ar bibliotekāro izglītību ir 28 bibliotekāri – no tiem:

- 2 maģistri – Madonas novada bibliotēkā
- 6 ar bakalaura izglītību- 1- Cesvaines, 1 Lubānas, 4 Madonas bibliotēkā,
- 6 ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību – Cesvaines, Kraukļu, Lubānas, Madonas bibliotēkās,
- 14 ar III profesionālās kvalifikācijas līmeni – Aronas, Kusas, Viesienas, Barkavas, Bērzaunes, Lazdonas, Meirānu, Murmastienes, Jumurdas, Dzelzavas pagasta 1., Madonas bibliotēkās.

Ar izglītību citās jomās- 9 darbinieki, no tiem:

- 2 maģistri – Biksēres un Stalīdzānu bibliotēkā,
- 4 ar bakalaura izglītību –Kalsnavas, Ļaudonas, Ērgļu, Varakļānu bibliotēkās,
- 2 ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību- Mārcienas un Vestienas bibliotēkā,
- 1 ar augstāko izglītību līdz 1993.g. – Cesvaines bibliotēkā.

14 no bibliotekārajiem darbiniekiem ir ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību.

Ir 50 sievietes, 1- vīrietis.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkas vadītāja Vineta Truhanova apguva 960 stundu profesionālās tālākizglītības programmu „Bibliotēku zinības” LNB, iegūta kvalifikācija – Bibliotekārs.

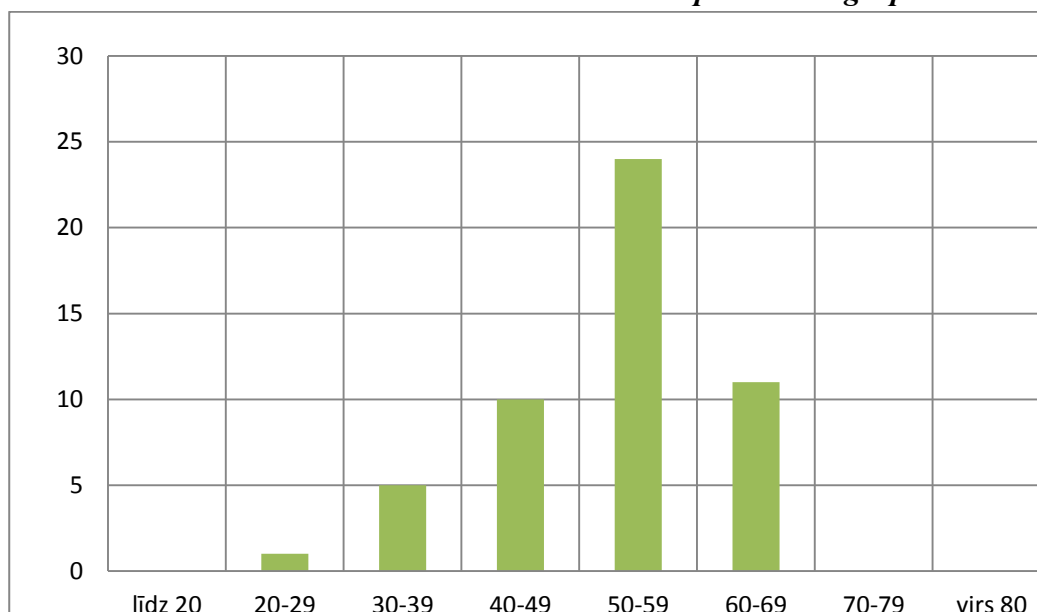
Aronas pagasta Aronas un Viesienas bibliotēku vadītājas - Dace Cāzere un Ina Cimere ir nokārtojušas profesionālās kvalifikācijas eksāmenu (ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana) LNB 2019. gada 18., 19. martā un iegūta kvalifikāciju – Bibliotekārs.

ESF projekta 8.4.1.0./16/I/001 “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” 2.kārtas ietvaros īstenotās LNB tālākizglītības programmu „Bibliotēku zinības” (960h) turpina 4 darbinieces no Ērgļu, Praulienas, Bērzaunes, Cesvaines bibliotēkām.

Profesionālās kvalifikācijas eksāmenam 2021.gadā patstāvīgi gatavojas 8 darbinieki.

Papildus bibliotekāro izglītību (no 160 stundu programmas) ieguvuši 16 darbinieki.

Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām

No 51 bibliotekārajiem darbiniekiem nepilnas slodzes ir 12 darbinieki, no tiem 9 Madonas, 1- Lubānas, 2- Varakļānu novada bibliotēkās.

Pārējo darbinieku skaits – 9, t.sk. 3 Madonas, 3- Cesvaines, 2, Lubānas un 1 Varakļānu novadā. 7 no tiem nepilnas slodzes darbinieki.

Tie ir 5 sievietes un 4 vīrieši, ar sekojošām izglītībām citās jomās: 2 bakalauri, 1- ar augstāko, 6- ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību.

- **Apbalvojumi un pateicības**

Kalsnavas pagasta bibliotēkas vadītājai saņemta pateicība par piedalīšanos Viļānu stāstnieku pasākumā “Muiža mana muižiņa āriskā vietīņā”. Izvirzīta nominācijai “Kalsnavas lepnums”.

Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēkas vadītāja par aktīvu lietotāju iesaistīšanu erudīcijas spēlē un balsošanā par Gada monētu 26.04. tika sumināta Latvijas Bankas zināšanu centrā “Naudas pasaule” kategorijā “Pagastu bibliotēkas”.

Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēkas vadītāja saņēmusi Ošupes pagasta pārvaldes apbalvojums “Ošupes pagasta lepnums 2019” par ilggadēju darbu un nesavtīgu devumu Ošupes pagasta bibliotēkas attīstībā.

- **Finansējums personāla attīstībai**

Ceļa izdevumus semināru, apmācību, konferenču apmeklējumiem nodrošina visas pašvaldības. Jebkura pamatota ideja tiek uzklautā un netiek kavēta vēlme pilnveides jomā vai pieredzes apmaiņas braucienos, jo vienmēr tiek sniegta atgriezeniskā saite ar pašvaldību.

Katru gadu darbinieki izvēlas sev nozīmīgus un interesējošus seminārus un kursus, lai pilnveidotu profesionālās iemaņas. Šim nolūkam līdzekļi tiek plānoti budžetā un pašvaldība to atbalsta, apmaksājot transporta, komandējuma izdevumus.

Kalsnavas bibliotēkas vadītājas vērtējums - netiešu, bet nozīmīgu daļu bibliotēkas nākotnes darba uzlabošanai pienes personīgā dalība neformālu izglītojošu pasākumu apmeklēšana un

izglītošanās (Literārās Akadēmijas grupas “Vakarlēpi” Prozas lasījumi, mācības ES fondu projektā “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”(80 stundas), permakultūras praktisko nodarbību apmeklējumi).

Tabula “Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieki
1.	2019. febr.-dec.	Madonas novada bibliotēka	MNB	Profesionālās pilnveides pasākumi	11/66	Visi (51) bibliotēku darbinieki
2.	2019. gads	LNB, Madonas novada bibliotēka – prakses vieta	LNB	Bibliotēku zinības-profesionālās tālākizglītības programma	960	J. Mežvinska K. Bukovska L. Cimdiņa I. Ļubka R. Stafecka
3.	22.02.	Gulbene	Gulbenes bibliotēka	“Radoša pieeja un metodes informācijas meklēšanā”, lektore dr.philol. Baiba Holma	4	I.Skuške J.Vītola
4.	01.03.	VARAM Rīga	VARAM	Informatīvais partneru pasākums “Digitālā nedēļa 2019”	4	K.Bukovska
5.	07.03.	VID Rīga	VARAM	“VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistu atkārtotās mācības”	7	K.Bukovska I.Razenovska
6.	08.03.	LNB	LNB	Informācijas meklēšana periodisko izdevumu digitālajā kolekcijā Periodika.lv”.	4	D.Madalāne I.Goba
7.	13.03.	Rīga	UNESCO LNK tīkls “Stāstu bibliotēkas”, LSA	UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” izvērtēšanas seminārs	6	L.Gluščuka
8.	18.-19.03.	LNB	LNB	Profesionālās kvalifikācijas		D. Cāzere I. Cimere

				eksāmens		
9.	Marts	LNB		Bibliotēkas darbība un lietpratībā balstīta jaunā satura īstenošana izglītībā		V.Nora
10.	9.04.	Rīgā	LNB	Konference “Vārds un attēls”	8	L.Gluščuka I.Bačuka L.Čevere I.Razenovska
11.	16.- 17.04.	Rīga LNB	LBB	Bibliotēku festivāls	10,5	V.Nora
12.	03.05.	Lubānas novads	Meirānu Kalpaka pamatskola	Mācību ekskursija Lubānas novadā. Broņislavas Martuževas Dzejas klēts, Kokaudzētava „Podiņi”, akmeņu parks „Vaidavas”	1 diena	D.Sestule
13.	26.- 28.06.	Jēkabpils	UNESCO LNK	Vasaras skola “Mazs solis cilvēkam, liels lēciens cilvēcei”	16	L.Gluščuka
14.	05.07.	Madona	LBB JSS	LBB JSS seminārs	4	I.Kokare B.Ēķe I.Ezeriņa R.Moroza E.Kalniņa L.Maligina
15.	16.- 17.07.	Gulbene	LBB Vidzemes nodaļa, Gulbenes bibliotēka	LBB Vidzemes nodaļas 22. konference	13	L.Gluščuka E.Kalniņa I.Bačuka V.Nora B.Ēķe I.Kaņepone
16.	19. – 23. 08.	LNB	Valsts izglītības aģentūra (ESF projekta ”Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” 4.	Drukāto un digitālo resursu pārvaldība bibliotēkā	40	S.Dreiblate

			kārtas ietvaros)			
17.	06.- 07.09.	Jelgava Bauska	Latvijas stāstnieku asociācija (LSA)	8. Zemgales stāstnieku festivāls "Gāž podus Rundālē!"	16	L.Gluščuka
18.	18.- 19.09.	Jēkabpils	LNB, Jēkabpils Galvenā bibliotēka	Bibliotēku novadpētniecības konference	10	E.Kalniņa L.Gluščuka K.Bukovska S.Dreiblate
19.	20.- 21.09.	Baltkrievija	Lubānas novada pašvaldība	Pieredzes brauciens uz Vitebsku, Polocku	2 dianas	D.Sestule
20.	4.10.	Balvi	LNB BAC	Konference „Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”	5	B.Ēķe I.Ezeriņa
21.	16.10.	Cēsu Centrālā bibliotēka	Cēsu Centrālā bibliotēka	Vidzemes novadu Bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 18. konference „Efektīvi komunikācijas līdzekļi un mūsdienīgas prezentācijas prasmes 21. gadsimta bibliotēkā”	8	E.Kalniņa L.Čevere B.Ēķe
22.	18.10.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	Publiskā vēsture- no sarežģītā uz vienkāršo		I.Puzāne
23.	24.10.	Madona	Madonas novadpētni ecības un mākslas muzejs	Starptautiskie zinātniskie lasījumi “Lokālās vēstures pētniecība. Nozīme. Pieredze. Problēmas”	8	D.Madalāne K.Bukovska
24.	01.11.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	Mutvārdu vēstures interviju veidošana		I.Puzāne B.Ēķe
25.	15.11.	Gulbenes novada	Gulbenes novada	Efektīva informācijas nodošana sabiedrībai		I.Puzāne L.Maligina

		bibliotēka	bibliotēka			I.Broka
26.	19.11.	Latvijas Nacionālā bibliotēka	LNB Kompetenču attīstības centrs	Bibliotēku interešu aizstāvība	6	E.Kalniņa
27.	06.12.	Gulbenes novada bibliotēka	Gulbenes novada bibliotēka	Organizācijas kultūra kā priekšnosacījums veiksmīgai tās darbībai	6	I.Puzāne I.Kaņepone L.Maligina
28.	06.12.	LU Lībiešu institūts (Rīgā)	UNESCO Latvijas Nacionālā komisija	IV Latvijas Stāstnieku konference	6	E.Kalniņa L.Gluščuka
29.	12.12.	Cesvaine	Cesvaines vidusskola	Latviešu literatūras klasika kā kritiskās domāšanas impulss. Augustam Saulietim 150	6	V. Truhanova E.Kalniņa I.Bačuka V.Nora A.Korneta L.Čevere I.Ļubka

2019.gada 21.martā Sarkaņu bibliotēku apmeklēja bibliotekāru (11) un kultūras nozares pašvaldību darbinieku grupa no Austrumukrainas (no Harkovas, Dņepropetrovskas un Zaporozjes reģiona pilsētām). Vizītes mērķis bija iepazīt Latvijas bibliotēkas, to darbu un sadarbību ar citām kultūras jomas institūcijām un kultūras darba organizāciju Latvijas pašvaldībās.

Cesvaines bibliotēkas vadītāja V.Nora kopā ar domes priekšsēdētāju piedalījās vadītāju konferencē EBIT Cēsīs. Augustā pašvaldības delegācijas sastāvā devās uz sadarbības pašvaldību Marjamā Igaunijā. Veic domes priekšsēdētāja vietnieka pienākumus. Novembrī piedalījās seminārā krājuma komplektēšanas speciālistiem LNB. Decembrī iesaistījās Augusta Saulieša 150 gadu atcerei veltītās konferences Cesvainē sagatavošanā, kā arī Rīgā piedalījās LU HZF 77. zinātniskajā konferencē “Latviešu literatūras klasika kā kritiskās domāšanas impulss. Augustam Saulietim 150.” Šo noklausījās arī A.Korneta. Viņa lielu darbu iegulda lasīšanas veicināšanas pasākuma “Burtu spēles pieaugušajiem” organizēšanā, ir Cesvaines Vēlēšanu komisijas sekretāre. Bērnu literatūras nodaļas vadītāja L.Čevere vada Svētdienas skolu Cesvaines ev. lut. Baznīcā.

Izvērtējot ieguvumus no apmeklētajiem pasākumiem var secināt, ka tas dot jaunu iedvesmu, atsvaidzina un paplašina zināšanas un spēju kvalitatīvāk darboties ar bibliotēkas lietotājiem.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Bibliotekāra kvalifikācijas paaugstināšanai profesionālās pilnveides pasākumi Madonas novada bibliotēkā tiek regulāri apmeklēti. Bet vairāk būtu nepieciešams papildināt un iegūt jaunas zināšanas arī bibliotēku nozares institūcijās citur. Problēmas – attālums līdz Rīgai vai citai pilsētai.

Tā kā Latvijas lauku bibliotēkās strādā tikai viens darbinieks, tad liela problēma, lai realizētu idejas un pilnībā izmantotu bibliotēkas iespējas, ir cilvēkresursu un laika trūkums.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- **Galvenie rādītāji**

Nemainīgas palikušas bibliotēku funkcijas un uzdevumi. Publiskā bibliotēka, būdama vietējais zināšanu ieguves avots, nodrošina pamata apstākļus mūžizglītībai un iespējai celt savu kultūras līmeni, tai ir nozīmīga vieta cilvēku dzīvē kā profesionālo, intelektuālo un kultūras vajadzību nodrošinātājam. Bibliotēka ar savu darbību vērsta uz klientorientētas bibliotēkas veidošanu, kā arī uz lasīšanu veicinošu darbību.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2017	2018	2019	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	10800	10721	10593	-1; -2
<i>t. sk. bērni</i>	3467	3432	3416	-1; -0.5
Bibliotēkas apmeklējums	145042	146543	146057	+1; -0.4
<i>t. sk. bērni</i>	41245	40625	41618	-2; +2.4
Virtuālais apmeklējums	100442	99185	91758	-2; -7.5
Izsniegums kopā	282089	282359	269373	+0.1; -4.6
<i>t. sk. grāmatas</i>	138816	140485	136691	+1; -2.8
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	139809	138577	128888	+ 1; -7
<i>t. sk. bērniem</i>	48522	37247	43996	-13; +18
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	30.10	30.49	30.45	+0.1; -0.04
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	60.27	60.71	61.44	+0.44; +0.73
Iedzīvotāju skaits	35871	35160	34787	-2; -1.1
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	5752	5653	5559	-2; -1.7

Salīdzinot datus, jāsecina, ka pozitīvs ir apmeklējumu bērniem (+993) un izsniegumu skaita bērniem un jauniešiem (+6749) palielinājums, taču turpinās lejupslidošā līkne bibliotēkas lietotāju (-128),

virtuālo apmeklējumu (-7427) rādītājos. Fizisko apmeklējumu skaits samazinājies par 486 reizēm, kopīgais izsniegumu skaits - 12986 vienības mazāks. Iemesli arvien tie paši:

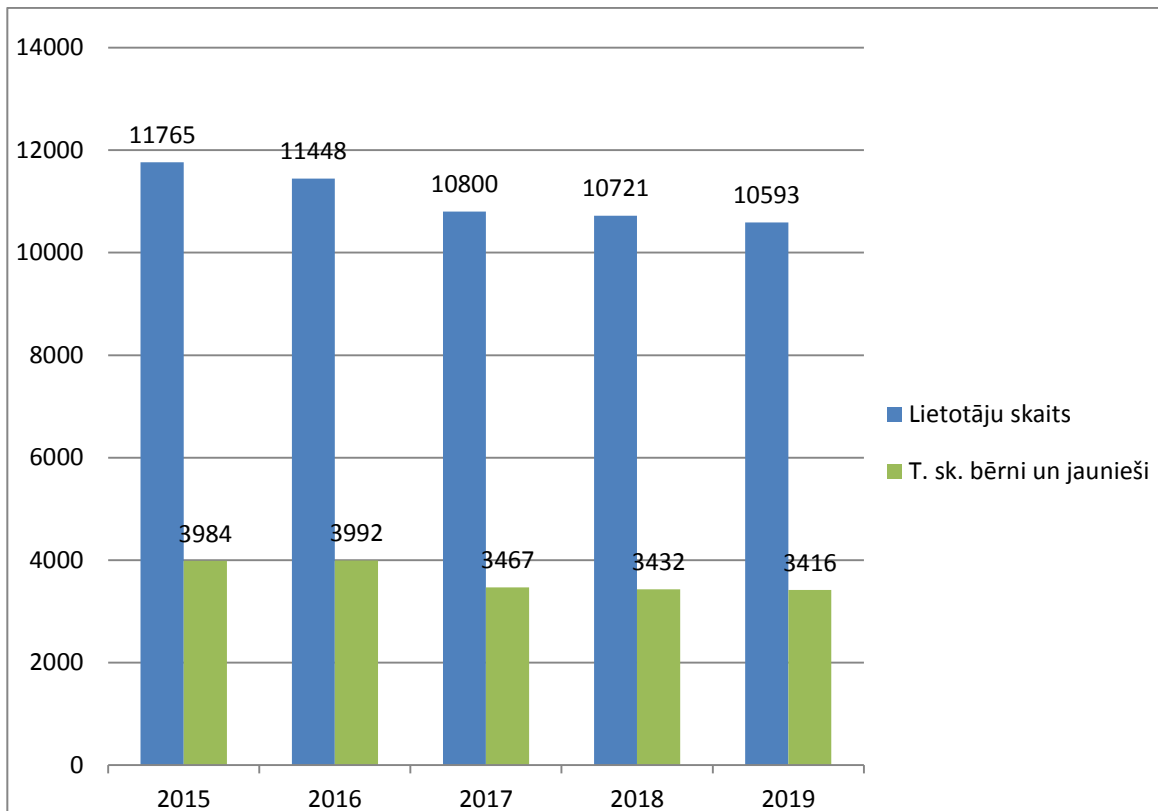
- iedzīvotāju skaita samazināšanās (pusgada laikā- 373)
- ekonomiski aktīvo iedzīvotāju noslodze darbā
- dators un internets – nepieciešamība un ikdiena mājsaimniecībās
- mobilie telefoni un planšetes–pieeja internetam jebkurā vietā, WIFI zona pie bibliotēkas
- aktīvākie un ilggadīgākie bibliotēku apmeklētāji kļūst vecāki, rodas veselības problēmas.

Analizējot atsevišķi katras bibliotēkas rādītājus, tie mainīgi rādītāji - ir ar nelielu, bet augošu tendenci. Nenoliedzami, pieaug sociālo tīklu nozīme un informācijas izplatīšana tajos.

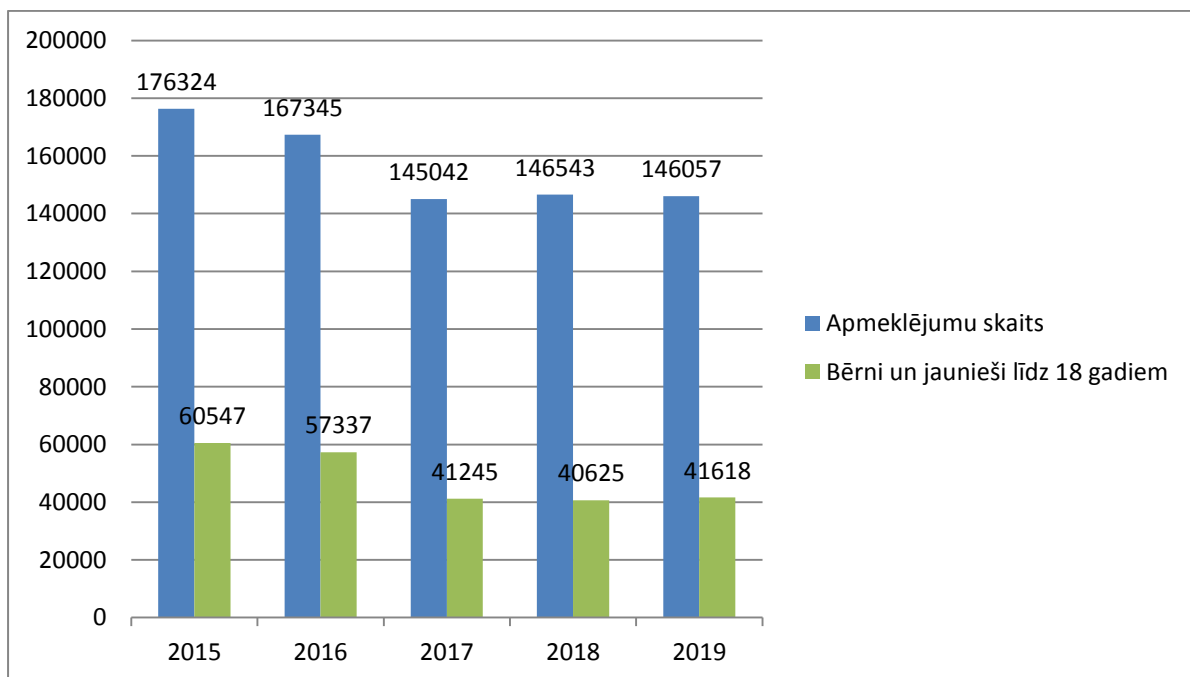
Bibliotēkas darba pamatrādītāji

Nr.p.k		Lietotāji	t.sk. bērni un jaunieši	Fizisko apmeklējumu skaits	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Virtuālais apmeklējums	Izsniegumu skaits	t.sk. bērnu grāmatas	t.sk. bērniem un jauniešiem līdz 18.gadiem
1.	Madonas novada bibliotēka	2568	1039	44586	11356	84592	94638	5275	27134
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	112	22	1205	191		3522	102	310
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	262	116	4046	2057	283	3380	429	362
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	113	22	1282	153	213	1879	27	27
5.	Barkavas bibliotēka	264	81	2307	633	459	3965	95	504
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	169	14	1647	177	72	4684	80	208
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	242	67	3755	201	396	7003	295	352
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	322	108	3067	885	1262	5548	647	872
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	198	52	2700	359		6415	21	331
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	409	117	3130	821		5818	34	267
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	272	96	4122	1559	71	6010	483	652
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	183	39	2334	395	305	4397	94	56
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	74	2	1872	46	153	5059		101
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	282	119	2362	1001		4085	351	292
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	57	13	796	77		1719	50	58
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	124	37	2622	910	718	2079	126	126
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	168	41	2217	274		4747	308	198
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	164	69	1812	737	409	4140	93	409
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	225	74	2072	860		2894	355	360
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	133	22	1256	291		3496	184	253
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	137	22	1527	109		2731	57	141
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	177	17	2588	119	347	6620	162	206
23.	Vestienas bibliotēka	291	47	4072	508	117	7488	92	422
24.	Cesvaines bibliotēka	859	312	13136	6970	68	17714	415	3289
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	146	24	1144	81	125	2147	59	59
26.	Ērgļu bibliotēka	596	233	9243	3304		15115	106	2805
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	87	25	808	128	198	1311	59	128
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	143	25	1359	145		3169	64	160
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	788	215	11469	4127	1873	16406	420	2224
30.	Meirānu bibliotēka	83	36	2074	482	97	2927	65	66
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	626	227	5393	2005		9813	204	989
32.	Murmastienes bibliotēka	217	63	2463	593		5477	427	531
33.	Stirnienes bibliotēka	102	20	1591	64		2977	104	104
	Kopā	10593	3416	146057	41618	91758	269373	11283	43996
	Madonas novads	6946	2236	97377	23719	89397	192317	9360	33641
	Cesvaines novads	1005	336	14280	7051	193	19861	474	3348
	Ērgļu novads	826	283	11410	3577	198	19595	229	3093
	Lubānas novads	871	251	13543	4609	1970	19333	485	2290
	Varakļānu novads	945	310	9447	2662	0	18267	735	1624

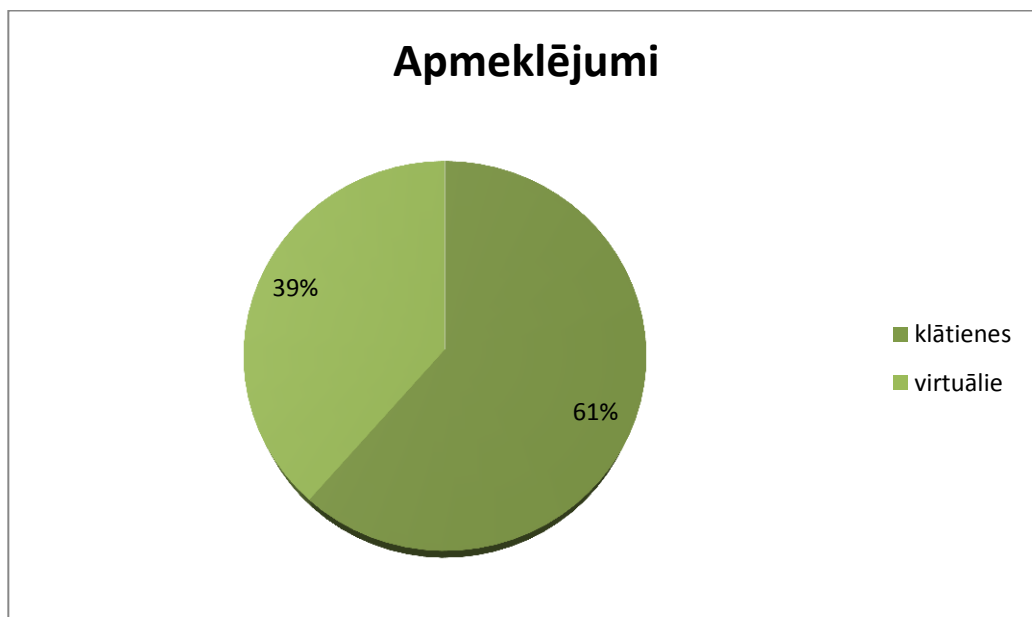
Lietotāju skaita dinamika 2015-2019

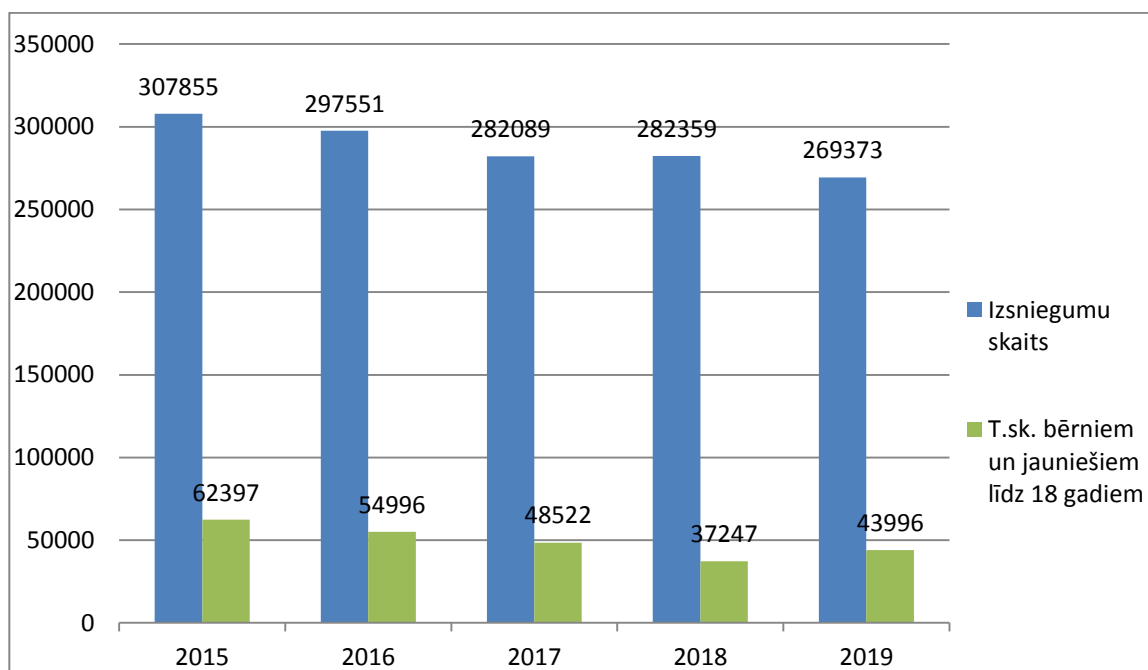
Apmeklējumu (fizisko) skaita dinamika 2015- 2019

Apmeklējumi -2019

Izsniegumu skaits 2015-2019

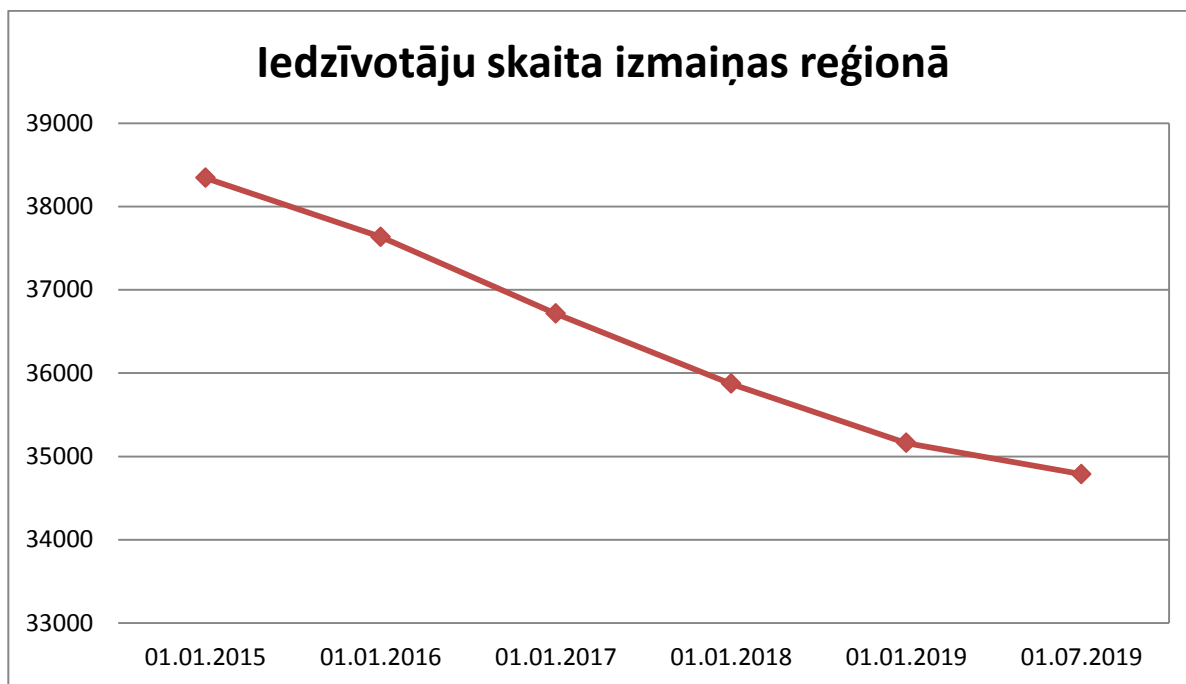
Bibliotēku lietotāju procentuālais aptvērumš

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Iedzīv. skaits	Lietotāji % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet. % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet.% no iedz. skaita
		2017	2017	2018	2018	2019	2019
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	130	88	125	88	125	89.6
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	850	30.4	825	32.1	820	31.9
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	130	94.61	130	83	125	90.4
4.	Barkavas bibliotēka	917	32.28	899	32.48	881	34.15
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	380	40	384	41	366	40
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	1300	20	1300	21.6	1300	19.1
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	1270	28.34	1245	24.33	1216	26.48
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	225	92	248	81	239	83
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	1796	19.49	1760	19.03	1738	23.53
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	701	44	687	37	701	38.8
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	1210	16.3	1189	16.8	1131	16.2
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	101	72	96	76	95	78
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	1153	25.6	1132	24.6	1102	25.6
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	180	38	188	34	187	30
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	973	18.03	959	15.53	954	12.99
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	722	23	699	23	688	24
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	1063	18	1005	19	990	17
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	1613	20.5	1613	20	1551	20
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	468	28.42	468	28.4	455	29
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	590	28	707	36	625	22
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	694	49	677	43	668	41
22.	Vestienas bibliotēka	639	45	633	45	623	46
23.	Cesvaines bibliotēka	2610	36	2509	35	2438	35
24.	Kraukļu bibliotēka	1187	12	1141	10	1133	10
25.	Ērgļu bibliotēka	2217	29	2173	27	2142	27
26.	Jumurdas bibliotēka	288	22	287	26	271	32.1
27.	Sausnējas bibliotēka	542	29	520	27	493	29
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	1811	43	1782	43	1768	45

29.	Meirānu bibliotēka	388	23	375	36	364	23
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	1908	32	1876	34	1836	34
31.	Murmastienes bibliotēka	731	37	710	34	695	31
32.	Stirnieces bibliotēka	302	57	299	45	262	39

Iedzīvotāju skaits reģionā pēc PMPL datiem:

Novads	01.07. 2019	01.01. 2019.	01.01. 2018.	01.01. 2017.	01.01. 2016.	01.01. 2015.
Cesvaines novads	2484	2515	2601	2704	2788	2842
Ērgļu novads	2908	2973	3052	3101	3243	3330
Lubānas novads	2365	2399	2429	2504	2581	2660
Madonas novads	23810	24019	24452	24960	25515	25920
Varakļānu novads	3220	3254	3337	3444	3506	3590
Kopā	34787	35160	35871	36713	37633	38342

30,45 % no visiem reģiona iedzīvotājiem izmanto bibliotēku pakalpojumus.

Analizējot šos rādītājus, secinām, cik straujā tempā sarūk iedzīvotāju skaits novados. Kā liecina PMLP statistika, pārskata perioda pusgada laikā (01.01.2019.-01.07.2019.) tas sarucis par 373 iedzīvotājiem. Salīdzinoši iepriekšējā gada laikā – par 711 iedzīvotājiem. Nav noslēpums, ka reāli iedzīvotāju skaits ir krietni savādāks nekā dati no oficiālās statistikas. Samazinājums visos novados, iekavās – dati par 2018.gadu:

Cesvaines novadā -86 (-86),

Ērgļu novadā -65 (-79)

Lubānas novadā -34 (-30)

Madonas novadā -209 (-433)

Varakļānu novadā -117 (-83)

• **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi**

Galvenās bibliotēku darba prioritātes aizvadītajā gadā bija gatavošanās vietējās nozīmes bibliotēku akreditācijai. Tradicionāli uzmanība veltīta lasītāju apkalpošanas kvalitātei, darbam ar bibliotēkas krājumu, uzziņu un informācijas darbam. Bibliotēkārā apkalpošana tiek organizēta, piemērojoties vietējiem apstākļiem un apmeklētāju vajadzībām saskaņā ar plānošanas dokumentiem. Bibliotēkas aktīvi līdzdarbojas pilsētu, pagastu rīkotajos pasākumos līdzās bibliotēkārājai darbībai.

Ērgļu, Cesvaines, Lubānas novada bibliotēkās 2019.gadā ir izstrādātas bibliotēku attīstības plāni/ stratēģijas.

2019.gadā 27 bibliotēkas ir noslēgušas vienošanos ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku par sadarbību starpbibliotēku abonementa ietvaros.

Radīti 2 jauni pakalpojumi – pašmācības mūzikas apgūšanas iespējas un elektriskās šujmašīnas lietošanas iespējas Kalsnavas bibliotēkā.

Jaunums- laminēšanas pakalpojums Kraukļu, Vestienas bibliotēkās.

Bibliotēkas saviem apmeklētājiem piedāvā tradicionālos bezmaksas pakalpojumus.

Maksas pakalpojumi ir printēšana, kopēšana, skenēšana, informācijas saglabāšana dažādos datu nesējos, atbilstoši bibliotēku tehniskajam nodrošinājumam. Atsevišķās bibliotēkās – Ērgļu novada Jumurdas, Sausnējas pašvaldība sedz tradicionālos maksas pakalpojumus – printēšanu, kopēšanu. Madonas novada bibliotēkās 2018.gadā ir izstrādāti vienoti Madonas novada vietējas nozīmes bibliotēku lietošanas noteikumi, kas apstiprināti ar Madonas novada pašvaldības 2018. gada 22. maija domes lēmumu nr. 182 (protokols Nr.8.,4p.).

Bibliotēkas apmeklētāji izmanto bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus: veic maksājumus elektroniskajā vidē, strādā ar www.latvija.lv, VID mājas lapā aizpilda gada deklarācijas. Strādā www.csdd.lv mājas lapā- gatavojas eksāmeniem, veic maksājumus un izņem vienas dienas izziņu par piedalīšanos ceļu satiksmē.

Ērgļu bibliotēka ir viena no diviem VPVKAC (valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs) punktiem. Šo pienākumu bibliotēkas darbinieki daļa ar pašvaldības darbinieku, kurš klientus apkalpo novada domes telpās.

- **E-grāmatu bibliotēka**

Bibliotēkas reģistrētajiem lietotājiem pieejams jauns pakalpojums - “3td E-GRĀMATU bibliotēka”. Tā ir iespēja bez maksas lasīt e-grāmatas tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā. Bibliotēkas aktīvi piedāvā jaunās iespējas autorizētiem lietotājiem. Vairāki e-grāmatas lasītāji vēlāk atzina, ka tomēr patīkamāk lasīt drukāto izdevumu. Dati par reģionu kopā tabulā.

“E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati” reģionā

	E-grāmatu lasītāju/autorizēto skaits	bibliotēkas lietotāju	E-grāmatu bibliotēkas izsniegums
2019	152		571

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņošana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste**

Sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darbību, apmeklētāju vajadzību apzināšana galvenokārt tiek noskaidrota individuālās sarunās ar lietotājiem, iedzīvotājiem un pagasta iestādēm. Bibliotēkās ir atsauksmju grāmatas. Atsevišķās bibliotēkās notikusi anketēšana.

Daži raksturīgi piemēri no bibliotēku prakses:

Barkavas bibliotēkā atskaites periodā ir veikta iedzīvotāju anketēšana par bibliotēkas darbu. Anketas aizpildītājiem bija jautājumi par bibliotēkas darba laiku, vai apmierina bibliotēkas krājums, vai ir bibliotēkas attālināts lietotājs, vai ir e-grāmatas lasītājs.

Bērzaunes bibliotēkā notikusi aptauja, kuru nu jau arī var saukt par tradicionālu “Kuru grāmatu es pārlasītu vēlreiz.” Secinājums: lasītāji pārsvarā izvēlas klasiķu darbus un latviešu autoru darbus. 2019.gadā, tāpat kā iepriekšējā, *topā* bija Judinas darbi. Atzīti ir Baueres, Krekles un citu latviešu autoru darbi.

Degumnieku bibliotēkā 2019.gadā veikta lasītāju aptauja. Piedalījās 22 respondenti, un secinājumi, ka 98% bibliotēkas apmeklētāju apmierina gan bibliotēkas krājums, gan darba laiks. 1 respondentu neapmierina bibliotēkas krājums, bet 2 neapmierina bibliotēkas darba laiks piektdienās.

Jumurdas bibliotēkā veikta viena iedzīvotāju aptauja par Jumurdas bibliotēkas darbību. Aptauja tika veikta klātienē, kā arī nosūtīta elektroniski uz lietotāju e-pastiem. Atbildes tika saņemtas no 19 respondentiem – 16 sievietēm un 3 vīriešiem. Lielāko aptaujājamo skaitu sastāda respondenti pēc 45 gadiem, ir viena atbilde no lasītāja līdz 15 gadiem. Analizējot atbildes, var secināt, ka ar bibliotēkas darbību un piedāvātajiem pakalpojumiem lietotāji ar apmierināti. Maz izmanto internetā pieejamās datu bāzes un katalogus, vai vispār par tādām neko nezina. Samērā maz izmanto e-pakalpojumus. To varētu izskaidrot ar to, ka blakus bibliotēkai ir pagasta pārvalde, kur arī šos pakalpojumus piedāvā.

Meirānu bibliotēkā veikta aptauja par bibliotēkas krājumu (atbildes rakstiski un google vietnē).

- **Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums**

Madonas reģionā ārējie apkalpošanas punkti ir 3 bibliotēkās.

Madonas novada Degumnieku bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Ošupē mikrorajona iedzīvotājiem atvērts tikai vienu dienu nedēļā. Šajā laikā iedzīvotāji var saņemt bibliotēkās un interneta pakalpojumus. Reģistrēto lietotāju skaits – 14. Dienas vidējais apmeklējums ārējās apkalpošanas punktā ir 4 apmeklējumi, izsniegums -11 vienības. Apmeklētāji pārsvarā ir tikai pensionāri un cilvēki ar īpašām vajadzībām, bērnu un jauniešu nav. Vienu reizi mēnesī ārējās apkalpošanas punktā pagasta pārvaldes darbiniece vietējiem iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus – pieņem komunālo pakalpojumu maksājumus.

Ērgļu novada Sausnējas bibliotēkas ārējā apkalpošanas punktā “Sidrabiņos” iedzīvotāji saņem tādus pašu pakalpojumus kā bibliotēkā, ar piebildi, ka tas notiek vienu dienu nedēļā - ceturtdienā.

Lubānas pilsētas bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts „Baloži” Indrānu ciemā, kurš ir pieejams 1x nedēļā – 11 reģistrēti lietotāji. Iedzīvotājiem paliekot vecākiem, bibliotēka tiek apmeklēta retāk. Tā kā tā ir vienīgā iestāde Indrānos un atrodas arī 300 m no autobusa pieturas un lielā ceļā, tad uz šo vietu jādodas speciāli, līdz ar to indrānieši labprāt apmeklē bibliotēku Lubānā, kad dodas pie ārstiem vai uz veikaliem iepirkties. Bibliotēkai šis apkalpošanas punkts ir vērtējams kā nerentabls, kuru pašvaldība uztur tīri morālu apsvērumu dēļ - saglabāt iedzīvotājiem šai apvidū vismaz vienu pašvaldības struktūrvienību.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums**

2019.gadā ir noslēgta bibliotēku vienošanās ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku par sadarbību starpbibliotēku abonementa ietvaros. Ar nolūku sekmēt un pilnveidot bibliotekāro un informacionālo pakalpojumu nodrošināšanu pielāgotā formātā personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām. (www.neredzigobiblioteka.lv).

Lasītājiem ar īpašām vajadzībām – cilvēkiem ar redzes traucējumiem bibliotēkas nav piemērotas.

Pieklūve cilvēkiem ar kustību traucējumiem ir 11 bibliotēkās: Barkavas, Dzelzavas pagasta 1., Lazdonas, Mētrienas, Biksēres, Cesvaines, Kraukļu, Jumurdas, Sausnējas, Lubānas (ārējā apkalpošanas punktā), Stirnienes bibliotēkās.

Bibliotēkas apzina to mikrorajonā dzīvojošos cilvēkus ar īpašām vajadzībām un tālāk dzīvojošos vecos cilvēkus un, iespēju robežās, nodrošina viņu vajadzības pēc bibliotēkas pakalpojumiem, piegādājot literatūru mājās vai sadarbībā ar sociālo darbinieku, asistentu, pastnieku, radniekiem, kaimiņiem, Samariešu kustības pārstāvjiem.

Aktuālāka un arvien vairāk praktizēta tāda bibliotekārā darba forma kā *lasītāju apkalpošana mājās*, piesenot pieprasīto literatūru veciem, slimiem, vientuļiem cilvēkiem, kuri vēlas, bet nevar nokļūt bibliotēkā. Šī darba forma ir 28 bibliotēkās: Jumurdā (9), Stirnienē (3), Murmastienē (8), Varakļānos (5) Meirānos (3), Lubānā (5), Sausnējā (6), Ērgļos (1), Cesvainē (7), Vestienā (3), Saikavā (11), Biksērē (18), Sarkaņi (3), Degumniekos (5), Liezērē (4), Ļaudonā (5), Sāvienā (2), Mēdzulā (6), Praulienā (1), Lazdonā (7), Dzelzavas pagasta 2.(7), Kalsnavā (11), Bērzaunē (7), Stalīdzānos (5), Barkavā (5), Viesienā (6), Kusā (2) un Aronā (6).

Barkavas bibliotēka atrodas ēkas 2. stāvā, tāpēc, vienojoties ar Barkavas pansionātu, lietotāji var izmantot pansionāta liftu, lai nokļūtu bibliotēkā. Bibliotēkas telpās lietotāji var brīvi pārvietoties

ratiņkrēslos, atstarpes starp plauktiem ir pietiekoši platas. Bibliotēkas rīkotos pasākumus apmeklē arī pansionāta iemītnieki, kuri pārvietojas ratiņkrēslos. Pansionāta iemītniekiem (5), kuri paši nespēj neapmeklēt bibliotēku, grāmatas tiek piegādātas uz istabiņām.

Stalīdzānu bibliotēka atrodas otrajā stāvā, uz kuru ved diezgan stāvas kāpnes. Lai atvieglotu lietotāju nokļūšanu līdz bibliotēkai, bija izveidota otra kāpņu marga, kas vecāka gadagājuma cilvēkiem atvieglo kāpšanu.

Bērzaunes bibliotēka Bērzaunē Gaiziņa ielā 7, atrodas ēkas 2. stāvā, tāpēc, iedzīvotājiem ar kustību traucējumiem bibliotēkā nokļūt nav iespējams. Jau 2018.gadā šie cilvēki ir apzināti un grāmatas tiek nogādātas un saņemtas, palīdzot pastniekiem un kaimiņiem, arī ģimenes locekļiem. Tādi cilvēki apkalpošanas reģionā ir 5. Asistenta pakalpojumus, kura pienākumos ir literatūras piegāde mājās, ir izvēlējušies 2 cilvēki.

Bibliotēka Sauleskalnā ir pirmajā stāvā, taču invalīdu tur ienākt iespējas nav.

Ļaudonas pagasta bibliotēka nav aprīkota atbilstoši personu ar īpašām vajadzībām piekļuvei (nav uzbrauktuves/nobrauktuves ratiņkrēsliem un bērnu ratiņiem), kas apgrūtina komunikāciju un pakalpojumu sniegšanu atsevišķiem bibliotēkas lietotājiem. Lai atrisinātu šo problēmu, kā starpnieks darbojas sociālais darbinieks, caur ko notiek informācijas un grāmatu apmaiņa.

Vestienas bibliotēkā personām ar invaliditāti un māmiņām ar bērnu ratiņiem pieeja ir apgrūtināta, bet ar darbinieka palīdzību ir iespējama. Nav speciāla aprīkojuma redzes invalīdu apkalpošanai, bet apmeklētājiem ar mazākiem redzes traucējumiem ir pieejama lupa.

Ērgļu bibliotēka atrodas Saieta nama otrajā stāvā, kas nav pieejama vai ir ļoti apgrūtināti pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bibliotēkas darbinieces ir ar elastīgu darba pienākumu izpildi, nodrošinot bibliotekāro pakalpojumu saņemšanu arī personām, kurām ir dažādi fiziski apgrūtinājumi nokļūšanai līdz bibliotēkas telpām otrajā stāvā. Šī situācija tiek risināta arī ar pieprasīto izdevumu nogādāšanu pie lasītāja pirmajā stāvā, vai arī, piegādājot pieprasīto izdevumu lasītājam dzīvesvietā, ja tas ir nepieciešams. Arī Varakļānu bibliotēka atrodas Saieta namā, analogi izvietotās telpās, apkalpošana notiek līdzīgi.

Sausnējas bibliotēkai jaunu lasītāju piesaiste veidojas sadarbībā ar SAC (sociālā atbalsta centrs) "Kastaņas" un lasītāju apkalpošanu mājās (6). Vienu reizi mēnesī, parasti tas notiek mēneša pirmajā piektdienā, iepriekš sazinoties dodos pie lasītājiem uz SAC un centram blakus esošajām mājām "Pakalni" un "Ošiņi". Centrā mīt dažādi ļaudis ne tikai veci ļaudis, bet arī gados ne tik veci, bet cilvēki ar dažādām īpašām vajadzībām, tāpēc arī literatūra jāpiedāvā dažāda. Lai nokļūtu pie lasītājiem, transportu nodrošina pašvaldība.

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Pagasta bibliotēkās visbiežāk pasākumi tiek organizēti visiem interesentiem, izņēmums – bērnu auditorija. Bibliotēkās, kurās notiek klubiņu, ansambļu vai interesentu grupu tikšanās, mēģinājumi, nodarbības, paralēli notiek jaunāko grāmatu apskati, grāmatu maiņa.

Piemēri no bibliotēku darbības:

Aronas pagasta bibliotēkā aktīvi darbojas rokdarbnieces un kopš 2017. gada beigām arī audējas, kuras ir arī lielas lasītājas. Rokdarbnieču tikšanās bibliotēkā notiek ceturtdienās vismaz 2 reizes mēnesī vai pēc savstarpējas vienošanās. Blakus bibliotēkas telpām atrodas telpas, kurās ir pieejamas 3 stelles. Bibliotēkas vadītāja iesaista un pamāca jaunus interesentus aušanā. Bibliotēka sadarbojas ar biedrību "Aronas pīlādzis", kas realizēja projektu "Rokdarbu vācelīte" (1.10.2018-15.09.2019), tādējādi iegūstot praktiskas un teorētiskas zināšanas pieredzējušu aušanas nodarbību vadītāju Ineses Mailītes un Ilzes Mailītes vadībā no Ērgļiem.

Kusas bibliotēkā gada garumā sadarbībā ar multifunkcionālo centru turpina pasākumu cikla "Izzinām Latviju!" nodarbības.

Barkavas bibliotēka, sadarbojoties ar pagasta pārvaldes sporta organizatori, noorganizēja nakts orientēšanās sacensības "Apkārt Barkavai 2019". Sacensībās piedalījās 8 komandas. Stāstu vakarā "Māja- Vieta" apmeklētājiem tika stāstīts par Barkavas pagasta mājām, mājvietām, kur kādreiz bija plaši īpašumi, kuru tagad vairs nav. Tika rādītas senās fotogrāfijas. Ļoti interesants bija video stāstījums par mājām- mājvietām.

Turpinot iepriekšējās tradīcijas, Stalīdzānu bibliotēka organizē pasākumus, kuros notiek dziedāšana, dzejas skandēšana, tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, radošās darbnīcas. Pēc telpu remonta patīkami organizēt pasākumus, jo tie notiek gaišās un siltās telpās. Tā kā pati bibliotekāre spēlē akordeonu, tad ar tā palīdzību var kuplināt pasākumus un ļaut pasākumu apmeklētājiem arī kopā padziedāt. Viens no skaistākajiem pasākumiem šogad bija "Kā puķei man atļauts ziedēt", ko kuplināja Madonas senioru ansamblis. Interesanta un jautra izvērsās tikšanās ar madoniešiem Ilmāru un Birutu Strodiem. Lasītājiem patika Dzejas dienās tikšanās ar dzejnieci Dzidru Bogatirevu, kura dāvināja savu dzejoļu krājumu ikvienam dalībniekam. Pasākumā "Kad pumpuri raisa pavasari" piedalījās Kristiāna Dāvida pamatskolas skolēni un skolotāji, kuri runāja un dziedāja dziesmas pavasari, par Latviju, Šī pasākuma atslēga - garīgā bagātība, kas apstaroja ikvienu dalībnieku. Bibliotēkas apmeklētājus piesaista interesantas tematiskās izstādes, šogad tādas bija "Manefas Cecerānes krustdūrienu gleznu izstāde", „Dzintras Mednes rokdarbu izstāde”, „Aivara Aivieksta dzejas un foto izstāde”, Barkavas pamatskolas un Kristiāna Dāvida pamatskolas skolēnu zīmējumu izstādes, arī barkavietes Zanitas Kupres foto izstāde. Šogad jaunums - vairāki kopīgi lasītāju izbraukumi uz koncertiem, kopīgs pārgājiens, sadraudzības pasākums ar Saikavas bibliotēkas lasītājiem un Kristiāna Dāvida pamatskolas kolektīvu. Akcents šogad likts uz sava pagasta ļaužu iepazīšanu, viņu darbiem un hobijiem. Netika aizmirsta arī novadpētniecība, par kuru rūpējās kultūrvides pētniece Helēna Dekante un turpinās arī turpmāk to darīt.

Bērzaunes bibliotēka, turpinot iepriekšējā gadā iesākto pasākumu ciklu – fotoizstādes un gleznu izstādes, sadarbojas ar vietējo fotogrāfi Ainu Karavaičuku, fotogrāfu un poligrāfistu Valdi Ošiņu, profesionālo fotogrāfi, ceļotāju un blogeri Madaru Parmu, mākslinieci Ivetu Miķelsoni. 2019. gadā lietotājiem ir bijusi iespēja iepazīties ar ceļojošo zīmējumu izstādi "Četras otas", Janas Kājiņas gleznu izstādi, kusēnietes Marijas Vorkales mandalu izstādi.

Dzejas dienās "Dziesminieks uz lauku ceļa" 2019.gadā piedalījās vietējie dzejnieki Juris Apogs, Intars Zommers un Sarma Cīrule. Dzeju lasīja vietējais amatierātris "Priekā".

Iedvesmojošs bija pasākuma, veltīta Latvijas simtgadei, ekspedīcija "Bērzaunes vērtībām pa pēdām", turpinājums ar jaunām Madaras Parmas fotogrāfijām. Bibliotēkas vadītājas personīgais lielākais gandarījums bija tad, kad pagasta 1991.gada janvāra barikāžu dalībnieki Madonā saņēma 26

gadus gaidītās apliecības par dalību 1991.gada janvāra notikumos. Saviļņojoši bija apliecību saņēmēju vārdi, ka, ja ne bibliotēka, tad viņi pie šīm apliecībām nekad nebūtu tikuši. Šī tikšanās un atmiņu ugunsкура iedegšana, ir saglabājusies kā tradīcija un notika arī 2019. gada janvārī. Gandarījumu sagādāja muzeja istabas “Gaiziņa skapis” materiālu papildināšana.

Bibliotēkas pasākumus galvenokārt apmeklē vieni un tie paši cilvēki: mājsaimnieces, pensionāri, strādājošie. Maz pasākumus apmeklē jaunieši. Viņi piedalās bibliotekārajās stundās, bērnu žūrijas pasākumā un tur, kur kaut kas tiek nopelnīts – kāda balviņa utml.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēkā darbā ar pieaugušo auditoriju vispopulārākās ir tikšanās ar radošiem cilvēkiem, radošo darbu izstādes. Bibliotēku nedēļā notika tikšanās ar dzelzavietēm, skolotājām Līgu Klusu atklājot gleznu izstādi, un Āriju Grigorjevu atklājot adīto lakatu izstādi. Pasākuma apmeklētājiem bija iespēja ne tikai iedvesmoties, bet arī ieklausīties un iesaistīties personīgā sarunā ar pieredzes bagāto mākslinieci un rokdarbnieci. Mākslas izstādē tika uzņemti ciemiņi no Zviedrijas, kuri viesojās Dzelzavas speciālajā pamatskolā. Izstādi apmeklēja arī novadnieks Andris Skride, 13. Saeimas deputāts no "Attīstībai / Par!".

Septembrī sadarbībā ar biedrību "Mēs Dzelzavai" foto orientēšanās pa un ap Dzelzavu tika organizēta Veselības diena Dzelzavas pagastā: "Vitamīni" ķermenim, prātam sirdij". Sagatavošanas procesā tika izraudzīti objekti, materiāls sagatavots orientēšanās dalībnieku vajadzībām, izprintēts. Viens no kontrolpunktiem dalībniekiem bija arī Dzelzavas 1. bibliotēka. Šādus pasākumus apmeklē ģimenes, pensionāri, skolēni un citi interesenti.

Lazdonas bibliotēkā turpina darboties interešu grupa kopīgos ikmēneša tematiskos stāstu pasākumos. Tematiskas stāstu pēcpusdienas:

“Cilvēks un zvaigznes” janvārī;

“Skaitāmpanti” - februārī, atzīmējot dzimtās valodas dienu.;

“Mīļdzīvnieku stāsti” -martā;

“Lasītāja attiecības ar grāmatu”, Bibliotēku nedēļas un Pasaules grāmatu diena. Diskutējam par Č.Mārtina “Kalns starp mums” grāmatu;

“Ziedu krāšņums stāstos” – maijā;

“Ceļojuma stāsti”- jūnijā;

“Kādas īpašas lietas stāsts”- augustā;

Dzejas dienas "Dzeja, kas sasilda sirdi"- septembrī;

“Stāsti par krāsām” – oktobrī;

“Ziemassvētku stāsti”- decembrī.

Ikviens dalībnieks nāk uz pasākumu ar savu stāstu, dzejoli, anekdoti vai notikuma stāstu. Stāstītais izskan interesanti, sirsnīgi un atrod atsaucīgu klausītāju. Dalībnieku starpā notiek viedokļu un domu apmaiņa.

Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēkas lasītāji iesaistījās KISC un sabiedrības Tilde rīkotajā erudīcijas spēlē “Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes” un balsošanā par Gada monētu 2018.

Ļaudonas pagasta bibliotēkā tika piedāvāti izglītojoši un tematiski pasākumi dažādu grupu pieaugušo auditorijai:

Lekcija “Sirds slimību un onkoloģijas profilakses pasākumi un garīgās veselības veicināšana” - Tikšanās ar dakteri – neiroloģi Inesi Irbi;

Divi pasākumi dārza darbu entuziastiem - “No sēklas un stāda līdz skaistam un vērtīgam dārzam”, “Latviskais puķu dārzs. Darbiņi dārzā sezonas laikā” – sirsnīgas tikšanās ar 2 novadniecēm - Kalsnavas arborētuma dendroloģi Benitu Rudzīti un Latvijā pazīstamo rožu un ziemciešu audzēšanas eksperti Ilmu Neretu.

Divas radošās darbnīcas: pagasta svētku ietvaros – darbošanās ar 3D pildspalvām, veidojot Ļaudonas simboliku – griezi; gada nogalē interesenti tika aicināti uz Fraktālo zīmēšanu, kur apmeklētājus Madara Kļaviņa iepazīstināja ar šo īpašo sevis izzināšanas metodi, zīmējot ar aizvērtām acīm un nejauši izvēlētām krāsām; kā arī citas aktivitātes gada garumā.

Mārcienas bibliotēkā sadarbojoties ar “Latvijas Sarkanā Krusta” Mārcienas nodaļu, gada sākumā notika pasākumu cikls “Dzīves skola”, bet gada otrajā pusē – “Dvēseles pieturas”, kurā katrs ir aicināts iepazīt kāda dzejnieka dzeju un klausīties vietējo iedzīvotāju ceļojumu iespaidus vai stāstus par dažādiem hobijiem. Tradicionāli iecienīts ir „Puķu rīta” un Dzejas dienu pasākums.

Arī Mētrienas bibliotēka organizējusi sarunas par košumdārzu un tā kopšanu (tikšanās ar B.Rudzīti) un fraktālās zīmēšanas nodarbības M.Kļaviņas vadībā.

Degumnieku bibliotēkā organizētie pasākumi ir bijuši pieejami visām vecuma grupām un sociālajiem slāņiem. Kā veiksmīgākos pasākumus var minēt:

“Draugu tikšanās” – tā ir tradīcija, kas aicina čaklākos lasītājus uz aizvadītā gada notikumu atskatu bibliotēkā.

“Raksti un cilvēki paliek...” tikšanās ar grāmatas “ Simts stāstu par Lubānu” veidotājām Aiju Andersoni un Ilzi Kraukli. Savukārt, žurnālists un ceļotājs Juris Lorencs iepazīstināja ar Āfrikas pērli-Tunisiju.

Praulienas bibliotēkā 21.02. - Dzimtās valodas diena. Iepazīst latviešu senvārdus – sagatavota senvārdu bilžu spēle „Kā kuru sauc” un uzdevumu lapiņas, kur vecvārdi jāsavieno ar pareizo skaidrojumu. Pasākums noritēja visas dienas garumā, ikviens apmeklētājs varēja pārbaudīt savas latviešu senvārdu zināšanas.

Saikavas bibliotēka - Jauno grāmatu apskati pensionāriem notiek viņu tikšanās reizēs 1 reizi mēnesī Saikavas tautas namā.

Sarkaņu bibliotēka pakalpojumu klāstu dažādo piedāvātās ekskursijas pa bibliotēku, tā vienlaicīgi popularizējot bibliotēku un pagastu. Apmeklētājus iepazīstina ar pagasta un bibliotēkas darbības vēsturi, aktivitātēm, novadnieku literatūru, aktuālo izstādi, brīvdabas lasītavu un vides objektiem, kuros akcentēti novadnieces E. Līces un A. Līces darbi. Aizvadītajā gadā 7 grupās uzņemti 143 interesenti, t. sk. literatūras skolotāji no Gulbenes, Cēsaines pašvaldības darbinieki, pensionāru grupa no Siguldas, kultūras darbinieki no Ukrainas un ģimenes no Gulbenes, Rīgas, Vācijas.

Vestienas bibliotēkā 2019. gadā notikuši 9 tematiskie pasākumi, kuros varēja papildināt savas zināšanas vai vienkārši atpūsties. Kā parasti, plašu auditoriju pulcināja Dzejas dienas, kuras šogad tika organizētas savādākā formā – brīvā dabā ar atraktīviem elementiem. Nelielāks interesentu pulciņš (± 10 cilvēki), kurā ir gan seniori, gan strādājošie, regulāri tiekas pie apaļā galda ar kādu interesantu vietējo personību. Valentīndienā klātesošos iepriecināja Irēna, kuras stāstnieces talants

iepriecināja visus domubiedrus. Sarunas par dzīvi, teātri, vēsturi un mums pašiem... Interesanta bija tikšanās ar neiroloģi Inesi Irbi, kura stāstīja par ietekmējamiem un neietekmējamiem infarkta un insulta faktoriem, paškontroles ierīču izmantošanu ikdienā, onkoloģisko slimību profilaksi, regulāru pārbaūžu nozīmi un, kur atrast ticamu informāciju par veselību. Bibliotēka arī aktīvi piedalījās Vestienas pagasta svētkos. Prieks par visiem svētku dalībniekiem, kuri novērtēja bibliotēkas piedāvātās atrakcijas- lielformāta puzzles, spēles, 3D pildspalvas. Paldies Madonas novada bibliotēkai, kura laipni dalījās ar saviem resursiem, paldies Vestienas Jauniešu centra vadītājai Andai Dakšai par sadarbību.

Ērgļu bibliotēkā 2 pasākumi- tikšanās ar Zemessardzes 54.inženiertehniskā bataljona zemessargiem; labdarības pasākums sadarbībā ar Ērgļu mākslas un mūzikas skolas mākslas nodaļas skolotāju un audzēkņiem "Pilnīgs pavasaris";

1 novadpētniecības pasākums- tikšanās ar rakstnieci, novadnieci- Dainu Grūbi;

1 seminārs- VID informatīvais seminārs- jaunā nodokļu sistēma, EDS.

1 akcija- makulatūras vākšana; akcija- vVena diena bibliotēkā.

Lubānas bibliotēkā atsevišķām lasītāju mērķgrupām ir notikuši 13 pasākumi. 2019. gadā bibliotēkā aktīvi darbojās Veselības klubīš (15 interesenti). Notika 6 izzinošas tikšanās par veselīgu dzīvesveidu un kopā ar Madonas un Ērgļu veselības klubu aktīvistiem pabija ekskursijā uz Raunu-SIA Kiploks un SIA Latnature, kur iepazinās ar veselīgu dārzenū čipšu izgatavošanu.

Varakļānu bibliotēkā augustā, Varakļānu pilsētas svētkos, uz balkona tika izveidota instalācija "Zvaigžņu atspulgā", kur A. De Sent Ekziperī aicināja "Ja mīli puķi, kas atrodas tikai uz vienas no miljoniem zvaigžņu, tad pietiek palūkoties debesīs, lai būtu laimīgs".

Septembrī, Dzejas dienu ietvaros, 7.a klases skolēni lasīja pašu sacerētos un pašu ilustrētos dzejoļus, kā arī darbs grupās uz vietas – dzejoļu sacerēšana.

Novembrī bibliotēkā darbojās praktikante, viņa novadīja trīs pasākumus bērniem Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros. Šajā projektā bibliotēka piedalījās pirmo reizi.

Decembrī radošajā apsveikumu gatavošanas darbnīcā darbojās gan Sieviešu invalīdu biedrības "Aspazijas", gan senioru biedrības "Pīlādzītis" dalībnieces.

• **Uzziņu un informācijas darbs**

Reģiona publiskajās bibliotēkas tradicionāli notikuši jaunākās literatūras apskati, bibliotekārās stundas. Kā viena no uzziņu darba formām ir tematiskās izstādes.

Joprojām vietējās nozīmes bibliotēkās tiek veidotas tematiskās mapes, tiesa, ar lielu atlasī, kopumā 391, lai gan tās pakāpeniski zaudē savu nozīmi un to skaits sarūk, kā arī novadpētniecības tematikai veltītas 514 mapes.

Galvenais uzziņu un informācijas darba uzdevums - profesionāli orientēties plašajā resursu klāstā, nodrošināt bibliotēkas lietotājiem informācijas pieejamību un attīstīt viņu prasmes pašiem meklēt informāciju, sekmēt informācijas kvalitātes un ticamības izvērtēšanu. Apmeklētāji rosināti kritiski vērtēt dažādu portālu un mediju sniegto informāciju. Arī skolēniem palīdzot meklēt materiālus zinātniski pētnieciskajiem darbiem, runāts par to, kā izvēlēties datubāzes un autoritatīvus izdevumus, sniegta palīdzība sastādot izmantotās literatūras sarakstus u. c.

Bibliotēkā iespējams strādāt e - vidē visām vecuma grupām, izmantojot interneta resursus un abonētās datubāzes. Lasītāji ievērojami uzlabojuši savas prasmes informācijas tehnoloģijās un ikdienā lieto mājas datorus, mobilās aplikācijas, tāpēc arī konsultācijas ir mazāk nepieciešamas par informācijas tehnoloģijām, tomēr joprojām ne visi ir pietiekami zinoši.

Uzziņu meklētāji ir dažādi: lasītāji, skolēni, studenti, bezdarbnieki, pensionāri, interneta lietotāji. Pa telefonu lasītāji vēlas noskaidrot, vai viņu pieprasītā grāmata ir bibliotēkā lai arī reklamēta tiek attālinātās piekļuves kopkatalogam iespēja. To arī pakāpeniski sāk izmantot vairāk.. Skolēni un studenti ir steidzīgi: grāmatas izmanto, bet aizmirst piefiksēt izdošanas gadu, lappuses, izdevumus, no kuriem ņemtas kopijas. Arvien ikdiena ir jautājumi par autobusu kustību, pasta un pašvaldībā esošo iestāžu darbalaiku un telefona numuriem, maksāšanas iespējām internetbankā, vārdu nozīmju meklēšana krustvārdu mīklu minētājiem. Nākas palīdzēt orientēties gan VID, gan Elektrum, gan Tet un LMT. Bieži nākas palīdzēt iegādāties un izdrukāt autobusu un avio biļetes. Jāpiebilst, ka ne visas dienā sniegtās uzziņas tiek reģistrētas.

Mētrienas bibliotēkā, lai lasītājiem vieglāk būtu orientēties grāmatu klāstā, atsevišķi izdalīta ir bērnu literatūra (norādes lielākas, dzeltenā krāsā), nozaru literatūra (norādes zaļā krāsā), daiļliteratūra (norādes oranžā krāsā, burtu norādes arī amerikāņu, angļu, franču, vācu literatūrai.) Novadpētniecības iespieddarbi iezīmēti ar oranžu iezīmi, bet grāmatas, kurās ir autogrāfi, var atrast pēc zaļās iezīmes. Līdzīgi arī Barkavas bibliotēkā.

Uzziņas un konsultācijas vietējās nozīmes reģiona bibliotēkās -

○ **2019. - 11168**

2018. - 11132

2017. - 11843

2016. - 12011

2015. - 11564

Reģiona publiskajās bibliotēkās notikuši:

○ **2019. - 109** literatūras apskati

2018. - 65

2017. - 93

2016. - 104

2015.- 97

○ **2019. - 61** bibliotēkārā stunda

2018. - 36

2017. - 59

2016. – 48

2015. – 56

Bibliotēkas darbinieki uzziņu iegūšanai visbiežāk izmanto abonētās datu bāzes un meklētājus: Letonika.lv, Lursoft laikrakstu datu bāzi; LNB kopkatalogu un datu bāzes, Madonas reģiona bibliotēkas kopkatalogu, kā arī citu reģionālo bibliotēku kopkatalogus, jebkuru pieejamo informācijas resursu internetā. Protams, arī tradicionālos informācijas avotus – uzziņu literatūru,

periodiskos izdevumus utt. Raksturīga uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz e-uzziņām, kuras tiek pieprasītas un sniegtas ar interneta palīdzību, parasti e-pastu.

Digitālā nedēļa ir laiks, kad bibliotēkas aktīvi iesaistās dažādu apmācību, konsultāciju organizēšanā. Kā piemēram, ieskatam no dažu bibliotēku pārskatiem:

Barkavas bibliotēkā Digitālā nedēļas laikā notika derīgo padomu stunda “Tavas iespējas e-pakalpojumi”, “Bibliotēkas datu bāzes tavā mājas datorā”, “Lasi grāmatu elektroniski: e-grāmata bibliotēkas lietotājiem”. Informācija par šīm iespējām tika sniegta individuāli.

Ļaudonas bibliotēkā aktivitātes Digitālās nedēļas ietvaros - “Netērē papīru. Dari digitāli!”, “Esi e-prasmīgs!”, “Kļūsti par bibliotēkas autorizētu lietotāju un 3td E-grāmatu bibliotēkas lasītāju – lasi kur un kad vēlies”. Tiešraidē no LLU interaktīvā lekcijā tika stāstīts un rādīts, kā ikdienas lietas darīt digitāli. Varēja vairāk uzzināt gan par eID un e-paraksta lietošanu, gan par lietām, ko var kārtot elektroniski, netērējot papīru. Tika izspēlētas dažādas dzīves situācijas - dzīvesvietas deklarēšana, darbā iekārtošanās, e-veselības izmantošana, slimības lapas pieteikšana u.c., individuāla pieeja katram apmeklētājam e-pakalpojumu apmācībā.

Praulienas bibliotēkā 30.03. - Digitālās nedēļas 2019 pasākums Dari digitāli: Kā kļūt par e-grāmatu bibliotēkas lietotāju? Par VID aplikāciju – Attaisnotie izdevumi.

Pēc lietotāju pieprasījuma bibliotēkās sniedz konsultācijas un padomus grāmatu un dažādu informācijas materiālu meklēšanā, elektronisko resursu izmantošanā. Lietotāju apmācības visbiežāk saistītas ar dažāda veida rēķinu apmaksu, Lattelecom, Electrum, portāla latvija.lv un VID pakalpojumu izmantošanas iespējām, e-pasta izveide. Pēc lietotāju pieprasījuma notiek datorapmācība.

- **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Reģiona bibliotēkās nav izstrādātas licencētas mācību programmas, mācību kursi netiek organizēti. Bibliotēkas savu izglītojošo funkciju veic ar atsevišķu lekciju, tematisku pasākumu, nodarbību, konsultāciju, izstāžu starpniecību.

- **Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem**

Sadarbība ar valsts, pašvaldības institūcijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām pārsvarā notiek informācijas apmaiņas un izplatīšanas jomā. Apmeklētāji tiek informēti par norisēm pašvaldībā, informācijas aprīte tiek nodrošināta ar interneta resursu un drukātās preses starpniecību. Izvietota rakstiska informācija par iespējām iepazīties ar pašvaldības dokumentiem gan drukātā formā, gan interneta resursos.

Arī nevalstisko organizāciju informācija, kas tiek saņemta un ir aktuāla, pēc vajadzības tiek sniegta interesentiem.

Līdz ar VPVKAC- valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centra pienākumu pildīšanu, Ērgļu bibliotēkas lietotājiem ir vēl ātrāka un izsmeļošāka informācijas pieejamība par pašvaldību, valsts institūciju un iestāžu darbību un pakalpojumiem. Bibliotēkā ir arī iespēja izvietot informāciju, kas saistīta ar dažādu pašvaldības un valsts institūciju un nevalstisko organizāciju darbību un pieejamību, līdz ar to arī informāciju saņemt interesentiem.

- **Elektroniskais katalogs kā pakalpojums**

Kopš 1999. gada reģiona – Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu, elektroniskajā kopkatalogā tiek iekļauta informācija par jaunieguvumiem bibliotēkās, tā ir pieejama ikvienam interesentam. Visās 33 bibliotēkās strādā ar BIS Alise, veikts rekatalogizācijas process, lasītāju apkalpošana modulī *Cirkulācija* rit visās bibliotēkās.

Lietotājiem – interesentiem aktīvāk 2019.gadā tiek piedāvāts autorizēties un strādāt ar katalogu attālināti, rezervējot, pagarinot nepieciešamo literatūru, Šeit vērojama krietni lielāka aktivitāte salīdzinot ar 2018.gadu gan no bibliotēku puses, vairāk piedāvājot, gan pašu apmeklētāju ieinteresētība. Motivējošs faktors – iespēja lasīt e-grāmatas www.3td.lv

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2018)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2018)
			Cirkulācija	SB A	Komplektēšana		
Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu novadi	33+ 19 skolu= 55	1, 32 + skolu -19	52	46	52	688 (257)	525 (327)

SBA moduli darbā nav izmantojušas skolu bibliotēkās.

No visiem 688 autorizētiem lietotājiem puse ir Madonas novada bibliotēkā- 343. Te bibliotēkām uzdevums- joprojām attīstīt šo pakalpojumu.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Autorizēti lietotāji (2018)	Autorizēti lietotāji (2019)	% salīdzinot ar iepr. gadu
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	1	10	+99
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	7	24	+38
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	7	7	
4.	Barkavas bibliotēka	2	19	
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka		10	
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka		11	
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	27	31	
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	2	30	+150
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	25	32	+25
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	12	20	+40
11.	Liezēres pagasta bibliotēka		11	+100
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	12	12	0
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	13	18	+38.5
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	0	1	+1
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	0	4	
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	1	12	+110
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	3	15	
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	1	6	+7
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	1	9	+8
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	28	25	-11
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	20	20	0
22.	Vestienas bibliotēka	1	7	
23.	Cesvaines bibliotēka	12	107	
24.	Kraukļu bibliotēka	11	4	
25.	Ērgļu bibliotēka	4	22	
26.	Jumurdas bibliotēka	3	10	
27.	Sausnējas bibliotēka		3	

28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	8	10	+1.25
29.	Meirānu bibliotēka	2	2	
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	13	26	
31.	Murmastienes bibliotēka		4	
32.	Stirnienes bibliotēka		3	

- **Digitalizācija**

Tas ir bibliotēku darbības virziens nākotnē, šobrīd nav attīstīts.

- **Iekšzemes un starptautiskais SBA**

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2017	2018	2019
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	2085	1798	2270
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	2049	1988	2319

Starptautiskais SBA šajā gadā nav izmantots.

Pārskata periodā SBA pakalpojums izmantots intensīvi- par 803 dokumentiem vairāk kā 2018.gadā. SBA kārtā pasūtīta ne tikai mācību, studiju nolūkiem paredzētā literatūra, bet arī daiļliteratūra.

Aktīva ir pagastu bibliotēku sadarbība ar Madonas novada bibliotēku, kā arī ģeogrāfiski tuvāk esošo bibliotēku starpā. Notiek dokumentu apmaiņa pagasta bibliotēku, piemēram, Aronas, Liezēres, starpā. Aktīvāk SBA pakalpojums realizēts, Aronas, Kusas, Viesienas, Stalīdzānu, Lazdonas, Liezēres, Mēdzūlas, Ļaudonas, Sāvienas, Praulienas, Vestienas, Cesvaines, Ērgļu, Jumurdas, Lubānas, Varakļānu, Stirnienes bibliotēkās. Ne visas bibliotēkas savā darba praksē pietiekami aktīvi pielieto šo pakalpojumu, daļēji atzīstot, ka nav bijis nepieciešamais pieprasījums vai kā iemeslu minot tuvu ģeogrāfisko atrašanās vietu Madonai.

Svarīgi, SBA reģiona robežās tiek veicināts bez papildus maksas, apzinoties sadarbības potenciālu.

SBA izmantošana

Nr..p.k		Iekšzemes starpbibliotēku abonements	t.sk.no citām Latvijas b - tēkām saņ. dok.	uz citām Latvijas b - tēkām nos. dok
1.	Madonas novada bibliotēka	1575	216	1359
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	96	90	6
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	75	50	25
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	162	154	8
5.	Barkavas bibliotēka	27	25	2
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	74	72	2
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	19	15	4
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	52	37	15
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	19	8	11
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	25	19	6
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	83	29	54
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	104	52	52
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	471	450	21
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	99	48	51
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	103	101	2
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	29	25	4
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	7	6	1
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	19	19	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	91	76	15
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	36	10	26
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	44	40	4
22.	Sarkaņu pagasta Bikšēres bibliotēka	44	8	36
23.	Vestienas bibliotēka	70	60	10
24.	Cesvaines bibliotēka	196	19	177
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	17	3	14
26.	Ērgļu bibliotēka	375	274	101
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	216	122	94
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	39	34	5
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	220	116	104
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	42	17	25
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	68	43	25
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	24	17	7
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	68	15	53
	Kopā	4589	2270	2319
	Madonas novads	3324	1610	1714
	Cesvaines novads	213	22	191
	Ērgļu novads	630	430	200
	Lubānas novads	262	133	129
	Varakļānu novads	160	75	85

- **Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā**

Lai popularizētu bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu, ir jāveic plašāks informācijas darbs ar sociālo tīklu palīdzību. Šeit jāmin, ka 2019.gadā daudzām bibliotēkām izveidoti facebook.com profili.

Vestienas bibliotēkas piemērs raksturo situāciju vairākās bibliotēkās - personām ar invaliditāti un māmiņām ar bērnu ratiņiem pieeja ir apgrūtināta. Risinājums- darbinieka palīdzība, kā arī grāmatu piegāde mājās.

6. Krājums

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:**

- ✓ *krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā*

Komplektējot krājumu tiek ņemts vērā lasītāju sastāvs, vecums, intereses. Izvēloties jaunas grāmatas, tiek izskatīti izdevniecību piedāvājumi, salīdzinātas cenas un izvēlēts izdevīgākais piedāvājums. Pārskata periodā krājumu papildināja jauno grāmatu iepirkumi – pašvaldības budžeta finansējums un dāvinājumi. Jaunieguvumi galvenokārt ir latviešu valodā, citās valodās, piemēram, krievu, angļu, komplektē pēc pieprasījuma. Pieņemot bibliotēkā lasītāju dāvinājumus, tiek izvērtēta to saturiskā un fiziskā kvalitāte, kā arī izmantošanas iespējas – vai konkrētais izdevums tiks izmantots.

- ✓ *informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu*

Krājuma attīstības politikas pamatā ir bibliotēkas galvenais uzdevums - veidot universālu un aktuālu, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu, nozaru un valodu dokumentu krājumu, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicināt sabiedrības mūžizglītību. Bibliotēkas krājums tiek veidots tā, lai maksimāli apmierinātu visu lietotāju vajadzības.

Gatavojoties bibliotēku akreditācijai, pārskatīti, pārstrādāti Komplektēšanas politikas dokumenti. Tie ir izstrādāti visām bibliotēkām, kā pielikumi pievienoti bibliotēku gada pārskatiem.

- **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:**

Finansējums krājuma komplektēšanai ir pietiekams, ar pieaugošu tendenci. Salīdzinot ar 2018. Gadu, tas pieaudzis par 194 eiro. Tas nav ievērojami, salīdzinot grāmatu un periodisko izdevumu cenu palielinājumu.

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2017	2018	2019
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	84409	88161	88355
<i>t. sk. grāmatām</i>	63470	67265	65760
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>			
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	20382	20896	21824
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2.35	2.50	
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	84409	88161	88355

Finansējums krājumam bērnu grāmatām un uz iedzīvotāju

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā
		2017	2017	2018	2018	2019	2019
1.	Aronas pag. Aronas bibliotēka	13	7	34	7	57	7
2.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	190	1.1	173	1.1	83	1.08
3.	Aronas pag. Viesienas bibl.	7.17	7.38	4	7		7.06
4.	Barkavas bibliotēka	152	2.43	239	2.33	278	2.45
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibl.	42	2.61	55	2.33	78	1.33
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	351	2.70	370	2.73	356	2.85
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	205	1.16	208	1.24	252	1.33
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	28	5.51	57	5,4	60	6.6
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka		1.97		2.03		2.06
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	241	2.75	244	3.31	278	3.11
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	100	1.49	230	1.8	31	1.52
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibl.	0	8.00	0	10.62	0	7.83
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	265.47	1.55	304	1.35	271	1.56
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibl.	84	6.2	18	5.1	7	4.9
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka		1.84		1.87		1.89
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	80	1.83	175	1.8	58	2.17
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.	348	1.9	311	2.1	342	2.1

18.	Praulienas pagasta bibliotēka	388	1.68	431	1.84	397	1.43
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka		3.16		3.31	266	2.95
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	266	3.58	62	3.32	14	3.05
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibl.	109	3.50	162	4.15	84	3.01
22.	Vestienas bibliotēka	338	3.50	334	3.42	26	4.08
23.	Cesvaines bibliotēka	1731	2.9	1961	3.1	2088	3.2
24.	Kraukļu bibliotēka	24	2.17	82	2.08	42	2.08
25.	Ērgļu bibliotēka	811	1.71	990	2.11	837	2.28
26.	Jumurdas bibliotēka	46	3.85	37	3.87	84	5.51
27.	Sausnējas bibliotēka	31	2.99	10	3.11	7	3.35
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	70	2.9	63	2,9	106	3.11
29.	Meirānu bibliotēka	28	4.06	28	4.21	8	3.55
30.	Varakļānu tautas bibliotēka		1.82		1.94	510	2.06
31.	Murmastienes bibliotēka	310	3.05	354	3.06	321	3.13
32.	Stirnieces bibliotēka	0	5.82	0	6.41	0	6.79

- **Rekatalogizācija**

Visās Madonas reģiona bibliotēkās krājums pilnībā rekatalogizēts, kopš 2012. gada visās bibliotēkās ir automatizēta lasītāju apkalpošana, izmantojot BIS Alise Cirkulācijas moduli.

- **Krājuma pārbaude**

Pārskata periodā krājuma pārbaude sekmīgi veikta Praulienas pagasta Saikavas bibliotēkā.

- **Krājuma rādītāji:**

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2017	2018	2019
Jaunieguvumi kopā	23949	24148	21882
<i>t. sk. grāmatas</i>	10135	10244	8621
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>			
<i>t. sk. bērniem</i>	2583	2714	1534
Izslēgtie dokumenti	23763	24986	26826
Krājuma kopskaitis	314214	315871	311615
Grāmatu krājuma apgrozība	0.53	0.54	0.54
Periodisko izdevumu apgrozība	2.51	2.53	2.34

✓ *situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi*

Atbilstoši bibliotēku noteiktajiem mērķiem, notiek sistemātisks, regulārs darbs ar krājumu. Lai gan finansējums krājuma komplektēšanai palielinās, samazinās jaunieguvumu skaits.

Citi jaunieguvumi

Gads	Grāmatas	Seriāl izdevumi	Audioviz. dokumenti	Karto grāfiskie	Attēldok.	Pārējie	Elektro niskie
2019.	8621	13151	70			40	
2018	10244	13735	139	1	1	26	1
2017.	10135	13685	113	2	6		6
2016.	8511	12842	95				
2015.	9019	13403	307	7			
Kopā krājumā	252026	54966	1393	12	27	66	126

Komplektēšanas avoti:

Bibliotēkām izveidojusies laba sadarbība ar vietējiem grāmatu veikaliem Madonā: *Globuss (Latvijas Grāmata)*, *Zvaigzne ABC*, kur pastāvīgajiem klientiem ir 5-15% atlaides.

Grāmatas tiek iegādātas izdevniecību izbraukuma grāmatu galdā semināru laikā. *IK Virja* ir lielisks sadarbības partneris semināros, gan grāmatu piegādē bibliotēkās uz vietas. Cesvaines bibliotēka grāmatas regulāri iepērk Rīgā grāmatu bāzēs, izdevniecību veikalos. Bibliotēkas izmanto iespēju internetā salīdzināt cenas, izvēlēties optimālāko literatūras iepirkšanas vietu.

Liela loma ir preses izdevumiem, jo pieprasījums to izmantošanai ir liels. Vidēji bibliotēkās tiek pasūtīti aptuveni 10-15 dažādi preses izdevumi. Bagāts abonēto preses izdevumu klāsts ir Ērgļu (48), Cesvaines (41) un Lubānas pilsētas (56), arī Kalsnavas (34), Sarkanu (29), Vestienas (32) bibliotēkās, kur pārsniedz 25 dažādu nosaukumu preses izdevumus. Bibliotēkas preses pasūtīšanu veic elektroniskā formā, izmantojot akciju laiku, izdevēju mājaslapas, www.pasts.lv, tādējādi krietni ietaupot. Periodisko izdevumu izsniegums daudzviet bibliotēkās pārsniedz grāmatu izsniegumu, kas apliecina nepieciešamību pēc daudzveidīga periodisko izdevumu piedāvājuma bibliotēkās. Krājumu papildināšanā nozīmīgi ir arī dāvinājumi.

Bibliotēkas arī šajā gadā nopietni strādājušas pie *krājuma rekomplektēšanas* darba, izslēdzot no krājuma ievērojamu daudzumu dokumentu, tādējādi veikts nopietns darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas. Tas turpināms darbs ikvienā bibliotēkā, uz ko norāda arī ieteikumi no akreditācijas komisijas.

Salīdzināšanai krājuma **rekomplektēšanas** dinamika reģiona bibliotēkās pēdējo 5 gadu laikā:

Krājuma rekompлектēšana

Gads	Kopā	Grāmatas	Seriālizdevumi
2019.	26826	13134	13661
2018.	24986	9238	15642
2017.	23763	12576	11143
2016.	22104	13535	8542
2015.	29645	20406	9204

Turpinās darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas, arvien turpinot nepārtraukti uzturēt kvalitatīvu krājumu bibliotēkās. Izvērtēt kvalitāti rosina arī samērā zemā grāmatu krājuma apgrozība - 0.54.

Krājuma apgrozība bibliotēkās

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.
		2017	2017	2018	2018	2019	2019
1.	Aronas pag. Aronas bibliotēka	0.31	1.6	0.31	2.3	0.31	2.59
2.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	0.57	1.83	0.44	1.46	0.44	1.5
3.	Aronas pag. Viesienas bibl.	0.21	1.29	0.26	1.35	0.25	1.20
4.	Barkavas bibliotēka	0.47	1.95	0.49	1.38	0.45	2.97
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibl.	0,26	1.27	0.41	1.62	0.57	1.79
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	0.63	19.3	1	23	0.9	1.52
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	0.48	2.82	0.42	2.07	0.93	2.89
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	1.72	2.49	1.56	3	0.89	1.89
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	0.47	1.1	0.53	1.7	0.61	1.71
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	0.58	6.1	0.58	6.1	0.41	2.9
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	0.71	1.62	0.77	1.54	0.69	1.45
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibl.	0.36	2.14	0.31	1.51	0.47	1.37
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	0.48	0.9	0.52	0.92	0.45	0.75
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibl.	0.19	0.85	0.15	0.70	0.16	0.64
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	0.16	0.80	0.13	3.41	0.17	1.12
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	0.36	1.08	0.35	1.18	0.38	1.29
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.	0.44	4	0.44	4	0.7	3.5
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	0.3	0.7	0.4	0.7	0.37	0.5
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	0.59	0.75	0.5	0.69	0.20	1.44

20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	0.35	3.82	0.34	6.15	0.33	3.03
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibl.	0.72	5.61	0.6	4.95	0.53	3.56
22.	Vestienas bibliotēka	0.6	6.7	0.6	5.4	0.6	5.9
23.	Cesvaines bibliotēka	0.6	2.1	0.91	2.2	0.79	1.6
24.	Kraukļu bibliotēka	0.19	2.26	0.17	1.42	0.17	1.42
25.	Ērgļu bibliotēka	0.46	2.42	0.8	1.87	0.4	1.09
26.	Jumurdas bibliotēka	0.10	0.44	0.15	0.54	0.15	0.59
27.	Sausnējas bibliotēka	0.2	0.8	0.2	0.8	0.3	0.7
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	0.7	1.8	0.6	1.7	0.65	1.58
29.	Meirānu bibliotēka	0.28	3.12	0.3	3.55	0.27	3.73
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	0.7	3	0.6	3.1	0.6	3
31.	Murmastienes bibliotēka	0.77	1.37	0,6	2	0.8	2.7
32.	Stirnienes bibliotēka	0.14	1.33	0.13	1.40	0.12	1.4

- **Datubāzes**

- ✓ **abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)**

Bibliotēkās tiek piedāvāta iespēja strādāt ar abonētajām datubāzēm (KISC) – Letonika un Lursoft laikrakstu datubāzi. Izmantotas tiek LNB datubāzes, filmas.lv.

Piekļuve Letonika.lv. ārpus vietējās nozīmes bibliotēku telpām pārskata periodā tika nodrošināta 23 bibliotēkās – 887 skatījumi 283 sesijās. 2018.gadā - 270 skatījumi 74 sesijās.

Murmastienes bibliotēkā studenti, kuriem tika iedotas paroles bezmaksas piekļuvei Letonikas datubāzei, to arī intensīvi izmanto mācību procesā un ir ļoti pateicīgi par šādu iespēju. Kopā bibliotēkā attālināto pieslēgumu Letonikai izmantoja 193 sesijās 535 skatījumi. Attālināto piekļuvi aktīvi izmanto Jumurdas (91/14), Liezēres (47/9) klienti.

- ✓ **pašu veidotās datubāzes**

Madonas reģionā datubāzes veido tikai Madonas novada bibliotēka.

- ✓ **datubāzu izmantojuma rādītāji**

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2017	2018	2019
Letonika	3754/2863	3658/2178	4499/ 3368
News	2014	2025	1933

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Letonika šķirklī/ sesijas			News		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	22/ 18	23/16	51/18	3	0	16
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	190/88	114/63	148/93	94	102	61
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	11/13	12/9	6/13	0	1	29
4.	Barkavas bibliotēka	95/255	52/34	46/30	25	13	8
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	4/7	35/42	48/50	0	0	0
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	15/63	57/123	125/271	15/ 63	11/28	60/2 9
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	13/9	5/8	12/8	8	54	112
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	36/25	32/59	56/30	0	0	31
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	48/29	57/35	33/26	18	82	133
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	40/20	264/39	195/38	0	100	59
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	70/40	92/47	176/51	0	105	47
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	982/621	943/335	790//314	1271	956	822
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	36/42	24/25	9/16	5	4	3
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	17/15	49/37	52/43	2	2	2
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	29/18	22/9	34/43	0	0	0
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	61/60	7/16	13/14	38	21	17
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	93/38	21/42	27/10	27	38	17
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	93/130	33/47	130/66	11	19	26
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	39/64	21/23	48/51	10	9	64
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	57/25	17/15	110/32	0	0	0
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	594/448	698/398	520/547	24/ 90	230/69 0	180/ 572
22.	Vestienas bibliotēka	28/38	20/23	64/81	69	76	34
23.	Cesvaines bibliotēka	73/52	127/128	127/158	0	0	32
24.	Kraukļu bibliotēka	17/54	10/89	9/18	0	0	0
25.	Ērgļu bibliotēka	20/35	30/22	20/25	40	57	59
26.	Jumurdas bibliotēka	121/43	116/33	135/56	58	67	27
27.	Sausnējas bibliotēka	6/11	34/5	26/20	2	4	8
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	35/55	30/42	69/43	41	35	13

29.	Meirānu bibliotēka	1/1	21/7	16/9	127	4	3
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	110/211	55/41	145/615	80	35	70
31.	Murmastienes bibliotēka	15/16	20/11 BK 183/66	19/12 BK183/66	0	0	0
32.	Stīrnienes bibliotēka	16/18	6/30	8/8	46	0	0

- **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Grāmatas popularizētas grāmatu apskatos, izliekot literatūras izstādes par dažādiem autoriem-jubilāriem un publicēta informācija par jaunieguvumiem pagasta, novada informatīvajos izdevumos, pašvaldību mājas lapās, sociālajos tīklos. Ar novadnieku literatūru iepazīstina ekskursiju laikā pa bibliotēku. Bibliotēkās regulāri izlikta jaunumu izstādes, veidotas literatūras izstādes, to vidū rakstnieku un mākslinieku jubilejām un atceres dienām veltītas izstādes un dažādas tematiskas izstādes. Sociālajos tīklos un novada/ pagasta mājas lapās tiek ievietotas jaunieguvumu un lasītāko grāmatu “virtuālās izstādes”.

Visbiežāk datu bāzes izmanto skolēni savu zinātniski pētniecisko darbu rakstīšanai. Pieaugušie lasītāji labprātāk vēlas saņemt informāciju drukātā veidā, nevis lasīt datorā, tāpēc interesējošos rakstus izdrukā. Bibliotēkās pie datoriem izvietota informācija par abonētajām datubāzēm, kā arī informācija par dažādiem interneta resursiem, tajā skaitā par pieejamību pašvaldības resursiem. Kalsnavas bibliotēkā tiek izmantota 2018.gadā izveidota Lursoft digitālā aģenta kartīte, kas uzlaboja apmeklējumu biežumu. Šī iespēja tiek popularizēta kolēģu lokā. Aktīvāk jāizmanto arī Letonikas attālinātās pieejas iespēju piedāvājums, jo statistika liecina, ka ir maza izmantojamība.

Piemēri no bibliotēku pārskatiem:

Lazdonas bibliotēkā krājuma popularizēšanai izstādes :

“Sevis izzināšana”(1 nod.)

“Teātris un personības” (79);

“Stāstu burvība” (stāstu krājumi un autorstāsti) ;

“Ģimenē aug bērns” (pedagogija, psiholoģija, medicīna);

“Ceļojuma stāsti” (par valstīm);

“Vai tu esi sportisks un veselīgs” (sports, medicīna);

“Baltijas ceļam-30”(3,9 nod.).

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā krājuma un datubāzu popularizēšanai ikdienā ir informatīvas norādes un bibliotekāra tieša lasītāju uzrunāšana. Bibliotēkas mājas lapā <http://dzelzbibl.eu> sadaļā Aktualitātes ir izveidota saite uz datu bāzēm, kā arī izveidoti interneta resursi zem sadaļas Derīgas adreses un informācija par autorizētu bibliotēkas lietotāju iespējām BIS ALISE.

Cesvaines bibliotēka vērtīgai, bet ne tik populārai oriģinālliteratūrai un tulkotajiem darbiem cenšass piesaistīt lasītājus ar projektu “Burtu spēles pieaugušajiem”.

Ērgļu bibliotēkā 6 deponētas izstādes no Izraēlas vēstniecības Latvijā; Latvijas Nacionālās bibliotēkas, citām bibliotēkām.

Jumurdas bibliotēka aktīva ar piedalīšanos letonika.lv rīkotajā konkursā “Gada monēta 2018” – 4 dalībnieki Rezultāti – 182. ; 211. ; 248. ; 260. vietas no 500. Kā arī trešais labākais rezultāts kategorijā “Pagasta bibliotēkas” un bibliotēkas vadītājam uzaicinājums uz noslēguma pasākumu Latvijas bankā. <http://ejuz.lv/gadamonta2018>

Lubānas bibliotēkā lielu apmeklētāju interesi izsauca tikšanās ar ārstu- gastroenterologu Hosamu Abu Meri. Pirms un pēc tikšanās pastiprināti tika pieprasīta arī Inga Jērumas sarakstītā grāmata “Hosams Abu Meri. Libānietis. Sirdī latvietis”. Atsaucoties uz pensionāru biedrības “Cerība” vadītājas E. Reiteres uzaicinājumu, ciemojas biedrības telpās ar jaunāko bibliotēkā pieejamo literatūras un preses izdevumu piedāvājumu. Bērnu literatūras nodaļas vadītāja B. Eķe piedalās biedrības Dzejas dienu pasākuma organizēšanā un runā par dzeju pieaugušo auditorijai „Cerībā”. *Mēs visi nākam no bērņības* - ar šādu moto norit saruna par jaunāko bērnu dzeju ar senioriem. Katrs atsauc atmiņā savu bērņībā mīļāko dzejoli un tā autoru. Pēc pasākuma ir liela interese par grāmatām.

Tomēr nepieciešams nopietnāks darbs pie datubāzu popularizēšanas kā skolēniem, tā pārējiem bibliotēkas lietotājiem un ikvienam iedzīvotājam.

- **Darbs ar parādniekiem**

Regulāri tiek veikts darbs ar parādniekiem. Ar skolas bērņiem, sadarbojoties ar klašu audzinātājām, tiek iesniegti atgādinājumi. Ar pieaugušajiem ir sarunas pa telefonu, sarakste e-pastos vai sociālajos tīklos, satiekoties. Pie šī jautājuma tiek strādāts regulāri. Lauku bibliotēkas kā sodu nevar noteikt grāmatu un žurnālu neizsniegšanu lasīšanai uz māju, jo pretējā gadījumā vienkārši nebūs kas lasa. Svarīgs ir katrs lasītājs! Ilgāko parādnieku neatnēstie izdevumi, diemžēl iegūst “neatgūstamo izdevumu” statusu un tiek norakstīti.

Raksturīgi šo darbu vērtē Lubānas bibliotēkā: “Darbs ar grāmatu nodošanas kavētājiem iespēju robežās tiek veikts individuāli, mudinot ievērot grāmatu lietošanas termiņus, droši kontaktēties ar bibliotēku, lūdzot pagarināt lietošanas termiņu, ja ir tāda nepieciešamība, Lielāko tiesu atgādinājumu veicam telefoniski, jo saruna ar aizmāršām ir daudz iedarbīgāka par e-pasta ziņu, kuru daži pat neizlasa. Tā kā Lubāna ir mazpilsēta un viens otru bieži satiekam arī uz ielas, tad arī ārpus darba laika uz ielas vai veikalā smaidot nododam sveicienus no bibliotēkas. Jāatzīst, atpazīstamība mazā vietā dara savu- arī mums nākas uz ielas uzklausīt lūgumu pagarināt lietošanas termiņu lasītājam kādai ilgāk aizmūrētai lasāmvielai. Sarežģītāk ir atgūt izsniegto grāmatu un žurnālu eksemplārus, kuru lasītāji aiziet mūžībā. Radnieki reti iedomājas, ka šādas saistības aizgājējam pastāvējušas.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības**

Krājumu iegādei finansējums ir vērtējams dažādi, tas ir aptuveni nemainīgs. Izdevumu cenas ir ļoti augušas, tāpēc iepirkto grāmatu skaits nepalielinās proporcionāli finansējumam.. Krājuma attīstībā vairāk tiek domāts par krājuma kvalitāti, nevis kvantitāti. Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu, izmantotas SBA iespējas.

Bibliotēkās grāmatas cenšas iegādāties, veicot cenu apskatu dažādās grāmatu iegādes vietās un izvēloties lētāko. Izmanto arī atlaižu vai bankrota cenas grāmatnīcā “Zvaigzne ABC” .

Galvenā problēma vēl joprojām ir finansējums. Lai gan pašvaldības piešķirtais finansējums ir labs vai pietiekams, tomēr bibliotēkas krājuma vēlamo saturu un piedāvājumu lasītājiem, tas apmierina tikai daļēji. Trīs krājuma pozīcijas, uz kurām būtu nepieciešams strādāt arī nākamajā

pārskata periodā un sadalīt budžetā iedalītos līdzekļus ir: fiziski novecojušo, bet saturiski aktuālo un literāri augstvērtīgo izdevumu atjaunošana; enciklopēdisko materiālu un izdevumu papildināšana un atjaunošana; un kā vienmēr ir jaunākās, aktuālās literatūras nodrošināšana lasītājiem.

Stirnienes bibliotēkai galvenā problēma ar krājumu ir mazā apgrozība. Grāmatu fonds nav tik vecs, lai to straujāk norakstītu. Tas izveidojies tādēļ, ka tika apvienotas trīs bibliotēkas, kurām bija pietiekami līdzekļi grāmatu iepirkumiem un grāmatas bibliotēkās netika dublētas. Grāmatu fonds ir viens no lielākajiem reģiona lauku bibliotēkās.

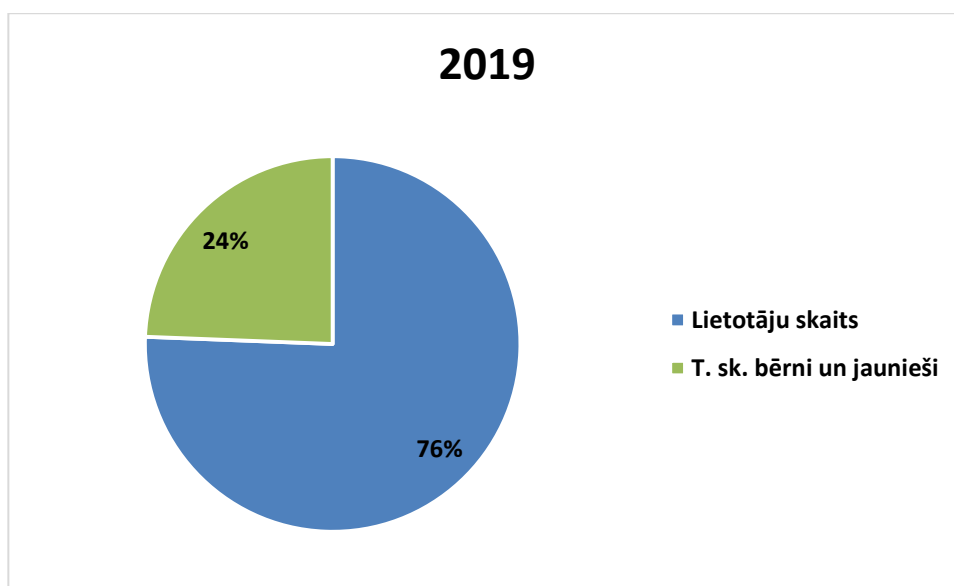
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

• Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

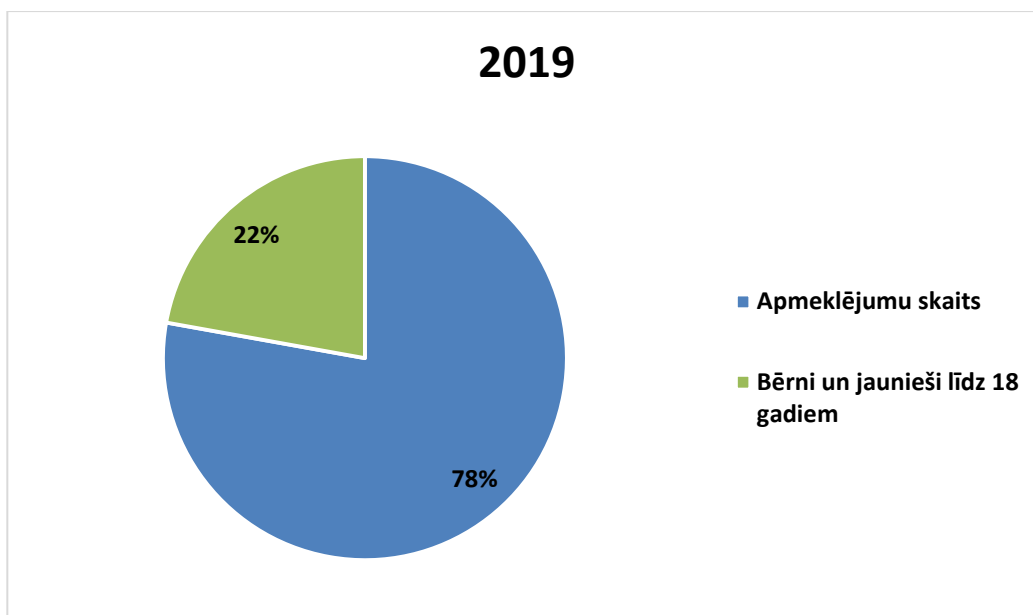
Galvenais mērķis darbā ar bērniem – radīt sajūtu par bibliotēku kā draudzīgu vidi, kur var atrast vajadzīgo informāciju, attīstīt lasītprasmi, kā arī saturīgi pavadīt savu brīvo laiku.

Analizējot galvenos darba rādītājus, kopumā sarūk gan lietotāju, gan fizisko apmeklējumu, gan izsniegumu skaits pieaugušo auditorijā, taču palielinājies fiziskais apmeklējums bērniem un jauniešiem par 2.4% un izsniegums bērniem un jauniešiem par 18%. No reģiona iedzīvotāju kopīgā samazināšanās skaita 373, bērnu un jauniešu vecumā tas samazinājies par 94 jeb 1,7%. (salīdzināti PMLP dati uz 01.01. un 01.07.2019). Tas nenoliedzami ir faktors, kas ietekmē bibliotēku rādītājus. Procentuāli nemainīgs ir lietotāju un apmeklējumu skaits, iepriecinoši - par 2 % palielinājies izsniegumu skaits pret kopējo skaitu. (skat. tabulu 21.lpp.)

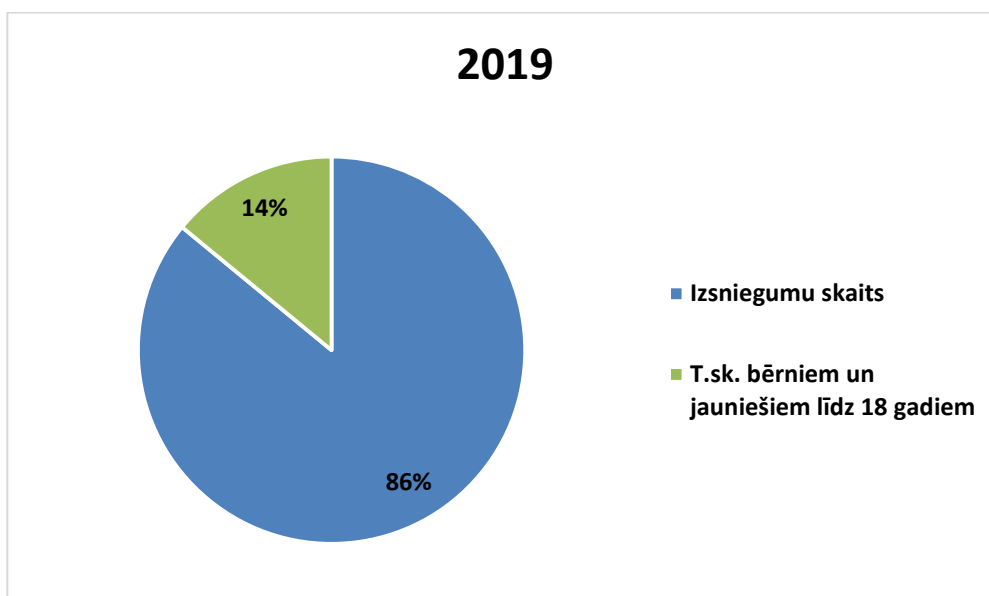
Lietotāji

Apmeklējumi

Izsniegums

Bērnus un jauniešus piesaistīt lasīšanai ir liela problēma. Tehnoloģiju ienākšana bērnu dzīvē zaudē bērnos interesi par grāmatu. Jaunieši grāmatas lasa mazāk, bibliotēkas apmeklējuma mērķis ir datori un internets. Arvien vairāk bērni nāk uz bibliotēku ar savām ierīcēm (mobilie tālruņi, planšetes), lai izmantotu bibliotēkā pieejamo bezmaksas Wi-Fi. .

Daļa apmeklētāju bibliotēku izmanto kā ērtu un patīkamu vietu, kur var pavadīt brīvo laiku pasēžot savā viedtālrunī vai paspēlējot spēles, neizmantojot bibliotēkas tradicionālos pakalpojumus. Tomēr Bērnu/ jauniešu žūrijas popularitāte apliecina, ka aktīva ir bērnu daļa, kas lasa labprāt, ar ieinteresētību.

Mazo lasītāju piesaistīšanai ļoti svarīgs ir vizuālais tēls – tādēļ ļoti svarīgi ir izveidot vidi, kur bērns jūtas patīkami, komfortabli un ērti.

Mētrienas bibliotēkas darbu ietekmējusi skolas slēgšana- 2019. gadā Mētrienas pamatskola slēgta, kas bija viena no mazākajām skolām Madonas novadā. (2018. gadā 27 skolēni) Jauno mācību gadu Mētrienas bērni uzsākuši Madonas, Praulienas, Ļaudonas un Atašienes skolās. Mētrienā saglabāta PII "Pasaciņa" Mētrienas filiāle, kurā darbojas 2 grupas, kuras apmeklē 24 bērni. Līdz ar to krasi samazinājies gan bērnu apmeklējums (-258), gan izsniegums (-160).

- **Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu**

Metodisko un konsultatīvo darbu bērniem un jauniešiem reģionā vada un koordinē Madonas novada bibliotēkas metodiķe kopā ar Bērnu literatūras nodaļas vadītāju, kā arī ikdienas darbā konsultē bibliotēkas speciālisti.

Bērnu literatūras nodaļas ir Madonas, Cēsaines, Lubānas bibliotēkās.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)**

Komplektējot bērnu grāmatas, tiek domāts par visām vecuma grupām, lai krājums būtu daudzpusīgs un interesants gan mazākiem, gan lielākiem bērniem. Tiek komplektētas daiļliteratūras izdevumi, enciklopēdiskie izdevumi, arī spēļu grāmatas, dažādas izzinošas un attīstošas grāmatas, kā arī spēles, kuras tiek aktīvi izmantotas katru dienu. Liela nozīme ir "Bērnu žūrijas" grāmatām.

Taču joprojām jāsaka, ka kopumā ekonomiski saspringtajā laikā diemžēl nepietiek līdzekļu, lai spētu veidot kvalitatīvu, plašu jaunieguvumu piedāvājumu.

Krājumu komplektē proporcionalitāti mērķauditorijas skaitam apdzīvojamā teritorijā. Salīdzinoši neliels jaunieguvumu skaits (1-10) ir Liezēres, Sarkaņu, Vestienas, Kraukļu, Jumurdas, Sausnējas, Meirānu un Murmastienes bibliotēkās. Bērnu grāmatu jaunieguvumu 2019.gadā nav Viesienas, Mēdzūlas, Stirnienes bibliotēkās.

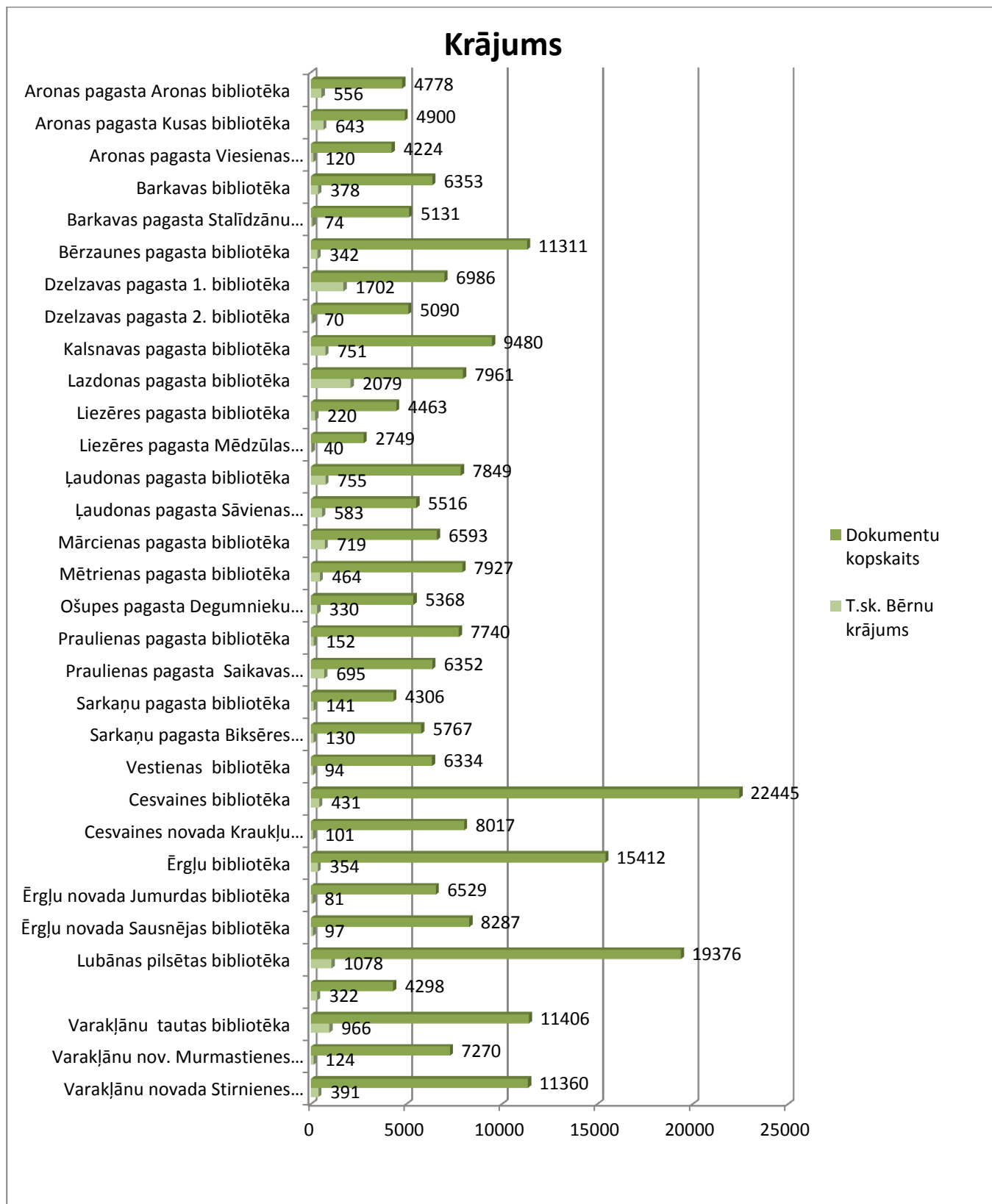
Jaunajiem lasītājiem ir savi grāmatu vērtēšanas kritēriji – tām jābūt jaunām, skaistām, krāsainām, ar daudzām ilustrācijām. Pakāpeniski, iespēju robežās, tiek veikta bērnu grāmatu krājuma uzlabošana.

Bērniem un jauniešiem tiek abonēti preses izdevumi – "Avene"; "Ilustrētā junioriem"; "Kā tas strādā?"; "Mazajam floristam". Jaunieši lasa "Ilustrētā pasaules vēsturi"; "Ilustrētā zinātni" u.c. izdevumus. Netiek paralēli komplektēti pieejamie preses izdevumi skolas bibliotēkā.

Alternatīvo lietu komplektēšana notiek arvien vairāk, pakāpeniski. Bibliotēkās ir puzzles un spēles, tās vairāk tiek izmantotas atbilstoši telpu iespējām. Bet, ja bibliotēkas telpas nav piemērotas plašām aktivitātēm, tad speciāli netiek plānots papildināt alternatīvo lietu komplektēšanu. Ir rotaļlietas dažādu vecumu bērniem.

Jaunieguvumu skaits – 1534 (2018. – 2714), izslēgtas- 787 (2018.- 765), kopā krājums- 26363 (2018.- 27179), kas sastāda 11.36 % bērnu grāmatas no grāmatu krājuma kopā.

		krājums pārskata perioda beigās	t.sk. grāmatas	Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās	bērnu grāmatas	Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās
	Krājums -2019									
1.	Madonas novada bibliotēka	60037		1702	1360	51501		616	263	11380
2.	Aronas pag.Aronas bibliotēka	4778		245	298	3880		15	7	556
3.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	4900		172	838	3719		34	32	643
4.	Aronas pag.Viesienas bibliotēka	4224		77	270	3364				120
5.	Barkavas bibliotēka	6353		204	140	2908		58	23	378
6.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	5131		90	52	3709		11		74
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	11311		318	155	9399		32	34	342
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	6986		168	195	5920		50	1	1702
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	5090		131	94	3221		12		70
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	9480		284	1499	7569		54	36	751
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	7961		159	228	7538		33	30	2079
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	4463		139	239	2764		3	8	220
13.	Liezēres pag.Mēdzūlas bibliotēka	2749		56	179	1866				40
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	7849		171	236	5961		44	21	755
15.	Ļaudonas pag.Sāvienas bibliotēka	5516		97	253	3780		25		583
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	6593		143	689	5583		18		719
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	7927		183	430	6024		68	91	464
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	5368		184	119	4678		44	27	330
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	7740		148	301	5911		49	38	152
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	6352		105	341	4558		31	35	695
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	4306		163	231	3806		4	3	141
22.	Sarkaņu pag. Biksēres bibliotēka	5767		324	255	4587		14	6	130
23.	Vestienas bibliotēka	6334		218	235	5598		5	19	94
24.	Cesvaines bibliotēka	22445		744	763	18093		29	21	431
25.	Kraukļu bibliotēka	8017		181	513	6041		7	28	101
26.	Ērgļu bibliotēka	15412		382	519	12065		127	10	354
27.	Ērgļu Jumurdas bibliotēka	6529		144	253	5762		5	5	81
28.	Ērgļu Sausnējas bibliotēka	8287		135	316	6522		1	1	97
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	19376		603	963	15400		22	28	1078
30.	Meirānu bibliotēka	4298		120	200	3749		1		322
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	11406		471	395	10096		117	4	966
32.	Murmastienes bibliotēka	7270		213	397	6319		5	8	124
33.	Stirnienes bibliotēka	11360		147	178	10135			8	391
	Kopā	311615	0	8621	13134	252026	0	1534	787	26363
	Madonas novads	197215	0	5481	8637	157844	0	1220	674	22418
	Cesvaines novads	30462	0	925	1276	24134	0	36	49	532
	Ērgļu novads	30228	0	661	1088	24349	0	133	16	532
	Lubānas novads	23674	0	723	1163	19149	0	23	28	1400
	Varakļānu novads	30036	0	831	970	26550	0	122	20	1481

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Tradicionāla darba forma bibliotēkās ir bibliotekārās/ informācijpratības stundas, kad atbilstoši bērnu vecuma posmiem tiek runāts par darbu ar uzziņu literatūru, par informācijas meklēšanas avotiem, pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, mazāko klašu skolēni dodas ekskursijā uz bibliotēku,

veidoti grāmatu apskati, iepazīstināti ar bibliotēku elektroniskajiem katalogiem, datu bāzēm, apmācīti meklēt informāciju, runāts par drošu interneta lietošanu.

Bibliotekārās stundas vadītas visiem vecumposmu bērniem- no pirmsskolas vecuma bērniem līdz vidusskolu jauniešiem.

2019. gadā – 61 bibliotekārā stunda

2018.gadā – 36

2017. gadā- 59

2016.gadā – 48

2015.gadā – 56

Bērnu žūrijas grāmatu kolekcija skolās kļūst par ieteicamās literatūras grāmatām.

Uzziņu skaita apkopošanu šajā mērķgrupā statistika neparedz. Bibliotēkas to, protams, dara, lai analizētu savu darbību.

Bibliotēkās ir materiāli, ko izvēlas jaunākie bērni, piemēram, spēlēt galda spēles, zīmēt, krāsot, pildīt krustvārdu mīklas, minēt mīklas, lasīt anekdotes – vienmēr pa rokai ir kaut kas ar ko nodarbināt bērnus – praktiskām, prātu attīstošām nodarbēm.

Nereti bērni nāk izrunāt kādu savu sāpi, jāspēj uz klausīt, sadzirdēt, mierināt, dot padomu. Nāk vienkārši pavadīt laiku pēc skolas, iesaistoties savā starpā dažādās lomu spēlēs, jo šeit viņi jūtas komfortabli.

Lai gan šķiet, ka bērni ļoti labi pārzina jaunākās tehnoloģijas, tomēr nākas secināt, ka prasmes lielākoties ir saistītas tikai ar izklaidi – sociālajiem tīkliem, datorspēlēm u.tml. Bērnu prasmes dokumentu izveidē vai informācijas meklēšanā ir salīdzinoši vājas, tādēļ bibliotekārēm nākas šajos jautājumos palīdzēt arī jaunākajai paaudzei.

Nereti darbiniecēm nākas pildīt arī sociālo funkciju, mācot bērnus pieklājīgi uzvesties un risinot viņu savstarpējos konfliktus. Pāris reizes ir nācies arī pildīt mazu bērnu pieskatīšanas funkcijas, kamēr vecāki atrodas kādā kultūras pasākumā.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Kusas bibliotēkā ar informācijas prasmju un iemaņu attīstīšanu bērni nodarbojas kopā ar informātikas skolotāju datorklasē. 2019. gada pirmajā pusgadā 2. klases skolēni kopā ar savu audzinātāju regulāri ieradās bibliotēkā pie datoriem, lai pildītu uzdevumus e-klasē, tādejādi ceļot savu reitingu savā vecuma grupā republikas mērogā.

Ineses Litauniks no tekstila veidoto leļļu izstāde - to labestīgie tēli jau trešo gadu ceļo pa bibliotēkām, šajā gadā raisot pozitīvas emocijas Dzelzavas pagasta 2.bibliotēkas apmeklētājiem.

Lubānas bibliotēkā Pirmsskolas vecuma bērniem 13.martā Lubānas PII Rūķīši “Kāpēcīšu” grupas bērniem notika nodarbība “Pasaku grāmatu pasaulē”.

Sākumskolas skolēniem bija 11 dažādi pasākumi, no tiem - 7 bibliotekārās stundas. Februārī, martā un aprīlī notika 4 praktiskās nodarbības 2.-3. klases skolēniem un viņu audzinātājiem “Dosim lietām otru dzīvi”.

Novembra mēnesī aicināja Lubānas vidusskolas 3.klases skolēnus uz Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas Rīta stundas lasījumu “Svētki Pepijai”. 21. novembrī ar trešklasniekiem iepazīnāties ar

Pepiju Garzeķi un viņas dzimšanas dienas svinībām. Skolēni pēc tikšanās zīmēja dzimšanas dienas dāvanu Pepijai.

Viena bibliotekārā stunda šim vecuma posmam notika Pieaugušo literatūras nodaļā - „Dzīvo zaļi-
taupi kokus!” Bērni runāja ar bibliotēkas vadītāju par makulatūru - kā to šķiro, vāc un pārstrādā, kādi ieguvumi dabai no šī procesa.

Vidējā un vecākā skolas vecuma pusaudžiem, jauniešiem diemžēl 2019.gadā izpalika nodarbības 5.-
12.klasei, jo ielānotās aktivitātes nācās atcelt, skolas darba plāna neprognozējamo izmaiņu dēļ.

Tāpēc bibliotekāram ir jābūt gatavam jebkurā mirklī runāt par jaunāko literatūru, apmācīt datu bāzu
lietošanā, ja vien skolotājiem ir iespēja izkārtot brīvu laiku bibliotēkas apmeklējumam.

Ēnu diena bibliotēkā

13.februārī JAL organizētajā Ēnu dienā Lubānas pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā
bibliotekāra darbu iepazīna 3 Lubānas vidusskolas skolēni: 2.klases meitene, 4.klases zēns un 5.
klases meitene.

Arī Pieaugušo literatūras nodaļā šajā dienā 2 ēnas! Lubānas vidusskolas 11. klases skolniece un
Madonas valsts ģimnāzijas 10. klases skolnieks. Iepazīstināja jauniešus ar grāmatu izkārtojumu, to,
kā var atrast grāmatas plauktos, elektroniskajā katalogā. Ļāva apkalpot arī torīt atnākušos lasītājus.
Jaunieši ar lielu atbildības sajūtu kārtēja plauktos atnestos žurnālus un grāmatas. Jaunieši secināja-
bez alfabēta zināšanām bibliotēkā ir grūti! Nācās izdrukāt palīgmateriālu....

Meirānu bibliotēku apmeklē arī daži skolēni ar īpašam vajadzībām no Meirānu Kalpaka pamatskolas
speciālās klases. Bibliotēkā izliktās izstādes bērniem reizēm „uzrunā” mazos apmeklētājus izvēlēties
tieši grāmatu no izstādes.

• **Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Lai piesaistītu bērnus lasītāju un apmeklētāju lokam, bibliotēkās tradicionāli tiek organizēti
dažādi pasākumi- tikšanās, konkursi, radošās darbnīcas, burtu spēles, sportiski pasākumi, kuros
atbilstoši tēmām piedalās dažādu vecumu bērni.

Kopā pārskata periodā no visiem vietējās nozīmes bibliotēkās organizētajiem pasākumiem 176
ir pasākumi šai auditorijai, izliktas 212 dažādas izstādes - tematiskās, literārās, bērnu darbu un citas.
Salīdzinoši:

2018. gadā – 175 pasākumi, 170 izstādes,

2017.gadā – 158 pasākumi, 163 izstādes,

2016.gadā - 171 pasākums, 157 izstādes,

2015. gadā- 171 pasākums, 211 izstādes.

Pārskatā nav Madonas novada bibliotēkas aktivitātes.

Konkursā “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” iesaistījās skolas, kā arī Varakļānu,
Lazdonas, Praulienas, Cesvaines, Ērgļu bibliotēkas. Dalībai Rīgā izvirzīta skolniece no Ērgļu
vidusskolas.

Projektā “Mūsu mazā bibliotēka” iesaistījās Bērzaunes, Lazdonas, Praulienas, Ērgļu, Murmastienes
bibliotēkas.

Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas aktivitātes Murmastienes, Degumnieku, Lazdonas, Dzelzavas pagasta 1., Mārcienas, Ērgļu, Lubānas, Vestienas un citās bibliotēkās. Varakļānu bibliotēka iesaistījās pirmo gadu.

“Latvijas Mediju” izstāde “Alekseja Naumova, Ilzes Dambes, Gundegas Muzikantes un Signes Ērmanes zīmējumi no Ulda Ausekļa grāmatas "Četras otas."” Ekspozīta Madonas, Ļaudonas, Mētrienas, Bērzaunes, Ērgļu, Mārcienas, Praulienas bibliotēkās.

Nemainīgi svarīga nozīme lasīšanas veicināšanā ir „Bērnu žūrija” projektam. 2019. gadā iesaistījās 18 bibliotēkas, par 1 mazāk kā 2018.gadā. Bibliotēkas pozitīvi novērtē iespēju papildināt krājumus ar augstvērtīgu literatūru un iespējām pulcēt vienotai programmai savus lasītājus visās vecuma grupās. Projektam pievienojās 4 atbalsta bibliotēkas – Jumurdas, Saikavas, Dzelzavas pagasta 2. un Dzelzavas pamatskolas bibliotēkas. Saikavas bibliotēka kā atbalsta bibliotēka Praulienas un Lazdonas bibliotēkām. Izsniegtas grāmatas, lai varētu aktīvāk un iespējami ātrāk tikt pie izvēlētās grāmatas, jo lasīšana visiem tik ātri neveicas.

„Bērnu žūrija” bibliotēkās

Nr. p.k.	Bibliotēka	2019 (18)	2018. (19)	2017. (23)	2016. (24)	2015. (25)	2014. (24)	2013. (17)	2012. (19)	2011. (21)	2010. (15)	2009. (16)
1.	Madonas novada	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2.	Cesvaine											x
3.	Lubāna	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.	Varakļāni	x-vsk.	x-vsk.	x- vsk	x- vsk	x-vsk.	x-vsk.					
5.	Kusa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6.	Barkava	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
7.	Bērzaune	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8.	Dzelzavas 1.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
9.	Ērgļi	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
10.	Lazdona	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11.	Murmastiene	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x-sk.
12.	Degumnieki									x	x	x- sk.
13.	Prauliena	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
14.	Mārciena			x- sk	x-sk.	x-sk.	x-sk.					
15.	Vestiena	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
16.	Saikava	Atbalsta										x
17.	Sarkaņi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
18.	Stirniene				x	x	x	x	x	x	x	x
19.	Kalsnava	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

20.	Meirāni			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
21.	Kalsnavas psk.	x	x	x	x	x	x			x			
22.	Madonas v. ģimn.									x			
23.	Bērzaunes psk.			x		x				x			
24.	Praulienas psk.	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
25.	Cesvaines internātpsk.				x	x	x	x	x	x	x	x	x
26.	Liezēre						x		x				
27.	Liezēres psk.	x	x	x	x	x	x					x	
28.	Ļaudona	x	x	x	x		x-vsk		x-vsk				
29.	Madonas pils. 1.vsk.			x	x	x	x						
30.	Mētrienas psk.		x	x	x	x							
31.	Murmastienes psk.					x							

Sava lasīšanas veicināšanas programma „Burtu spēles” vairāku gadu garumā notiek Cesvaines bibliotēkā. Jau tradicionāli norisinājās lasītveicināšanas projekts “Burtu spēles”, kur jaunā paaudze vairākās vecumu grupās lasa grāmatas, piedalās radošajās pēcpusdienās, izsaka savas pārdomas par grāmatām un vērtē tās. 2019.gadā šo projektu uzsākuši 78 dalībnieki, 47 no viņiem pabeiguši darbu līdz galam. Īpaši aizrautīgi bija 3. klases bērni, kuri bieži nāca uz bibliotēku, lai mainītos grāmatām. Paldies par gādīgu iesaistīšanos vairāku gadu garumā audzinātājam Gintai Libekai! Čaklākie lasītāji izlasīja 10 un vairāk grāmatas. 1.-2. klašu grupā vislabāk novērtētā bija Ulrikas Kesteres “Nelūgtie ciemiņi”; 3.-4. klasēm – Mihaela de Koka “Kā vecmamma vislaik samazinājās”; 5.-6. klasēm – Deivida Valjamsa “Sliktais tētis” un 7.-9. klašu grupā – Dženiferas Nivenas “Mūsu spožās dienas”.

Barkavas bibliotēkā veiksmīgs pasākums bija Bērnu žūrijas ekspertiem “Lasu un izlasu 56x24=144 grāmatas”. Lielajā lasīšanas maratonā piedalījās 24 eksperti no 1.- 4. klasei. Pasākuma laikā eksperti uzzināja, kuras grāmatas viņi ir atzinuši par labākajām. Lai pārbaudītu, cik uzmanīgi ir lasītas grāmatas, tika uzdoti āķīgi jautājumi par izlasīto. Protams notika jautras aktivitātes. Bērni “atstāja” savu plaukstu nospiedumus uz grāmatām (pirkstiņkrāsu nospiedumi uz kopētiem grāmatu vākiem). Visaizraujošākā nodarbība- rakstīšana ar 3D pildspalvām. Bērni rakstīja, zīmēja. Noslēgumā katrs eksperts saņēma apliecinājumu un balviņu par piedalīšanos žūrijā. Bija sarūpēti arī našķi. Aktīvākie eksperti- Marta un Estere saņēma ielūgumu uz Lielajiem bērnu žūrijas lasīšanas svētkiem, kuri notika 9. martā Rīgā LNB.

2019. gada pavasarī 3.klases skolēniem tika noorganizēts brīvdabas pasākums (pasākums notiek Barkavas estrādē) “Lasāmpietura “Māra Cielēna”” . Pasākums tika veltīts dzejnieces Māras Cielēnas jubilejai. Bērni sasēdās *improvizētā* autobusā un devās uz pieturu “Māra Cielēna”. Kā jau pieturā, bērni izvēlas savu vietu un grāmatu un sākas lasījums. Skolēni tika iepazīstināti ar jubilāres biogrāfiju un viņas darbiem. Tika lasīti fragmenti no grāmatām, bērni tēloja situācijas no izlasītā, meklēja notikumus uz vietas.

2. un 4. klases skolēni bija ielūgti uz Pepijas dzimšanas dienu Barkavas bibliotēkā “Draugi pie draugiem- Svinam Pepijas dzimšanas dienu”. Bērni noskatās multfilmu par Pepiju. Klausās fragmentu no grāmatas, kur bērni izdzīvo Pepijas dzimšanas dienu. Tiek spēlēta spēle “Apaļā dzimšanas diena”. Katrs no spēles dalībniekiem saņem dzimšanas dienas dāvanu. Jautra izrādās arī rotaļa “Atgrūd grīdu”.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā 17.janvārī pasākums Dzelzavas speciālās pamatskolas bērnudārza grupiņā ”Iepazīstam ziemu ar Vinniju Pūku”. Sadarbībā ar skolas bibliotekāri, pārtopot Vinnija Pūka un gudrās Pūces tēlos, bibliotekāres prezentēja gadalaiku ābecīti. Bērni nostiprināja savas zināšanas par gadalaikiem. Kopā ar Vinniju Pūku un Pūci tika izspēlēta gadalaiku spēle un ziemas sporta stafete. Noslēgumā lācītis Pūks iemācīja bērniem savu mazo ziemas dungā - dziemiņu, visi bērni iesaistījās jautrā rotaļā un par to no Pūka medus podiņa krājumiem tika cienāti ar našķiem.

Uzmanība tiek pievērsta skolēniem, kuri interešu izglītībā mācās novada mūzikas un mākslas skolās. Tiek uzrunāti bērni un vecāki, lai veidotu mākslas pasākumus ar radošo darbu izstādēm bibliotēkā, kur var satikties māksla un mūzika. 10.septembrī Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā tika atklāta Madonas pilsētas vidusskolas 12.klases skolnieces, dzelzavietes Laumas Vanagas personālizstāde ”Mākoņos”. Tie ir darbi, kas tapuši brīvajā laikā un šoreiz filozofisks skats pavērsts uz debesīm.

24. septembrī sadarbībā ar Dzelzavas speciālo pamatskolu veidoja kopīgu Dzejas dienu pasākumu: krājums 3 litru burkā. Šajās dzejas dienās tiecās izklūt ārpus ierastajiem tematiskajiem laukiem. Skolēni deklamēja ļoti personisku, jutīgu dzeju, kas uzrunā un ir aktuāla viņam tieši šobrīd. Bērnu un jauniešu izraudzītie un deklamētie dzejoļi lapiņu veidā iegūla trīs litru burkā. Tēmas visdažādākās – ģimene, skola, nerātņības, mīlestība, daba.

14. novembrī Dzelzavas pamatskolas 1.-6. klašu skolēni pulcējās uz Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas Rītausmas stundas lasījumu. Izvēlēta Astrīdas Lindgrēnas grāmata "Pepija Garzeķe". Neliels videofragments par Pepiju Garzeķi radīja noskaņu un pasākuma apmeklētāji varēja iejusties ne tikai Pepijas dzimšanas dienas ballītes piedzīvojumos, bet arī paši izveidot apsveikuma kartiņu un negaidīti iepriecināt savu skolasbiedru. Lai gan nevienam no klātesošajiem todien dzimšanas dienas nebija, tomēr nevienam nebija nekādu iebildumu saņemt dāvanu – jauku apsveikumu un labu garastāvokli visai dienai.

Lazdonas bibliotēkā - “Pasaku rudens”- Lazdonā. Godinot un atzīmējot Anša Lerha-Puškaiša 160.dzimšanas dienu (2.septembrī) un Pētera Šmita 150.dzimšanas dienu (25.decembrī), atsaucoties uz Latvijas stāstnieku asociācijas aicinājumu pievērsties latviešu tautas pasaku tematikai- to lasīšanai, izzināšanai, stāstīšanai un popularizēšanai, bibliotēka organizēja dažādus pasākumus.

Jaunākā skolas vecuma bērniem tika organizēts 31.oktobrī pārgājiens pa improvizētu pasaku taku: skola-bibliotēka. Sapulcējušies pie skolas, pēc mācību stundām devāmies pa gājēju taku meklēt paslēptās pasakas. Veiklākie pirmie uz tiltiņa atrada pasaku “VILKS” no A. Lerha-Puškaiša (1859-1993) vākumiņa “Džūkstes pasakas”. Tālāk citā vietā atradām pasaku “LAPSA UN LAKSTĪGALA”. Bērni izlasīja atrastās un pasakas un pastāstīja savas lasītās pasakas. Nonākot pie bibliotēkas jauns pārsteigums - pasaka “VELNA GRĀMATAS”, kuru lasījām bibliotēkas telpās. Pārgājiena dalībnieki saņēma dāvanā uzdevumu mājasdarbam fragmentu no pasakas, kuras nobeigums jāatrod krājumā "Džūkstes pasakas" un jāizlasa. Sadalījāmies divās draudzīgās komandās un spēlējām “Pasaku spēles”. Protams uzvarēja draudzība. Dzērām siltu piparmētru tēju, jo pārgājiens bija rudenīgs.

Pirmsskolas bērniem organizēti “Laiks grāmatai”16 pasākumi 2019.g. pirmajā pusgadā.

Pasaku rudens “Mana mīļa pasaciņa

Tevī slēpta gudra ziņa” 8 pasākumi (septembris- decembris).

Tikšanās laikā bērni ar interesi klausījās pasakas no krājuma “Džūkstes pasakas”. Aizrautīgi izkrāsoja pasaku varoņus, rotaļājās un skatījās grāmatas. Izkrāsotos darbiņus varēja apskatīt bibliotēkā izstādē. Oktobrī iepazīna K.Skalbes pasakas. Decembrī pievērsās pasakām, ko apkopojis Pēteris Šmits.

Ļaudonas pagasta bibliotēkā janvārī tika aizvadīta pēdējā nodarbība projektam “Lasi interesanti, aizraujoši un mūsdienīgi”. Tas ir nodibinājuma “CEMEX Iespēju fonds” un Ļaudonas pagasta pārvaldes atbalstīts projekts, kura ietvaros ir ierīkots mūsdienīgs, ērts un drošs bērnu stūrītis lasīšanai un citām aktivitātēm.

Aprīlī interesanti tika aicināti uz radošo darbnīcu “Raibo olu vācelīte”. Tuvojoties Lieldienām ikvienam apmeklētājam bija iespēja veidot kādu svētku dekoru – marmorizēt olas, zīmēt, krāsot, griezt, līmēt – jauki un lietderīgi pavadīt laiku interesantās sarunās par gaidāmajiem svētkiem.

Tradicionāli maija beigās jauniešu centrs “ACS” rīko Jauniešu dienu Ļaudonā, kuras ietvaros ar aktivitātēm iesaistās arī bibliotēka. Šajā gadā bibliotēka aicināja jauniešus uz radošu darbošanos ar 3D pildspalvām un lielo puzļu likšanu.

Oktobrī, sadarbībā ar Madonas novada bibliotēkas bērnu literatūras nodaļu, A.Eglīša Ļaudonas vidusskolas 1.-4.klases skolēniem bija iespēja tikties ar bērnu grāmatiņu “Trakā lapsa” un “Trakā lapsa ceļo” autori un mākslinieci Agnesi Aizpurieti. Šī bija ļoti sirsnīga, mīļa kopā būšanas stunda – bērni ar aizrautību klausījās pašas autore priekšā lasīšanā, uzzinot par TRAKĀS LAPSAS aizraujošo pasaules apceļošanu.

Oktobra beigās bibliotēkā notika radošā darbnīca “Katram sava kārbīņa”. Šoreiz radošā darbnīca notika netradicionāli – nevis savu lasītāju lokam, bet gan īpašai apmeklētāju grupai – Ukrainas bērniem no karadarbībā cietušo ģimenēm, kas šajā nedēļā bija īpaši viesi visam Ļaudonas pagastam.

Mārcienas bibliotēkā, lai veicinātu arī mazāku bērnu iespēju kopā ar vecākiem atnākt uz bibliotēku, 2019. gada novembrī un decembrī notika pasākums „Ģimeniskā sestdiena bibliotēkā”. Ir iecere vienu reizi kādā no mēneša sestdienām organizēt pasākumu bibliotēkā par dažādām tēmām un kopā lasīt grāmatu. Pirmajā tikšanās reizē tā bija “Grāmata par Pepiju Garzeķi”, jo bibliotēka bija iesaistījies Ziemeļvalstu literatūras nedēļā. Bet otrajā tikšanās reizē tika lasīti stāsti un dzejoļi par rūķiem un gatavota grāmatu eglīti.

Praulienas bibliotēkā pasākumi:

21.02. - Dzimtās valodas diena. Iepazīstam latviešu senvārdus. Sagatavota senvārdu bilžu spēli „Kā kuru sauc” un uzdevumu lapiņas, kur vecvārdi jāsavieno ar pareizo skaidrojumu. Pasākums noritēja visas dienas garumā, ikviens apmeklētājs varēja pārbaudīt savas latviešu senvārdu zināšanas.

25.02. - Bērnu žūrijas noslēguma pasākums „Rūķīšu” un „Bitīšu” grupiņai. Kristiāna Dāvida pamatskolas audzēkņi un skolotāji sniedza koncertu, pēc tam visi gāja rotaļās.

9. 03. – brauciens uz Lielajiem lasīšanas svētkiem LNB ar Bērnu/Jauniešu un vecāku žūrijas ekspertiem.

15.03. un 19.03. – Madonas bibliotēkas 3D pildspalvas Praulienas bibliotēkā. personīgi par šo ir dalītas jūtas – plastmasa, atkritumi, bet bērniem ļoti patika. Nevar noliegt, interesanta un radoša nodarbošanās. Jāpadomā, varbūt 3D varam radīt citādi – no dabīgiem materiāliem.

14.05. - Madonas bibliotēkā- tikšanās ar grāmatas „Uzvāri man pasaciņu” autori Majdu Korenu un tulkotāju Māru Gredzenu. Uz tikšanos dodamies ar Praulienas pamatskolas 1. un 2. klases audzēkņiem un skolotāju Laimu Grigorjevu.

24.05. - Tikšanās ar rakstnieci Vitu Štelmaheri un suni Rafi Praulienas pamatskolā.

18.-28.09. - Dzejas dienu radošā darbnīca - dzejas kolāžu veidošana

03.10. – Sadarbībā ar Madonas novada bibliotēkas bērnu literatūras nodaļu Praulienas pamatskolā notika tikšanās ar rakstnieci un mākslinieci Liliju Berzinsku

14.10. - Dzejas dienu pasākums PII „Pasaciņa” sadarbībā ar Saikavas bibliotekāri Līgu Taukuli

25.10. - Dienas nometne bērniem 7-15. gadiem Praulienas bibliotēkā – Veselības veicināšanas projekts Madonā. Diena aizritēja sadarbībā ar kultūras darba organizatori Sarmīti Lazdiņu. Izspēlēta Iepazīšanās spēle, Asociāciju spēle, bērni komandās lika tautasdziesmas. Aktivitātēs izmantotas arī Madonas novada bibliotēkas puzzles un Atkritumu šķirošanas spēle. Pēc pusdienām došanās uz skaņu stabulēm „Latvija skan”. Nobeigumā bērni izmantoja Praulienas bibliotēkas piedāvājumu – spēlēja galda spēles, lasīja grāmatas, darbojās ar koka konstruktoru un pie datoriem.

15.11 – dalība Praulienas pamatskolas Latvijas svētku pasākumā, prezentācija un stāstījums par pagasta ievērojamiem cilvēkiem.

Izstādes:

Margaritas Stārastes pasaku zemē;

Vilim Plūdonim 145. Dzejnieks un rakstnieks, īstajā vārdā Vilis Lejnietis;

Zinātkārajiem;

Pasaku gads. Izstāde veltīta Anša Ierha Puškaiša 160. un Pētera Šmita 150 dzimšanas dienai;

Iepazīsti Latviju – grāmatas bērniem par Latviju;

Rūķi ciemos nāk...

Vestienas bibliotēkā Dzejas dienās, kas citviet notikušas pat baseinā, Vestienas bērni pulcējās uz tiltiņa, lai lasītu un ilustrētu dzejas rindas pagājušās Tēvu dienas noskaņās.

Par veiksmīgu lasīšanas aktivitāti uzskatāma Bērnu un jauniešu žūriju un Ziemeļvalstu nedēļa.. Tā bija nedēļa, kurā piedzīvoti daudz interesanti brīži, lasot Ziemeļvalstu autoru darbus. 1.-5. klašu audzēkņi tika aicināti pārlapot Astrīdas Lindgrēnas “Pepiju Garzeķi” un “paviesoties” Pepijas dzimšanas dienas svinībās savrupmājā “Vistas kāja”. Kā jau svētkos pieklājas, rotāja telpu, mielojās ar kliņģeri, saņēma un pasniedza kādu dāvanīņu. Vislielākais paldies skolotājam Dacei Čanderei, Ingrīdai Leontjevai, Agnesei Ģērķei, Ingai Stradiņai!

Pozitīva ietekme uz lasīšanas veicināšanu ir arī pirmskolas ciemošanās reizēm bibliotēkā.

Cesvaines bibliotēkā janvārī 5. un 6. klašu skolēni iesaistījās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensībā, ko organizējam kultūras namā. Jāsacenšas par dalību reģionālajā finālā Madonā. Žūrija nopietna – novada domes priekšsēdētājs, vidusskolas direktors un Cesvaines teātra aktrise. Arī žūrijas locekļi lasīja savas iepriekš izvēlētas grāmatas fragmentus. Noslēgumā – diskotēka un našķi.

Kā viens no patīkamākajiem aizvadītā gada pasākumiem palicis atmiņā “Velobrauciens par bibliotēkām” (Cycling for Libraries, <http://www.cyclingforlibraries.org>) – jūlijā. Tajā, sadarbībā ar Kraukļu bibliotēku, iesaistījās 16 bibliotēkas draugi un bibliotekāres. Baudot ainavisko ceļu, velobraucēji nonāca Biksēres muižā, kur aplūkoja A. Trečaka seno lietu ekspozīciju, tad devās uz medicīnas profesora Aleksandra Bieziņa māju – muzeju “Jaundilmaņi”. Tur visus laipni sagaidīja muzeja vadītāja Ingrīda Pureniņa ar ļoti interesantu stāstījumu. Jaukā vasaras dienā brīnišķīgā vietā pēcpusdienā uz uguns vāriņa zupa un našķošanās ar plātsmaizēm. Paldies Ingrīdai par uzņemšanu!

Oktobrī vairākas pirmsskolas “Brīnumzeme” grupiņas pulcējās uz dzejas rītiem “Ar četrām otām”. Bērni skaitīja iepriekš iemācītus dzejolišus par gadalaikiem, tad visi veidoja kopīgu gleznu, kurā katrs ar tās krāsas otu, kas atbilst runātā dzejoliša gadalaikam, kaut ko iezīmē. Noklausoties dzejoli no Ulda Ausekļa grāmatas, vajadzēja sadzirdēt, par kādu gadalaiku dzejnieks runā.

Sākoties Adventa laikam, 4.klases skolēni kopā ar audzinātāju bibliotēkā uzzināja, kas šim laikam būtisks, ko svinam Ziemassvētkos. Bērni ļāvās teātra improvizācijai – Ziemassvētku skečiņā bez iepriekšējas sagatavošanās izspēlējot šī brīnumu notikuma tēlus. Tika rosinātas pārdomas, kādus mīlestības darbus katrs var darīt Adventa laikā.

22.maijā vidusskolas zālē gan skolas jauniešiem, gan pieaugušajiem bija iespēja tikties ar aktīvu, radošu un ļoti iedvesmojošu personību – Jāni Jansonu. Jāņa uzņēmuma darbinieki pašu rokām būvējuši ne tikai snovparkus, veikparkus un multifunkcionālas velotrases, bet arī pasaules līmeņa trases Alpos. Viens no lielākajiem profesionālās dzīves notikumiem 2018.gadā bija snovborda trases izveide Phjončhanas olimpiskajām spēlēm. Jānis neliedza padomu nevienam, kurš šaubās par savu nākotnes ceļu un aicināja to balstīt vērtībās. Šāda personība, kura izaugusi, ejot uz priekšu un nebaidoties pārkāpt savas komforta zonas robežas, motivēs jauniešus mērķtiecīgi doties pa dzīves ceļu uz priekšu.

Ērgļu bibliotēkā projektā “Mūsu mazā bibliotēka” notika 4 nodarbības- sagatavošanas grupiņā, vecākajā grupiņā. Projekta mērķis - attīstīt lasītprasmi un veidot lasīšanas ieradumu, mudināt dalīties savā lasīšanas pieredzē, rosināt interesi par dažādām radošām aktivitātēm. Kopā lasījām grāmatu, pārrunājam izlasīto stāstu, kā arī aktīvi darbojāmies mācību grāmatās.

Jumurdas bibliotēkā joprojām vasaras mēnešos un arī garajos brīvlaikos notiek radošās darbnīcas bērniem un kopā arī ar pieaugušajiem ar kopīgu tēmu “Meža zaķa meistarfabrika”. Šīs nodarbības jau ir kļuvušas populāras un bērni ar nepacietību tās gaida. Bibliotekārs ir arī sava veida bērnu pieskatītājs. Tā kā laukos lielākus pasākumus apmeklē visa ģimene, tad ir situācijas, kad maziem bērniem šīs norises ir garlaicīgas. Lai netraucētu pieaugušos, pasākuma laikā bibliotēkā notiek darbošanās ar bērniem – kopā zīmē, lasa grāmatas, spēlē spēles.

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Liela nozīme ir sadarbībai ar PII audzinātājām, vietējām skolām, skolotājiem, klašu audzinātājiem, arī mākslas un mūzikas skolām. Sadarbības izpausmes vērojamas ikvienā pasākumā, izlikta mākslas skolas audzēkņu zīmējumu izstādes.

Labāka sadarbība ar pirmsskolas vecuma bērniem ir tajās bibliotēkās, kas atrodas vienās telpās vai to tuvumā, piemēram Barkavas, Bērzaunes, Dzelzavas pagasta 2., Lazdonas, Ļaudonas, Praulienas, Lubānas, Cesvaines bibliotēkās.

Bērzaunes bibliotēkas sadarbības partneri darbā ar bērniem ir Bērzaunes pamatskola un pirmsskolas izglītības iestāde “Vārpiņa” un bērnu un jauniešu centrs “Rīts”. Daudz laika Bērzaunes pagasta bērni pavada bērnu un jauniešu centrā “Rīts”, kur ir sarūpētas elegantas galda spēles, pieejami datori, tiek rīkotas dažādas nodarbības un pasākumi, kur uz dažiem tiek aicināta arī bibliotēka.

Kalsnava sbibliotēkā aktualizēta sadarbība ar Kalsnavas pamatskolas sākumskolas klasēm. Loti veiksmīgi izvērtusies Alunāna parka piedāvāto iespēju izmantošana, 13. maijā, sadarbībā ar kultūras nama darbiniekiem iedzīvināta pagasta apdzīvoto vietu – atpūtas vietu apdzīvošana ar dažādiem

spēles un teorētisko latviešu valodas un literatūras jautājumu risināšanu, Jāņa Sārta daiļradē izmantoto vecvārdu izpratni. Veiksmīga sadarbība notiek ar jauniešu centru, tā vadītājiem Gati Teili, Madaru Zeltiņu, Dagniju Mažajevu Jāņukalnā, ar bijušo Kalsnavas skolas mūzikas skolotāju Initu Gerševicu, kuras audzināmie un arī 2 citu kolēģu klases no Rīgas pamatskolas "Rīdze" ļoti veiksmīgi iesaistījās Alunāna parka jaunatklāšanā. Jauniešu centra dienas nometne "Knaģis" vasaras vidū iesaistīja arī bibliotēku, kopā mācījās pupiņu valodu, apguva valodas veidošanas pamatprincipus, kā arī sagatavoja pārsteiguma teikumus nometnes dalībnieku vecākiem.

Arī dzejas dienas tika organizētas visām sākumskolas klasēm kopā, ievērojot kompetenču izglītības principus – bērni veidoja iemaņas sadarbībā jauktā ne viendabīgā klases sastāvā. Bērniem tika nodrošināti izdales materiāli - latviešu bērnu rakstnieku dzejoļi, bērni izlozēja pārus un pārim bija jāmēģina pazīt autors portretā, jāpastāsta par savu autoru, jāatrod 2 sava autora grāmatas un beigās, saejot pa klasēm kopā, jāizveido sava dzejas dienu izlase, katrā klasē savādāka.

Kompetenču pieejas principi tika izmantoti arī 7.klases meiteņu mājtuģības stundā, mācot viņas izmantot norakstāmu grāmatu, veidojot kādu jaunu vēl mājās izmantojamu lietu, slepeno kastīti grāmatplauktā. Darbs ilga 2 akadēmiskās stundas, bet tika paveikts un bija pozitīva emocionāla atmosfēra.

Arī Ziemeļvalstu literatūras nedēļā iesaistījās sākumskolas klase. No piedāvātās svētku tematikas vistuvāk bija 1.klases bērniem piedāvātā nodarbība, kurā lasīja stāstu par Pepijas Garzeķes dzimšanas dienu. Ar 3.klasi iestudēja vizuālāko filmas "Emīla nedarbi" skatu – par galvu zupas terīnē. Tika izlozētas lomas, pietuvināti un improvizēti teksti un pielāgotas bibliotēkā atrodamas lietas. Atraktīva izdevās arī nodarbība ar 2 klasi, kad spēlēja spēli, kurā katram bija lasītajā tekstā jādzird savs izlozētais tēls un, katru reizi, kad, stāstu lasot, to dzirdēja, bija jālec kājās. Visvairāk lēkāt sanāca Emīlam, bet bērni noturēja uzmanību un viens otru pieskatīja un gandrīz labāk zināja, kas jādara kaimiņam, nekā pašam. 1. un 2. klase bērni veidoja zīmējumus par Pepijas dzimšanas dienu un Muminu ģimeni. Tie tika ievietoti bibliotēkas facebook lapā un uz vietas bibliotēkā.

Lazdonas bibliotēkai sadarbība ar Lazdonas pamatskolas un pirmskolas izglītības iestādes skolotājiem. Pirmskolas grupas "Bitīte" bērni tiek atvesti uz bibliotēkas iknedēļas pasākumiem - 15.00-16.00 - "Laiks grāmatai" un "Pasaku rudens". Ar Lazdonas skolas partneriem organizēti Bērnu žūrijas konkurss un Skaļās lasīšanas konkurss, programma MMB, Ziemeļvalstu literatūras nedēļa. Bērnu Jauniešu centra "Kodols" jaunatnes darba speciālistes atbalsts, organizējot pasākumus bibliotēkā.

Mētrienas bibliotēkā 2 pasākumi: - radošās darbnīcas:

"Saulainā darbnīca bibliotēkā" - Mētrienas sieviešu kora "Jūsma" 25. jubilejas ietvaros, bibliotēkā aktīvi darbojās kora meitenes un sanākušie bērni, taisot piespraudes - žetonus saules formā.

"Mīļākais Ziemassvētku apsveikums"- novembra beigās bibliotēkā, sadarbībā ar skolotāju Zani Beģi - Beggi tika organizēta Ziemassvētku apsveikumu gatavošanas darbnīca. Apmeklētāji īsā stāstījuma varēja iepazīties ar apsveikuma kartiņu vēsturi, kā arī aplūkot Ziemassvētku kartiņu izstādi.

Degumnieku bibliotēkai ilgstoša sadarbība izveidojusies ar Degumnieku pamatskolas skolotāju Inetu, kura savas audzināmās klases skolēnus mudina apmeklēt bibliotēku, iesaistās bibliotēkas pasākumos. Tā 2019. gadā sadarbība veiksmīgi turpinājās. Lasāmstundās līdz 2018./2019. mācību gada beigām lasītas Bērnu žūrijas grāmatas, un 2019./2020. mācību gadā sāka lasīt jaunās

Bērnu žūrijas grāmatas. Bija 5 stundas, kur lasīja un pārrunāja izlasīto. Lai veicinātu interesi par grāmatu un lasīšanu, darbojās radoši. Jaunā mācību gada sākumā 'bibliotekāre noorganizēja Dzejas dienu ekskursiju uz Kraukļu bibliotēku.

Kraukļu bibliotēkai ir sadarbība ar Cesvaines vidusskolas skolotājiem, kuri organizē ekskursijas dažādu vecumu skolēniem. Atnākot uz "Kraukļu skolu" bērni tiek iepazīstināti ar bibliotēku un ēkas 2. stāvu, kurā izveidots muzejs – skola. Iespēju robežās tiek piedāvāta ekskursija uz Cesvaines VUGD Kraukļu posteni, kurš atrodas kaimiņos. Par tradīciju kļuvusi foto vecajos skolas solos, kuri daudzi skolēni saka redzam pirmo reizi. Ekskursija tika speciāli organizēta meitenēm apskatīt mājturības skolotājas darināto darbu izstādi "Krāsas" sarīkojumu zālē.

Savukārt 9.b.klases skolēni un audzinātāja kājām devās pārgājienā no Cesvaines uz Kraukļiem (6km), lai atpūstos pirms eksāmeniem. Arī šie skolēni apskatīja izstādi, bibliotēku un 2. stāva ekspozīciju, kā arī paciemojās pie VUGD pušiem. Atpūta noslēdzās ar futbola maču stadionā, kurš atrodas pie "Kraukļu skolas".

Madonas novada Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēkas vadītāja un Degumnieku pamatskolas 3.klases skolēni un skolotāja - skolēniem dzejas dienu pasākums Kraukļos. Tika dziedātas dziesmas, skaitīti no galvas un lasīti, no lapiņām ābolu formā, dzejoļi. Ļoti jauki bērni, skolotāja un pasākums!

Gulbenes novada Tirzas pamatskolas skolotāja un 3. klases skolēni un vecāki apmeklēja "Kraukļu skolu" tieši vēlēšanu iecirkņa darba laikā un mazliet iepazīnās ar vēlēšanu norisi. Pēc tam apskatīja bibliotēku, 2. stāva ekspozīciju un apmeklēja Cesvaines VUGD posteni Kraukļos, kur tika piedāvāts apskatei aprīkojums, tērpi, atļauja iekāpšanai mašīnā.

Lubānas bibliotēkā - praktiska nodarbība Lubānas vidusskolas sākumskolas pedagogiem "Lasīšanas loma mūsdienu pasaulē" 6.martā. Sadarbojoties ar Lubānas PII Rūķīši vadītāju Astrīdu Somu, notika praktiska nodarbība pedagogiem par lasīšanu kā vienu no galvenajām 21. gadsimta prasmēm cilvēka dzīvē. Tajā iepazīstināju pedagogus ar atziņām no semināriem un konferencēm, kā arī ar rokasgrāmatu skolotājiem "Lasītmācīšana viegli un ar prieku", kuru sastādījuši 6 valstu (Bulgārijas, Itālijas, Latvijas, Portugāles, Spānijas un Turcijas) pedagogi. Meklējām risinājumu, kā ieinteresēt bērnu vecākus priekšā lasīšanā un bērnu lasītprasmes veicināšanā.

Ekskursija Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas dalībniekiem "Iepazīsim savu un kaimiņu novadus" 22. oktobrī uz piemājas saimniecību "Rozas", Oskara Kalpaka atdusas vietu Visagala kapos, Ritvara Toča koku un augu vilnas darbnīcu Stalīdzānos. Ekskursija savu mērķi sasniedza – tā radīja pozitīvas emocijas, kā arī uzzināts, kā Latvijas apstākļos dzīvo eksotiskie putni–strausi, emu, nandu, pudelpīles, papagaiļi. Visagala kapsētā godināja pirmo Latvijas armijas komandieri Oskaru Kalpaku. Ļoti lielu interesi radīja Ritvara Toča Koku un augu vilnas darbnīcā apskatāmie eksponāti – cepures, cimdi, kā arī meistara demonstrētā nātru vilnas ieguve, aizraujošais stāstījums par šo nozari. Pēc ekskursijas citādi uztveramas arī latviešu tautas dziesmās iekodētās zināšanas. Un kur nu vēl garšīgā ozolzīļu kafija! Skolēni atzina, ka šajā dienā ieguvuši vērtīgu pieredzi. Viena no ekspertēm jauniegūtās zināšanas izmantoja zinātniski pētnieciskā darba rakstīšanā.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā**

Madonas novada bibliotēkas rīkotajos semināros regulāri tiek runāts par darbu ar bērniem novitātēm, aktualitātēm. Atsevišķi darbinieki apmeklējuši profesionālās pilnveides pasākumus arī Rīgā un Cēsīs, veltītus gan darbam ar bērniem, gan kā kāda no tēmām veltīta šim darbam.

Vērtīga ir bijusi kolēģu pieredze šajā jomā, dodot vielu pārdomām, ko vēl varētu darīt darbā ar bērniem, lai interese par grāmatām bērnu vidū palielinātos.

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Daudzās bibliotēkās samazinās bērnu skaits – gan iedzīvotāju skaita ziņā, līdz ar to arī bibliotēkas lasītāju skaits samazinās. Salīdzinoši pēc PMLP datiem, 2019.gada pirmajā pusgadā bērnu un jauniešu skaits reģiona 5 novados samazinājies par 94, 2018.gadā 99 bērniem, 2017.gadā par 112.

Slēgtas Mētrienas un Sausnējas pamatskolas.

Kusas bibliotēkā vislielākā problēma attiecībā uz bērnu auditoriju ir tā, ka ar katru gadu samazinās to bērnu skaits, kuri vēlas lasīt grāmatas, tāpēc turpmākajos gados jāmeģina rast veidu, kā bērnus atkal pieradināt pie lasīšanas, jo mūsdienu informācijas laikmetā bērnu vidū lielāko laiku aizņem tieši datori un mobilie telefoni.

Stalīdzānu bibliotēkā apmēram trešdaļa no lasītāju skaita (14) ir tā saucamie “vasarnieki”, kuri aktīvi bibliotēkas lietotāji ir tikai vasaras periodā, kad atbrauc padzīvot pie saviem vecvecākiem.

Lazdonas bibliotēkas problēma - nevēlēšanās lasīt un vājās lasītprasmes. Jaunākā skolas vecuma bērni iesaistās labprātāk, bet vidējā vecuma bērni jau ir “neiespējamā misija”. Protams “darām, ko varam”- motivējam utt. Un tomēr grāmatu kolekcijas 12+ grāmatas vajadzētu izvēlēties mazākas pēc apjoma.

Liezēres pagasta bibliotēka - ļoti problemātiski iesaistīt bērnus lasīšanā, lielākoties lasa tie bērni, kuru vecāki ir čakli lasītāji. Bieži tieši vecāki izvēlas grāmatas saviem bērniem, kuras tad arī lielākoties tiek izlasītas. Tāpēc Liezēres pagasta bibliotēkā ir ļoti mazs bērniem izsniegto grāmatu skaits - 56. Pusaudži un jaunieši lasa vēl mazāk. Nelasa arī gados jaunie vecāki. Ir piedāvātas e-grāmatu lasīšanas iespējas, bet piedāvājums nav uzklauts. Modernās tehnoloģijas paņem visu brīvo laiku, reizēm arī to, kas paredzēts mācībām.

Ļaudonas bibliotēkā vērojama tendence – bērnu nevēlēšanās lasīt. Risinājums – lielāka ieinteresētība no skolas puses kopīgām aktivitātēm, stingrākām prasībām uz ieteicamo literatūru. Bibliotēkai jāmeklē risinājumi mūsdienīgam piedāvājumam, jauniešiem saistošām aktivitātēm – jaunu galda spēļu, interaktīvu spēļu iegāde, jaunas datortehnikas iegāde, aktīvāka krājuma uzlabošana.

Vestienas bibliotēkas lielākā problēma ir tā, ka telpas nepieļauj plašāku bērnu un jauniešu stūrīša izveidi. Darba rādītāji dažos segmentos ir samazinājušies, bet citos pieauguši. Vecāko klašu audzēkņus ir grūti iesaistīt lasīšanā, jo viņi aizbildinās ar noslogotību mācībās, dažādos pulciņos, mājās. Protams, ietekmē tas, ka ļoti daudzās māsaimniecībās tagad ir pašiem internets un nav vajadzība pēc ārpalpojuma, tomēr skolēniem regulāri tiek sniegtas konsultācijas par meklēšanas iespējām internetā, referātu noformēšanu u.c.

8. Novadpētniecība

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes**

Novadpētniecība- ļoti nozīmīgs bibliotēku darbības virziens.

Bibliotēku tematiskajās mapēs turpina krāties materiāli par pilsētām, pagastiem – to ļaudīm, dabu, norisēm sabiedrībā un politikā. Bibliotēkās ir vieta novadpētniecības krājumam, materiāliem, kas nemitīgi tiek pilnveidots un papildināts.

Barkavas bibliotēka turpināt pētīt un apzināt seno mājas vietu atrašanās vietas, izzināt mājvārdus. Ar savāktajiem materiāliem “Barkava. Māls. Vēstījumi iz senajām vietām” piedalīsies novadnieces-keramiķes Līgas Skariņas izstādē Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā, kura būs skatāma no 20.03.-26.04.2020. gadā.

Darba virziens- uzturēt kontaktus ar pagasta vēstures apzinātāju Jāni Solzemnieku, palīdzēt materiālu sistematizēšanā. Solzemnieka savāktos materiālus bibliotēka var izmantot pasākumu organizēšanā.

Bērzaunes bibliotēkā 2019.gadā īpaši tika apzināti pagasta ļaudis, kuri daudz darījuši Bērzaunes pagasta izaugsmē un attīstībā, gatavojoties Lauktechnikas jubilejai. Tiek papildinātas mapes ar jauniem materiāliem un sistematizētas. Visvairāk papildināta 2018.gadā izveidotā jaunā mape “Bērzaunes pils un muiža”. Lepojas arī ar Agitas Kalniņas izdoto grāmatu “Bērzaune. Veci laiki 1.grāmata”, kas ir Bērzaunes seno attēlu 1.apkopojums, veidots apkopojot jauniešu centra “Rīts”, Inetas Zvirgzdiņas, Bērzaunes bibliotēkas un Agitas Kalniņas dažādos avotos atrastos attēlus. Izdevums ir paredzēts papildināšanai.

Decembrī Cesvaines vidusskolā, sadarbojoties vairākām pašvaldības iestādēm (vidusskola, bibliotēka, tūrisma centrs, kultūras nams), tika rīkota Augusta Saulieša 150 gadu atcerei veltīta konference, kas sastāvēja no 3 daļām: 1) LU HZF akadēmiskie lasījumi “Latviešu literatūras klasika kā kritiskās domāšanas impulss. Augustam Saulietim 150”, 2) Saulieša dzeja skolēnu lasījumos un Daces Zvirgzdiņas un Sanitas Dāboliņas prezentācija par rakstnieka dzīvi un daiļradi, kā arī dokumentāli kadri ar Saulieša mājām un radnieku atmiņām un 3) Cesvaines Tautas teātra izrāde “Vienprātības komiteja” (pēc A Saulieša lugas).

2019.gads ar Cesvaines novada domes lēmumu tika izsludināts par Augusta Saulieša gadu un tā ietvaros arī bibliotēkā bija skatāma rakstnieka darbu izstāde, kas tika iekļauti “Burtu spēles pieaugušajiem” lasāmās literatūras sarakstā.

- **Novadpētniecības krājums:**

- ✓ ***komplektēšana, ietvertu materiālu veidi***

Bibliotēkas turpina papildināt tematiskās un novadpētniecības mapes par pagastu, pilsētu vēsturi un novadniekiem. Pamatā tās ir rakstu kopijas no preses izdevumiem, izdrukas no interneta resursiem, grāmatas par novadu un novadniekiem. Pieejamas 514 novadpētniecības tematikai veltītas mapes, arī albumi, arī iedzīvotāju atmiņas rokrakstos.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā izveidota jauna mape par Dzelzavas kultūras nama latviešu deju grupu "Dzeldes", kas dibināta 2000.gada 5.februārī, vadītājs un deju horeogrāfs Jānis Šķēle, dalībnieces vecumā no 35-65gadiem. Dejo spraigas, atraktīvas latviešu raksturdejas. Dejojās saņēmušas atzinību dažādos tautas mākslas, folkloras festivālos ne tikai Latvijā, bet arī Polijā, Igaunijā, Lietuvā, Vācijā. Mapē apkopota kolektīva dalībnieces, nozīmīgākie dati, dienasgrāmata, deju uzskaitē un statistika, fotouzņēmumi, publikācijas.

Lubānas bibliotēkā sadarbībā ar bijušo Lubānas vidusskolas vēstures skolotāju Karinu Evaldu šajā pārskata periodā tika izveidotas materiālu izstādes "Deportācijām 70" un "Deportācijas. 1941. gada 14. jūnijs. 1945. gada 25. marts". kurās bija aplūkojamas skolēnu pierakstītās atmiņas un fotogrāfijas no skolotājas privātā arhīva, kā arī materiāli par izsūtītajiem lubāniešiem, skolēnu zinātniski pētnieciskie darbi par šo tēmu. Tas ir ļoti bagātīgs informācijas apkopojums, kas uzrunāja ikvienu interesentu.

✓ **krājuma organizācija un glabāšana**

Novadpētniecības materiāli sistematizēti tematiski mapēs, izvietoti atsevišķos plauktos, brīvi pieejami apmeklētājiem.

Barkavas bibliotēkā, lai zinātu, kuros iespieddarbos ir rakstīts par novadniekiem vai viņu sarakstītās grāmatas- grāmatām uz muguriņām tiek uzlīmēta atzīme, vāka iekšpusē norādīta lpp. kurā ir pieminēti novadnieki, vai viņu darbu fragmenti izmantoti.

Degumnieku bibliotēkā līdzas mapēm, ir grāmatas. 2019.gadā Jūlijs Augusts Trops dāvināja bibliotēkai savu dzejoļu krājumu latgaliešu valodā "Vactāva pādūs īt". Papildinās arī Degumnieku bibliotēkas Īpašais grāmatu plaukts.

✓ ***digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana***

Bibliotēkas neveido digitālās kolekcijas.

2018.gadā praktiskajās nodarbībās apgūta analītiskā apraksta veidošana Novadpētniecības datubāzē Madonas novada bibliotēkā. Turpinājās uzsāktais darbs pie datu ievades BIS sistēmā, taču nepietiekamā intensitātē. Visu novadpētniecības mapju apraksti ir Kusas, Barkavas, Dzelzavas pagasta 1., Dzelzavas pagasta 2., Mēdzūlas, Sāvienas, Vestienas, Kraukļu, Meirānu, Varakļānu bibliotēkās.

✓ ***krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums***

Novadpētniecības darbs ir nebeidzams process, tādēļ darbs pie tā turpināsies arī nākamgad.

2019.gadā plānots veikt novadpētniecības mapju aprakstu veidošanu Novadpētniecības datubāzē reģiona bibliotēku kopkatalogā. Jāturpina mapju kvalitātes izvērtēšana.

Liezēres bibliotēkas novadpētniecības krājumā ir 20 mapes. Mapes papildinātas no periodikas uzziņām, iegūtajiem un apkopotajiem materiāliem. 2019.gadā mapes revidētas un mainīti nosaukumi, jo, uzsākot datu ievadīšanu Madonas novada bibliotēkas novadpētniecības datu bāzē (apraksti par 2 mapēm), saskārās ar vajadzību datus sistematizēt un tomēr stingri izvērtēt to saglabāšanu un ievietošanu datu bāzē. Tāpēc arī šobrīd kavējas mapju ievadīšana elektroniskajā katalogā. Ir ļoti

daudz ilgos gados uzkrātas informācijas, kurām daudzkreiz trūkst datu avotu, un reizēm arī patiesuma. 2020.gadā šis darbs ir noteikts kā Liezēres pagasta bibliotēkas prioritāte.

✓ *izmantojums*

Novadpētniecības materiāli izmantoti, veidojot izstādes, organizējot pasākumus, iesaistoties vietējās kopienas aktivitātēs.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā izveidotas 6 novadpētniecības izstādes: aktierim Kārlim Sebrim — 105, dzejniecei Broņislavai Martuževai — 95, dzejniecei Anitai Skrjabei - 60, aktrisei Elvīrai Baldiņai -100, dzejniekam Leonam Briedim – 70, rakstniekam Augustam Saulietim -150.

Dzelzavas pagasta 2. bibliotēkā - Aizvadītajā gadā novadniekiem – jubilāriem tika veltītas literatūras izstādes:

Literatūras izstāde „Barikāžu stāsts”

Literatūras izstāde „Reālists ar romantiķa dvēseli”(Kārlim Sebrim – 105)

Literatūras izstāde „ Ar Dieva dzirksti rakstītā dzeja”(Broņislavai Martuževai – 95)

Literatūras izstāde „Prieks ir izstarot un izdalīt. Izdalīt to, kas mums pieder...”

Literatūras izstāde „ Leonam Briedim – 70”

Literatūras izstāde „Augustam Saulietim – 150”

Praulienas bibliotēkā bija izliktas 6 novadpētniecības izstādes:

Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja sagatavotā izstāde:

Latvijas Tautas frontes Madonas nodaļai – 30;

Sarmītes Radiņas dzejas fotogrāfijas;

Dzejniece Broņislava Martuževa;

Novadniece, baletdejojāja Ieva Bidiņa;

Agronoms Jānis Vārsbergs;

Ģenerālim, Lāčplēša Kara ordeņa kavalierim Jānim Ezeriņam 12.

Citās reģiona bibliotēkās tika izliktas Praulienas bibliotēkas veidotās ceļojošās izstādes:

Rūdolfs Baltails - Kraukļu un Lazdonas pagasta bibliotēkā;

Komponists Jānis Norvilis - Mētrienas bibliotēkā.

Pasākumi:

11.11 - Stunda bibliotēkā 1. klasei - saruna par Latviju un Praulienu, krustvārdu mīklas minēšana, filmiņas „Karoga stāsts” noskatīšanās.

5.11 – dalība Praulienas pamatskolas Latvijas svētku pasākumā- prezentācija un stāstījums par pagasta ievērojamiem cilvēkiem.

16.11 - Pagasta pasākums veltīts Latvijas 101 gadadienai - prezentācija un stāstījums par ģenerāli Jāni Ezeriņu.

Saikavas bibliotēkā noorganizēta tikšanās ar senās Saikavas kultūrvides pētnieci Helēnu Dekanti. Skaista, saturā bagāta izstāde par novadnieku Rūdolfu Baltails.

Novadnieka Aivara Aivieksta veidotā izstāde ”Sagūstītie pikseļi.”

Bibliotēkas rīkotajos pasākumos izmantoti materiāli, kas ir J. Vēža privātajā uzfilmēto notikumu arhīvā par kultūras un citiem svarīgiem vēsturiskiem notikumiem.

- **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Izstādes 110 (2018.-134), pasākumi 78 (2018.- 86), ekskursiju grupas – veidi, kā tiek izmantoti, popularizēti bagātīgi uzkrātie novadpētniecības materiāli.

Novadpētniecības darba aktivitātes

Nr.p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Mapes	Pasākumi	Izstādes
1.	Madonas novada bibliotēka			
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	1		1
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	11		1
4.	Aronas pag. Viesienas bibliotēka	7	11	5
4	Barkavas bibliotēka	5	3	2
1	Stalīdzānu bibliotēka	8	5	2
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	20	1	6
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	32		6
9.	Dzelzavas pag. 2. bibliotēka	12		6
10.	Kalsnavas pag. bibliotēka	12	11	2
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	15		5
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	20	4	5
13.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	4	1	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	26	2	6
15.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	7		3
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	15	1	1
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	38	4	6
18.	Degumnieku bibliotēka	36	1	3
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	16	3	6
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	12	1	2
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	11	10	4
22.	Sarkaņu pag. Biksēres bibliotēka	22	1	5
23.	Vestienas bibliotēka	15	3	2
24.	Cesvaines bibliotēka	18	1	1
25.	Kraukļu bibliotēka	9	1	2
26.	Ērgļu bibliotēka	8	1	2
27.	Jumurdas bibliotēka	12	3	1
28.	Sausnējas bibliotēka	7	3	1
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	36	2	5
30.	Meirānu bibliotēka	11		2

31.	Varakļānu tautas bibliotēka	36	1	7
32.	Murmastienes bibliotēka	7	4	7
33.	Stirnienes bibliotēka	14		3
	Kopā:	514	78	110

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka veic gada notikumu hroniku pagastā:

- Muzikālā teātra aktieris, režisors un vokālais pedagogs Edgars Kramiņš uzrakstījis novadnieka Kārļa Pamšes dzīvei un radošajam darbam veltītu monogrāfiju "Sarunas bez robežām". Dzelzavā 8.novembrī notiek grāmatas prezentācija par izcilo latviešu teātra personību.

Par godu "Baltijas ceļa" 30.gadadienai Madonas novada pašvaldība vienu no svētku koncertiem 24.augustā rīkoja Dzelzavā. Svētkos piedalījās amatiermākslas kolektīvi no Madonas novada, tai skaitā Dzelzavas kultūras nama latviešu deju grupa "Dzeldes", sieviešu vokālais ansamblis "Variants" un viesi no Lietuvas un Igaunijas.

Kalsnavas bibliotēkā novadpētniecības apkopošanas un popularizēšanas darbs tika veikts, integrējot to ikvienā bibliotēkas rīkotajā pasākumā. Kopumā šādas ievirzes pasākumi bijuši 11, ierīkotas un skolas un plašākai sabiedrībai piedāvātas 2 ar novadpētniecību saistītas izstādes 2.stāva foajē. Vislabāk šo jomu 2019.gadā raksturo piedalīšanās stāstnieku pasākumos Pļaviņās, Viļānos, kad pasākumu tēma skāra tuvo vēstures tēmu, līdz ar to tas kļūst gandrīz personīgi.

Bērniem un jauniešiem vadītās nodarbības un ekskursijas Alunāna parkā vienmēr ietver sevī novadnieku J, Sārta, P.Liepiņa, Alunānu dzimtas, arī A.Niedras neredzamo klātesamību.

Arī veloekspedīcija Veckalsnavas pusē lielā mērā ir gan Kalsnavas luterāņu baznīcas draudzes vēstures, viduslaiku pils, dabas objektu rašanās un izveidošanas, un saglabāšanas faktu apspriešana, aktualizēšana. Protams arī dalībnieku stāstu uzklaušanās un labvēlīgā gaisotne.

Pārskata periodā tika veidotas divas apjomīgas un nozīmīgas tematiskās izstādes Aivara Kluša un Jāņa Simsona agrīno darbu izstāde "Nezināmais Simsons" – abas par cilvēku radošumu, cilvēcisko vērtību nozīmi un pilsonisko nostāju – emocionālas, faktoloģiski bagātas, krāšņas un cilvēcīgas.

Novadpētniecībai bibliotēkā jābūt integrētai tās ikdienas aktivitātēs un 2019. gads ir šajā ziņā labs gads.

Lazdonas bibliotēka vērsa uzmanību uz vietējas kopienas indivīdu prasmju un brīvā laika hobiju popularizēšanu. Organizētas divas radošo darbu izstādes:

V. Prostakas darināto rotu izstāde " Radošais prieks" un I Gluščukas "Pogas podziņas".

Izmantojot bibliotēku telpu iespējas un saprotot, ka ne vienmēr vietējie iedzīvotāji apmeklē Madonas muzeja organizētās izstādes, bibliotēkā deponētas vairākas Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja veidotās izstādes, kas saistītas ar novadu:

"Inese Birstiņa, cimdu foto" - mākslinieces dzimtas saknes no Ļaudonas pagasta;

"Baltijas ceļam -30", "Latvijas Tautas frontes Madonas rajona nodaļai-30";

"Rūdolfs Baltails- aktieris ,režisors, skatuves mākslas pedagogs" sadarbībā ar Praulienas pagasta bibliotēku.

Atsaucoties uz UNESCO nedēļas 2019 aicinājumu "Spožie prāti: sievietes zinātnē", tika sagatavota publikācija par lazdonieti Svetlanu Berjozkinu, kas ir zinātņu doktore inženierzinātnēs un tehnoloģijās.(Inf. "Lazdonietis" un www.madona.lv/biblioteka).

Strādājot ar lietotāju pieprasījumiem un informācijas nodrošināšanu, lai iegūtu vēlamu informāciju, tiek izmantoti vietējie, reģionālie un nacionālie resursi.. Tiešsaistes resursi www.madona.lv/biblioteka - reģiona elektroniskais katalogs, Madonas NB veidotā Novadpētniecības datu bāze. Pētniecības un uzziņu darbam tiek izmantoti: www.lnb.lv. resursi un www.ciltskoki.lv; www.raduraksti.lv; www.dzimta.lv; www.arhivi.gov.lv/ informācijas iegūšanai.

Liezēres pagasta bibliotēkā 2019. gadā notikuši 4 novadpētniecības pasākumi un 5 novadpētniecības izstādes.

Izstādes:

1. “Zaļās Zemgales dēls” - dzejniekam, Liezēres draudzes skolas skolotājam Vilim Plūdonim - 145.
2. 1949.gada 25.marta represijām veltīta izstāde - izvesto saraksti, izvesto mājvietas toreiz un tagad.
3. Fotoizstāde “Randiņš ar Kuju” - Ezera svētkiem veltīta izstāde, no 2018.gada ekspedīcijas materiāliem.
4. “Mazais pasta balodītis” - Pasaules Pasta dienai veltīta izstāde, par pasta un sakaru nozari Liezēres pagastā.
5. “Karavīra dvēselīte” - Lāčplēša Kara ordeņa kavalieri - Liezēres pagastā.

Pasākumi:

1. “Vakars pie ozola” - Muzeju nakts priekšvakars, akcija “Liezēres spēka ozoli”.
2. “Ezera svētki” - maksšķerēšanas sacensības, laivu parāde, konkursi un augu kompozīciju veidošana. Liezēres pagasta bibliotēka piedalījās kompozīciju veidošanā, organizēja viktorīnu par Liezēres ezeru, vadīja bērnu spēles.
3. “Pasta pēcpusdiena” - Liezēres pagasta pasta un sakaru darbinieku tikšanās, izstāde, sarunas un atmiņas.
4. “Tā Kunga ceļi nav izdibināmi” par Zlodeju dzimtu Liezēres pagastā, ekskursija pa dzimtas mājām, dzīvesstāsta grāmata, tikšanās ar šodienas dzimtas pārstāvi.

2019.gada 27.oktobrī apmeklējot Madonas muzeja rīkoto Novadpētniecības konferenci, atklāts jauns Liezēres pagasta novadnieks - Jānis Staņislavs Birnbaums - gleznotājs un viņa kuplā dzimta.

Ļaudonas bibliotēkā 2019.gadā notika 2 novadpētniecības pasākumi un 6 izstādes.

“Politiski represēto atceres pasākums” - sadarbībā ar kultūras namu, atzīmējot Politiski represēto piemiņas dienu, visi pēc piemiņas brīža pie Represēto piemiņas akmens tika aicināti uz bibliotēku, lai atcerētos tālās pagātnes notikumus un kopīgi noskatītos filmu “100 gadi esības vējos”, kurā bija vērojams arī Madonas novada cilvēku dzīves gājums. Pie siltas tējas tases sekoja pagastā dzīvojošo – represēto personu skaudrie atmiņu stāsti. Pasākumu papildināja atceres dienai veltīta tematiska izstāde.

Atzīmējot Dzejas dienu mēnesi Ļaudonas pagasta bibliotēka aicināja uz muzikālu dzejas pēcpusdiena kopā ar novadnieci dzejnieci Sarmīti Radiņu un mūziķi Jāni Trūpu. Pasākums izvērtās par sirsnīgu kopā būšanu. Pasākumu papildināja izliktā izstāde ar novadpētniecības materiāliem par Sarmīti Radiņu un dzejnieces 5 grāmatām.

Augusta mēnesī bibliotēkā bija apskatāma fotogrāfa Māra Stiprā fotoizstāde “Ļaudona no putna lidojuma” – kārtējais apliecinājums tam, cik Ļaudona ir skaista vieta – mūsu mazais paradīzes stūrītis. Decembra mēnesī bija apskatāma izstāde “No Adventa līdz Ziemassvētkiem”, kurā bija apskatāmi novadnieces Dzintras Viļevičas radošie darbi – dekupāžas tehnikā apdarinātie trauki,

sienas dekori. Izstāde visu svētku laiku kalpoja arī kā lielisks telpu noformējums, atbilstoši gadalaikam un svētkiem.

Pārskata periodā izlikta literārās izstādes veltītas novadniekiem – izcilām personībām: martā kordiriģenta Teodora Reitera 135.jubilejai, oktobrī Andreja Eglīša 107.jubilejai.

Mētrienas bibliotēkā 2019. gadā nozīmīgas jubilejas novadniekiem:

Keramiķei Baibai Dumpei 55 (izstāde bibliotēkā)

Dzejniekam Leonam Briedim 70 (izstāde bibliotēkā, dzejas uzveduma “no kurienes nāk dzejnieks” apmeklējums Madons KN (14 interesentiem organizēts transports)

Kopā 2019. gadā 6 novadpētniecības izstādes:

Mūsu novadnieki jubilāri. Keramiķei Baibai Dumpei - 55

Mētrienas pagasta sieviešu korim “Jūsma” – 25

Ulda Ausekļa grāmatas “Četras otas” ilustrāciju izstāde

Izstāde patriotu nedēļā. “Lāčplēša ordeņa kavalieri Mētrienā”

...es esmu ievēries pats sevī kā smalks un sapņains mēness diegs. Leonam Briedim – 70”

Gadskārtējā rokdarbnieču un amatnieku darbu izstāde – Ziemassvētku tirdziņš.

4 ar novadpētniecību saistīti pasākumi:

Jubilejas ozolu sakopšanas talka - pirms divpadsmit gadiem Mētrienas pagastā aizsākās tradīcija - iestādīt jubilejas ozolus, par godu novadnieku simtgadēm:

A. Līventālam – 200 (2003.)

P.Pommeram – 100 (2004.)

O. Liepiņam – 100 (2006.)

P. Sauleskalnam – 130 (2007.)

A. Vanagam – 100 (2008.)

Jau trešo gadu tika organizēta jubilejas ozolu sakopšanas talka (7 dalībnieki). Tika nogrābta vecā kūla, ciešāk piestiprinātas norādes.

Saulainā darbnīca bibliotēkā

2019. gada 1. jūnijā pagasta sieviešu koris “Jūsma “ ar vērienīgu pasākumu atzīmēja savu 25. jubileju. Pasākumi visas dienas garumā – radošās darbnīcas: mūzikas instrumentu gatavošana no dabas materiāliem, vainagu pīšana, ziedu gleznas veidošana, vakarā – koncerts. Bibliotēkā tika aicināti darboties mazākie apmeklētāji, veidojot no papīra jubilejas žetonus gan sev, gan arī koncerta apmeklētājiem. Ieskatīties kora vēsturē varēja izstādē “Jūsmai – 25.”

Velomaršruta “Mētrienas stāsti” atklāšana.

2019. gada aprīlī bibliotēkā sanāca kopā sieviešu biedrības “Ābele” aktīvistes un velotūrisma entuziaste Baiba Krama, lai pārrunātu iespēju izveidot velomaršrutu Mētrienas pagastā. Tika rakstīts projekts, kas tika arī atbalstīts. Vasaras sākumā sākās darbs pie 20 Mētrienas stāstu veidošanas, pētot novadpētniecības materiālus. Tika ieguldīts liels darbs pagasta vēstures izpētē un kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanā, saglabāšanā un popularizēšanā. Novembra sākumā velomaršruts tika atklāts neklātienē Mētrienas pagasta bibliotēkā. Pasākumā varēja iepazīties ar visiem 20 stāstiem, kas tagad ir izvietoti visa velomaršruta garumā.

Nu jau par tradīciju kļuvusi Rokdarbnieču un amatnieku darbu izstāde – Ziemassvētku tirdziņš Mētrienas pagasta bibliotēkā decembra sākumā. Šogad izstādē savus darbus izstādīja 12 dalībnieces. Katru gadu rokdarbnieču pulciņš mainās. Šogad izstādē varēja aplūkot jauno māmiņu veikumu – pašdarinātas mantas mazajiem gan no dzijas, gan auduma, gan arī izstrādājumus no ādas.

Degumnieku bibliotēkā pārskata gadā bijušas vairākas literatūras izstādes, kas veltītas novadniekiem - "Pa zaļajā tekām (Kārlim Zīaram), "Novadniekam, folkloras lauciņa kopējam Arvīdam Aizsilniekam 115" un "Pieci no simts" (Kelīna Klāna, Arvīds Aizsilnieks, Māris Liniņš, Rūdolfs Pinnis, Jānis Ronis – par viņiem grāmatā "Simts stāstu par Lubānu"). Pēc grāmatas izlasīšanas, tika noorganizēta tikšanās ar grāmata veidotājiem.

Biksēres bibliotēkā 2 foto izstādes: "Senā skola gadalaikos" un "Baltā ziema Sarkaņos", kuru autors ir bibliotēkas vadītājs D. Akmentiņš.

Kraukļu bibliotēka sadarbojoties ar Cesvaines Tūrisma centru - informācija tūrisma apskates objektu bukletā par "Kraukļu skolu", bibliotēku, kā apskates objektu! Izstrādāts velo tūrisma maršruts, kurā, kā apskates objekts ir "Kraukļu skola."

Izstāde par novadnieci, simtgadnieci, aktrisi Elvīru Maigu Hortenziju Balduņu, kura joprojām dzīvo Rīgā. Viņa ir zināma, kā cilvēku izvadītāja pēdējā gaitā un unikalitāte ir tā, ka bērēs tiek runātas tautasdziesmas, kuras aktrise skaita no galvas. Izstādi varēja apskatīt zināmu laika periodu bibliotēkas sarīkojumu zālē, bet pēc tam tā tika izvietota pastāvīgā ekspozīcijā ēkas 2. stāvā.

Ekskursantiem tiek uzdāvināta laminēta kartiņa ar foto no bibliotēkas, 2.stāva ekspozīcijas, uz kuras ir info par bibliotēkas darba laiku, telefona nr. un bibliotēkas e- pasts.

Jumurdas bibliotēkā, gatavojoties Vislatvijas vējaviēšu salidojumam, tika uzrunāta Karolīna Tarvida, kura tajā brīdī bija kādu laiku nodzīvojusi Vējavā, daudz fotografējusi Vējavas apkārtnes ainas. Ar viņas laipnu atļauju tika izgatavotas 23 A4 formāta fotogrāfijas, ielaminētas un pievienotas izstādei par Vējavu, kuru varēja apskatīt pasākuma laikā un pēc tam arī bibliotēkā. Fotogrāfijas paliek Jumurdas bibliotēkas novadpētniecības krājumā. Tika arī sastādīts pasākuma norises informatīvais materiāls, kurā tika iekļauts uzskatāmais materiāls par grāmatām, kuras saistās ar Vējavu.

Bibliotēkas apskate un stāstījums ir iekļauts ekskursiju maršrutos pa Jumurdas pagastu. Pārskata periodā bibliotēkā viesojās sieviešu klubiņa dāmas no Liezēres, grupas no Murmastienes un Varakļāniem. Kopā apmeklēja 37 ekskursanti.

Sausnējas bibliotēkā notika 3 pasākumi saistībā ar novadpētniecību.

Divi no tiem Sausnējas pagastā kļuviši par tradīciju. 11. novembra lāpu gājiens – atceres brīdis un Valsts dzimšanas dienas svinības. Šī pasākuma nobeigumā tika rādītas videofilmas un fotokadri par seniem un ne tik seniem notikumiem, šos materiālus palīdz atlasīt un sakārtot bibliotēka.

Visnozīmīgākais pasākums bibliotēkai bija tikšanās ar rakstnieci - novadnieci Lindu Šmiti. Tradicionāli septembris ir dzejas mēnesis, bet šogad runā par prozu, jo 20. septembra pēcpusdienā ciemojās rakstniece un novadniece Linda Šmite. Ar prieku uzklauts arī stāsts, kā rit darbs pie viņas jaunākās grāmatas par leģendāro aktieri Valentīnu Skulmi.

Murmastienes bibliotēkā turpinās iepriekšējā gadā projekta „Nākotne sākas šodien” ietvaros iesāktais darbs pie materiālu vākšanas un apkopošanas par pagasta lauksaimniekiem. Dažādos pasākumos tiek izmantots pieejamais foto un video materiāls par pagasta zemnieku darbiem, rūpēm, problēmām, zaudējumiem un sasniegumiem. Šie foto un video materiāli tika izmantoti Eiropas dienai veltītajā pasākumā.

Vislielāko interesi no apmeklētāju puses izraisīja Latvijas simtgadei veltīts izstāžu cikls visa gada garumā un turpināsies arī nākamajos gados „Talanti mums līdzās. Iepazīsim tos!” Gaismā tika celti

pagasta talantīgu cilvēku darbi: gleznas, dažādās tehnikās veidoti rokdarbi, Ziemassvētku dekori, kuri ļoti ātri tika iztirgoti, jauno – topošo mākslinieku darbi. Abpusēji pozitīvām emocijām bagātas izvērtās tikšanās ar māksliniekiem – izstāžu autoriem.

- **Sadarbība novadpētniecības jomā**

Sadarbība ar pagasta, pilsētas iedzīvotājiem, vēstures izpētes entuziastiem, kuri piedāvā savus atrastos materiālus. Sadarbība ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeju materiālu vākšanā, izstāžu deponēšanā.

Kusas bibliotēka - 2019. gada pirmajā pusgadā sadarbībā ar multifunkcionālo centru, bibliotēkas vadītājas sakopotās Aronas pagasta teritorijā pierakstītās latviešu tautasdziesmas tika joprojām izvietotas pie multifunkcionālā centra sienām (jau bija 2018. gada otrajā pusgadā).

Bērzaunes bibliotēkai ir sadarbība ar viesu māju “Gaiziņstars” muzeja istabas “Gaiziņa skapis” pilnveidošanā. Tas ir labs kopdarba paraugs. Latvijas simtgadei par godu bija laba sadarbība ar bērnu un jauniešu centru “Rīts”, tā arī turpinās ar fotogrāfes Madaras Parmas fotogrāfiju izstādi.

Kraukļu bibliotēkai - ar Madonas novada Praulienas bibliotēkas vadītāju organizējot izstādi par aktieri, režisoru, teātra pedagogu, rakstnieces Ilzes Indrānes dzīvesdraugu Rūdolfu Baltaisvilks. Ar Madonas novada Liezeres bibliotēkas vadītāju, organizējot Biedrības “Ozols un zīle” projekta “Vietvārdu talka Liezērē” izstādi.

Laba sadarbība ir izveidojusies ar Madonas Novadpētniecības un Mākslas muzeja speciālisti organizējot un plānojot ceļojošās izstādes.

Ērgļu bibliotēka - katra mēneša pirmās otrdienas rīts ir novada muzeju, bibliotekāru, kultūras darbinieku kopsapulces laiks, kad tiek saskaņoti pasākumu un aktivitāšu plāni, dalīšanās idejās un plānos, kā arī rastas kopējas sadarbības.

Varakļānu bibliotēkā kā nozīmīgākie pasākumi 2019.gadā atzīmējami:

Oktobrī norisinājās ekspedīcija ”ES projektu labās prakses izzināšana”, kad uzņēma Madonas reģiona kultūras darbiniekus un veda ekskursijā pa Varakļānu pilsētas ievērojamākajiem objektiem.

Dažādas literatūras izstādes, veltītas novadniekiem, piemēram, Jōņam Brokam, Osvaldam Zvejsalnikam, Bronislavai Martuževai, Jānim Klīdzējam un Anitai Skrjabei.

Varakļānu mūzikas mākslas skolas darbu izstādes gan pavasarī “Sveicam pavasari!”, gan rudenī ”Zeme, kuru mēs mīlam...”

Varakļānu novada muzejam palīdz ar informācijas meklēšanu www.periodika.lv

- **Jauninājumi novadpētniecības darbā**

Jāturpina iesāktais darbs.

- **Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi**

Novadpētniecības darbu nav iespējams veikt lasītāju apkalpojamās dienās. Šo darbu nevar vien paveikt atrodoties bibliotēkā uz vietas. Šis darbs prasa tikšanos ar cilvēkiem, sadarbību, trūkst

kapacitātes informācijas vākšanas tehniskam darbam, lai pēc tam to sistematizētu un padarītu pieejamu apmeklētājiem.

Lai vairāk un dziļāk izpētītu pagasta vēsturi, ir vajadzīgs laiks un resursi. Piemēram, lai nokļūtu arhīvos, darba laikā tas ir nereāli. Kā atzīmē Degumnieku bibliotēkas vadītāja – ir dažas lietas, kā piemēram, Jaunlubānas linu fabrika, kas pagaidām nav izpētīta.

Vestienas bibliotēkas problēma novadpētniecības darbā ir tas, ka trūkst laika un telpas, kur izvietot materiālus ērtai apskatei. Laikmeta liecību saglabāšanai, būtu nepieciešams ar diktofonu apmeklēt pagasta vecākos iedzīvotājus, bet nav tādu resursu, lai šādu darbu veiktu.

- **Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības**

Novadpētniecības darbs ir interesants, tas saistīts ne tikai ar vēstures izpēti, bet arī mūsdienu notikumu atspoguļošanu nākamajām paaudzēm. Tāpēc ir svarīgi atstāt liecības, fotogrāfijas par šodienas aktualitātēm, notikumiem.

Novadpētniecības darbs ir tas, kurš neprasa lielus līdzekļus, bet tam jāvelta daudz laika, tas ir nebeidzamais stāsts.

Barkavas bibliotēkā 2019. gadā sākts darbs pie Barkavas pagasta kartes izveides ar vietām, no kurām tika ņemti māli un izgatavoti māla podi un zīmes ar vietu nosaukumiem. 2020. gadā līdz februārim šis darbs ir jāizdara, jo no 20. marta līdz 26. aprīlim Madonas muzejā tiks izstādīti Līgas Skariņas (Latvijas 100. dzimšanas dienā keramiķe pagasta ļaudīm dāvināja māla podus ar mājvietu nosaukumiem. Māli tika iegūti no mājvietām pieguļošām zemes) darbi un Barkavas pagasts ar šo karti un māla podiem kuplinās izstādi.

Bērzaunes bibliotēkā jāturpina darbs pie iesāktā. 2020. gads ir Lauktechnikas jubilejas gads. Sistematizējami 2019. gadā savāktie materiāli, vācami jauni.

Par izdevušos jānosauc no bibliotēkas materiāliem izveidotais scenārijs 11. novembra pasākumam Bērzaunes evaņģēliski luteriskajā baznīcā. Tā no 2018. gada jau kļuvusi par tradīciju.

Jumurdas bibliotēkā lai gan mazliet ir noplācis ar Latvijas 100gadi saistītais novadpētniecības materiālu vākšanas entuziasms, ir atsevišķi cilvēki, kuri joprojām nes uz bibliotēku attēlus ieskenēšanai, dažādus materiālu kopēšanai. Pagaidām neveicas ar atmiņu stāstījumu pierakstīšanu, grūti pierunāt cilvēkus dalīties atmiņās. Sarunājoties ar iedzīvotājiem un pārvaldes darbiniekiem ir radusies doma izveidot bibliotēkas otrajā stāvā novadpētniecības istabu, jo telpa ir plaša, bet bērnu grāmatu krājums samazinās.

9. Projekti

Projekti kā papildus finansējuma piesaistes līdzeklis ir iespēja bibliotēku darbībā.

Tabula "Projektu apkopojums"

Bibliotēka	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts	Rezultāti. Ieguvumi
Aronas pagasta Aronas bibliotēka	Rokdarbu vācelīte 01.10.2018-15.09.2019			Biedrība "Aronas pīlādzis"	Atbalstīts/ Līdzdalība	Bibliotēka kā vieta, kur publiski pieejamas stelles
Lazdonas bibliotēka	UNESCO LNK tīkls "Stāstu bibliotēkas" 2019-2021		Nemateriāls	Iesaistoties projektā dalībnieki pilnveido personīgās un profesionālās prasmes darbā ar kopienas iesaisti nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā, stāstniecības tradīciju aktualizēšanā.	atbalstīts	
Ļaudonas bibliotēka	Lasi interesanti, aizraujoši un mūsdienīgi	Nodibinājums "CEMEX Iespēju fonds" Ļaudonas pagasta pārvalde	EUR 695,00 Naudā EUR 272,00 Nemat. EUR 147,70 +13,46 EUR – neparedzēti izdevumi svētku kliņģerim	Projekta mērķis radīt interesi 6-10 g.v. bērniem par lasīšanu, veicināt viņu lasītprasmi, praktizējot vienu no kanisterapijas virzieniem – lasīšanu kopā ar suni, motivēt bibliotēkas apmeklētājiem (3 nodarbības 2018.gadā, 1 noslēdzošā nodarbība 2019.gadā).	Atbalstīts	Projekta ietvaros izveidots mūsdienīgs, ērts drošs bērnu stūrītis, lasīšanai un citām aktivitātēm. Projektā iesaistīti 20 bērni.
Ļaudonas bibliotēka	Ļaudona teiku lokā	Latvijas Valsts mežu un		Projekta mērķis – iedzīvīnāt dabā Ļaudonas pagastā pierakstītas teikas	Atbalstīts	Izveidota taka

		KKF Ļaudonas pagasta pārvalde		un nostāstus par dažādām vietām un objektiem, izveidojot Ļaudonas teiku taku. Bibliotēka veica teiku un nostāstu par Ļaudonas pagastu apkopošanu.		
Praulienas bibliotēka	Pasākumu cikls Praulienas pagastā „Labākai rītdienai”	Madonas novada pašvaldība			Neatbalstīts	
Sarkaņu bibliotēka	Dvieļu stāsts Sarkaņos	Latvijas valsts mežu atbalstītā “Vidzemes kultūras programma 2019”	1172,-	Bibliotēka sadarbībā ar biedrību “Sarkaņu pagasta kultūrmantojums” izstrādāja projektu “Dvieļu stāsts Sarkaņos”, lai veicinātu kultūrvēsturiskā nemateriālā mantojuma saglabāšanu Madonas novadā, nodošanu nākamajām paaudzēm un stiprinātu novadnieku latvisko identitāti.	Neatbalstīts	
Sarkaņu bibliotēka	Mācies un rodi otrreizēju pielietojum u	Madonas novada pašvaldība Biedrība “Sarkaņu pagasta kultūrmant ojums”	1323,60 255,59	Sniegtas biedrības „Sarkaņu pagasta kultūrmantojums” biedriem, apkaimes iedzīvotājiem aktuālas, viņus interesējošas zināšanas, netieši rosinot ekonomēt ģimenes budžetu	Atbalstīts	Izgatavoti 10 multifunkcio nāli podesti izstāžu iekārtošanai bibliotēkas un biedrības vajadzībām. Nodarbību gaitā šūtie 14

				<p>un dabas resursus.</p> <p>21 dalībniece 5 praktiskajās nodarbībās uzlaboja šūšanas prasmes (apmalojumu, vatēšanu un stepēšanu), apguva zināšanas par tekstilmozaikas darbarīku pielietojumu, kā arī, garderobē esošu nevalkājamo kreklu un auduma atgriezumu izmantošanu tekstilmozaikas tehnikā darinātajos darbos – salvetēs, spilventiņos, iepirkuma maisiņos u.c.</p>		<p>spilventiņi pēc izstādes nodoti biedrības telpu interjera iekārtošanai.</p> <p>Turpmāk dalībnieki plastmasa maisiņu vietā lietos savus darinātos iepirkuma maisiņus.</p>
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts "Burtu spēles"	Cesvaines novada pašvaldība SIA "HAVITA Baltic"	370,-	Mērķis – radīt bērnos un jauniešos vēlmi lasīt grāmatas, veidot vispusīgu skatījumu uz norisēm dabā un sabiedrībā	Atbalstīts	Īstenots
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts "Burtu spēles pieaugušajiem"	Cesvaines novada pašvaldība	320,-	Mērķis – piesaistīt uzmanību vērtīgai, savdabīgākai literatūrai, ko lasītāji ikdienā mazāk izvēlas	Atbalstīts	Īstenots
Lubānas bibliotēka	Vārdi, kas nāk no sirds...	VKKF	550,00	Popularizēt latviešu oriģinālliteratūru tiekoties ar autoriem klātienē	Neatbalstīts (mazs paredzamais apmeklētāju skaits)	
Varakļānu tautas	Rakstnieks-grāmata-	VKKF			Neatbalstīts	

bibliotēka	lasītājs					
Murmastienes bibliotēka	Mūsu mazā bibliotēka	Izdevniecība „Liels un Mazs”	Grāmatas par 35.00 eiro nopirkta par pašvald. līdz. Izdevniecība dāvina darba burtnīcas	Projekta mērķis ir parādīt bērniem, ka lasīšana var būt aizraujoša un vienojoša nodarbe, kas cieši saistīta ar citām radošām izpausmēm: teātri, zīmēšanu, rakstīšanu... Proj. iesaistīti 11 bērni	Atbalstīts	

- **Projektu apraksts**

Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas projektā darbojās 18 bibliotēkas.

Stalīdzānu bibliotēkā 2019.gadā iepriekšējā gada projekta „Latvijai 100. Barkava” rezultātā tapusi ceļojošā izstāde „Barkavas pagasts agrāk un tagad” atceļoja uz Stalīdzānu bibliotēku, lai to varētu apskatīt iedzīvotāji.

Kalsnavas bibliotēkai sadarbībā ar biedrību “Kalsnavas jaunieši” līdzdalība Madonas novada NVO izsludināto projektu līdzfinansēšanas konkursā ar projektu “Varam, ja kopā darām!” (15.aprīlis-20.novembris). Rezultātā Alunāna parka takās izvietoti 10 planšetes ar skolēnu radošajiem un bibliotēkas apkopotajiem stāstiem un teikām par Kalsnavu.

Madonas novada Veselības veicināšanas projektā 1.martā Liezēres pagasta bibliotēkā notika tikšanās ar neiroloģi Inesi Irbi.

Mārcienas bibliotēkā pārskata periodā tika realizēts projekts sadarbībā ar „Latvijas Sarkanā Krusta” Mārcienas nodaļu. Gada sākumā tas bija pasākumu cikls “Dzīves skola”, kas bija uzsākts jau 2017. gadā. Tajā tika runāts par medicīniska rakstura tēmām un veidotas pagasta radošo cilvēku darbu izstādes. Pārskata perioda beigās (oktobrī, novembrī, decembrī) tika veidots cita satura pasākumu cikls “Dvēseles pieturas”, kurā galvenā loma tiek dota kādam pagasta iedzīvotājam, kurš vēlas pastāstīt par sava ceļojuma iespaidiem vai savu hobiju. Bet pasākuma otrajā daļā bibliotēkas vadītāja stāsta par kādu izvēlētu dzejnieku un lasa viņa dzeju, ka arī veido šī dzejnieka grāmatu izstādi, tādējādi iepazīstinot apmeklētājus ar dažādām grāmatām un rosinot interesi par lasīšanu.

- **Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem**

Lieliska iespēja bibliotēkām piesaistīt jaunus lasītājus, veidojot lasīšanas paradumus un vajadzību pēc literatūras gan mazam, gan lielam lasītājam. Bērnu un jauniešu žūrijas projekts piedāvā kvalitatīvi augstvērtīgu literatūru. Tikai satrauc, ka projekta finansiālais apjoms ir sarucis līdz

minimumam, jo tieši projektā iegūtās grāmatas ir bijis liels atbalsts un papildinājums mazajai lauku bibliotēkai ar ierobežotiem finanšu līdzekļiem.

10. Publicitāte

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

“Bibliotēka ir dialogs. Vienmēr. Arī tad, ja cilvēks vēl neredz tā nepieciešamību” – citējot Kalsnavas bibliotēkas vadītājas I.Puzānes teikto, atklājas publicitātes nozīme.

Bibliotēkas tēlu veido vizuālais noformējums ar aicinošu skatu logos, piesaistošiem akcentiem ikdienā, ērtu un mājīgu vidi telpās, noformējumu svētku reizēs.

Bibliotēkas aktīvi iesaistās vietējo pašvaldību informatīvo izdevumu veidošanā. Madonas novadā daudzviet vairs neiznāk vai iznāk ļoti reti vietējās pagastu avīzes. Avīzes publicētas un pieejamas novadu, pagastu mājas lapās. „Bērzaunes Rīts” redaktore ir bibliotēkas vadītāja Ineta Zvirgzdiņa. “Aronas pagasta vēstis” top Viesienas bibliotēkā, Kalsnavas bibliotēkas vadītāja Iluta Puzāne aktīvi iesaistās “Kalsnavas Avīzes” satura veidošanā.

Informācija ievietota vietējā presē – reģionālajā laikrakstā “Stars”, “Madonas Novada Vēstnesī”, informatīvajos pašvaldību izdevumos *Aronas pagasta vēstis, Lazdonietis, Barkavas Vārds, Kalsnavas Avīze, Bērzaunes Rīts, Ļaudonas Vēstis, Mārcienas ziņas, Mētrienas Dzīve, Klānu Vēstis, Sarkanu Ziņas, Cesvaines Ziņas, Ērgļu novada ziņas, Lubānas Ziņas, Varakļonīts*, un citos medijos. Publicitāšu kopējais skaits drukātajos medijos -217.

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī:**

- ✓ *bibliotēkas tīmekļa vietne*

Dzelzava pagasta 1. bibliotēka mājaslapā <http://dzelzbibl.awardspace.com> latviešu valodā jau vairāk kā 10 gadus piedāvā noderīgas adreses ar pievienotiem linkiem, tādējādi veidojot saikni ar attālinātajiem lasītājiem. Mājas lapā ir informācija par bibliotēkas piedāvājumu: jaunajām grāmatām, abonēto periodiku, pasākumiem, pieejamām datu bāzēm, izveidoti ceļveži uz portāliem, tematiska sadaļa par novadniekiem u.c..

- ✓ *emuāri (blogi) nav.*

- ✓ *sociālie tīkli*

Savi konti 2019.gadā izveidoti facebook vietnē – Barkavas (877 skatījumi), Dzelzavas 1. (262 apmeklējumi, 31 sekotājs 2mēnešos), Dzelzavas 2. (332 /46), Mēdzūlas (65 skatījumi), Ļaudonas,

Sāvienas, Mārcienas, Mētrienas (808 skatījumi), Degumnieku (678 skatījumi), Praulienas, Kraukļu, Jumurdas (89 skatījumi), Sausnējas, Meirānu, Murmastienes bibliotēkām.

Bērzaunes pagasta, Varakļānu (385 skatījumi), Lubānas, Ērgļu, Cesvaines, Vestienas bibliotēkām (1234 skatījumi) ir facebook.com profili, izveidoti jau iepriekšējos gados.

Varakļānu (48), Cesvaines, Bērzaunes bibliotēkām ir draugiem.lv. profils. Informācijas aprīte notiek arī caur pagastu, pilsētu pašvaldību sociālo tīklu profiliem. Bibliotēku darbinieces izmanto savus personīgos profilus aktivitāšu, ziņu publicēšanai. kā atzīmē bibliotekāri, sociālo tīklu izmantošana ir aktuāls un turpmāk aktīvāk veicams uzdevums. Instagramm.com konts Mētrienas bibliotēkai

✓ *citas tīmekļa vietnes*

Informācija par bibliotēkām atrodama novadu, pagastu, Madonas novada bibliotēkas mājas lapās, kā arī Bibliotēku portālā, www.madona.lv, www.cesvaine.lv, www.ergli.lv, www.lubana.lv, www.varaklani.lv, arī pagastu mājas lapās, kā arī novadu, pagastu sociālajos tīklos.

Lazdonas bibliotēka- www.stastubibliotekas.com

www.kulturasdati.lv

Pārskata gada sākumā- www.biblioteka.lv

Arvien vēl aktīvāk jāpublicē informācija Madonas novada bibliotēkas mājas lapā www.madona.lv/biblioteka.lv

• **Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi**

Jebkurš pasākums, kuru organizē bibliotēka, veicina bibliotēkas tēla popularizēšanu.

Izstādes- vispopulārākā bibliotēkas publicitātes forma, to veidošanas tematika atkarīga no dažādām aktivitātēm.

Vieni no veiksmīgākajiem pasākumiem bibliotēkas popularizēšanā ir tie, kad bibliotēka “iziet” ārpus telpām pie saviem lasītājiem- vai tās būtu bibliotēkārās stundas vai cita veida nodarbības bērniem, vai norises pieaugušo auditorijai, kad bibliotēka atrod veidu, kā nokļūt tuvāk lasītāja ikdienai.

Tematiskie pasākumi

2019. - 486

2018. - 473

2017. - 548

2016. – 529

2015. - 539

Izstādes -

2019. - 832

2018. - 814

2017. - 1003

2016. - 1025

2015. - 1056

Sekojošajā tabulā apkopotā informācija parāda skaitļus, bet neatklāj to, cik daudz izdomas, radošuma, enerģijas, laika un darba ieguldīts, lai šīs aktivitātes realizētu.

Aktivitātes bibliotēkās2019

Novados bibliotēkās	Tematiski pasākumi	Izstādes
Madonas novads	333	568
Cesvaines novads	33	41
Ērgļu novads	53	96
Lubānas novads	39	56
Varakļānu novads	28	71
Kopā	486	832

No bibliotēku pārskatiem:

Barkavas bibliotēka kā vienu no veiksmīgiem pasākumiem var minēt dzejas dienām veltītu pasākumu “Dzejas laiks”. Pasākumā piedalījās Barkavas kultūras nama amatiereteātra dalībnieki, kuri runāja Intara Zommera dzeju. Dzejas lasījumu I.Zommers papildināja ar paša sacerētām dziesmām, kuras izpildīja ģitāras pavadījumā. Intars runāja arī pats savu dzeju. Patīkams pārsteigums pasākuma apmeklētājiem bija tas, ka barkaviete Aija Inča sadarbojas ar Intaru Zommeru. Inča Aija dziedāja savas rakstītas dziesmas. Tekstus dziesmām Aija raksta pati.

Bibliotēka 1.jūnijā aicināja uz ģimeņu atpūtas pasākumu “Atnāks silta vasariņa” visus interesentus. Prieks bija redzēt tik daudz ģimenes vienkopus. Ģimenes draudzīgi veica dažādus uzdevumus, sacentās savstarpēji, atbalstīja savus bērnus. Šādi pasākumi saliedē ģimenes.

Bērzaunes bibliotēkā nozīmīga piedalīšanās muzeja istabas “Gaiziņa skapis” materiālu papildināšanā, 1991.gada janvāra barikāžu dienu dalībnieku – bērzauniešu – “iecelšana saulītē”. Visi, kuri pieteicās – apmēram 40 cilvēki – saņēma pateicības rakstus 2017.gadā un 2018.gadā apliecības., 2019. gadā notiek atceres pasākums. Dzejas dienu pasākums “Dziesminieks uz lauku ceļa” ar Jura Apoga, Intara Zommera un Sarmas Cīrules piedalīšanos, seno fotogrāfiju vākšana par Bērzaunes senākiem un ne tik seniem laikiem un notikumiem. Fotogrāfiju apkopošana Agitas Kalniņas izdevumā “Bērzaune. Veci laiki 1.grāmata.”

Dzelzavas pagasta 2.bibliotēkā gadā ir bijuši vairāki pasākumi, kas piesaistīja daudz interesentu. Gribas atzīmēt :

- Literatūras izstāde „Barikāžu stāsts” – izstāde par mūsu pagasta barikāžu dalībniekiem
- Tematisks pasākums, izstāde „Ineses Litauniks leļļu izstāde” – izstāde piesaistīja ne tikai pašvaldības iedzīvotājus.
- Tematisks pasākums, izstāde „Līvijas Levinskas rokdarbu izstāde pārļošanas tehnikā”
- Tematisks pasākums, izstāde „Hokeja pavasaris.”

Lazdonas bibliotēkā veiksmīga Improvizētā pasaku taka bērniem. Stāstu pasākumi vietējas kopienas interešu grupai.

Stāsti par krāsām - 24.oktobrī Lazdonas bibliotēkā pulcējās interesenti uz stāstu pēcpusdienu "Stāsti par krāsām". Pasākuma dalībnieki dalījās krāsainos stāstos un ar interesi klausījās citu stāstījumā. Stāstus papildinot ar savu individuālo krāsaino tēlu apģērbā un dažādām lietām. Bija ļoti interesanti un radoši, izskanēja pašu sacerēta ZAĻĀ pasaka un pat jautras anekdotes. Organizēts kā UNESCO LNK "Stāstu bibliotēkas" pasākums.

Biksēres bibliotēka - Andas Līces jaunās grāmatas „Viss sākas šorīt” prezentācija TN „Kalnagravas”. Pasākuma noskaņu, spēlējot dažādus mūzikas instrumentus, bagātināja viņas meita, dzejniece un mūziķe Elīna Līce

Cesvaines bibliotēkā 12.oktobrī ar ekskursiju uz Raiņa muzeju Tadenavā, Sēlijas prasmju muzeja un pils parka apskati Zasā noslēdzās trešais lasīšanas iniciatīvas "Burtu spēles pieaugušajiem" posms. Turpinot iepazīt Latviju, šoreiz Sēliju. Sēlijas muzejā izvērtēja anketu rezultātus un svinēja pasākuma noslēgumu. Visaugstāko lasītāju atzinību ieguva Paolo Konjeti "Astoņi kalni", tam sekoja Janas Egles "Svešie". Lasītākās grāmatas titulu ieguva Dženiferas Klementas darbs "Lūgšanas par nolaupītajām".

Aprīlī domes zālē daudz klausītāju apmeklēja literāri izzinošu muzikālo pēcpusdienu ar dziesminieku Kārli Kazāku, kas noritēja patiesi patīkamā gaisotnē.

Bibliotēkas darbinieces uzņēmušās vairākas reizes gadā organizēt bibliotekāru kolektīvam un pārējo pašvaldības iestāžu darbiniekiem teātra izrāžu apmeklējumus – Valmieras teātrī "Mīlestības testaments", "Uz Akapulko, kundze!" un "Kaisles vilciens" (Dailes teātra viesizrāde); "Latviešu mīlestība" Jaunajā Rīgas teātrī un "Salemas raganas" – Dailes teātrī Rīgā. Tas prasa savu daļu laika un enerģijas, bet cilvēkiem patīk, un arī pašas gūst spēku atjaunošanos.

Decembra nogalē gads tradicionāli noslēdzās ar saviesīgu pasākumu bibliotēkas darbiniekiem.

Jumurdas bibliotēkā - tikšanās un praktiska nodarbība "Radi pozitīvas izmaiņas ar paša rokām". Vējavas pusē dzīvojošā Karolīna Tarvida pašmācības ceļā apguvusi apzinātās zīmēšanas (neirografikas) metodi. Šī metode ļauj ikvienam atbrīvot sevi no negatīvām emocijām un problēmām ar vienkāršas zīmēšanas metodi.

Muzikāla pēcpusdienu "Atveras ziedi, atveras sirdis"- sadarbībā ar pagasta pārvaldi. Pavasara ieskandināšanas koncerts un veltījums Starptautiskajai sievietu dienai. Bibliotēkas dalība, sastādot programmu, meklējot aforismus un dzejas rindas par pavasari, ziediem, sievieti. Bibliotekāre arī kā programmas pieteicēja. Koncertā piedalījās Ērgļu mūzikas skolas orķestris un Jumurdas sievietu vokālais ansamblis "Ievziedi".

Lieldienu pasākums pie Saieta ēkas - aicināti mazi un lieli jumurdieši un viesi svinēt pavasara svētkus. Atrakcijas izdomāja un vadīja, noformējumu sagatavoja, izstādi parādīja bibliotēka.

Miķeļdienas labdarības akcija. Ziedu paklājs "Pēdējais sveiciens rudenim". Aicinājums ziedot daļu savas ražas Ērgļu novada sociālās aprūpes centriem. Pagasta iedzīvotāji tika aicināti no savu dārzu ziediem veidot paklāju pie Saieta ēkas.

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

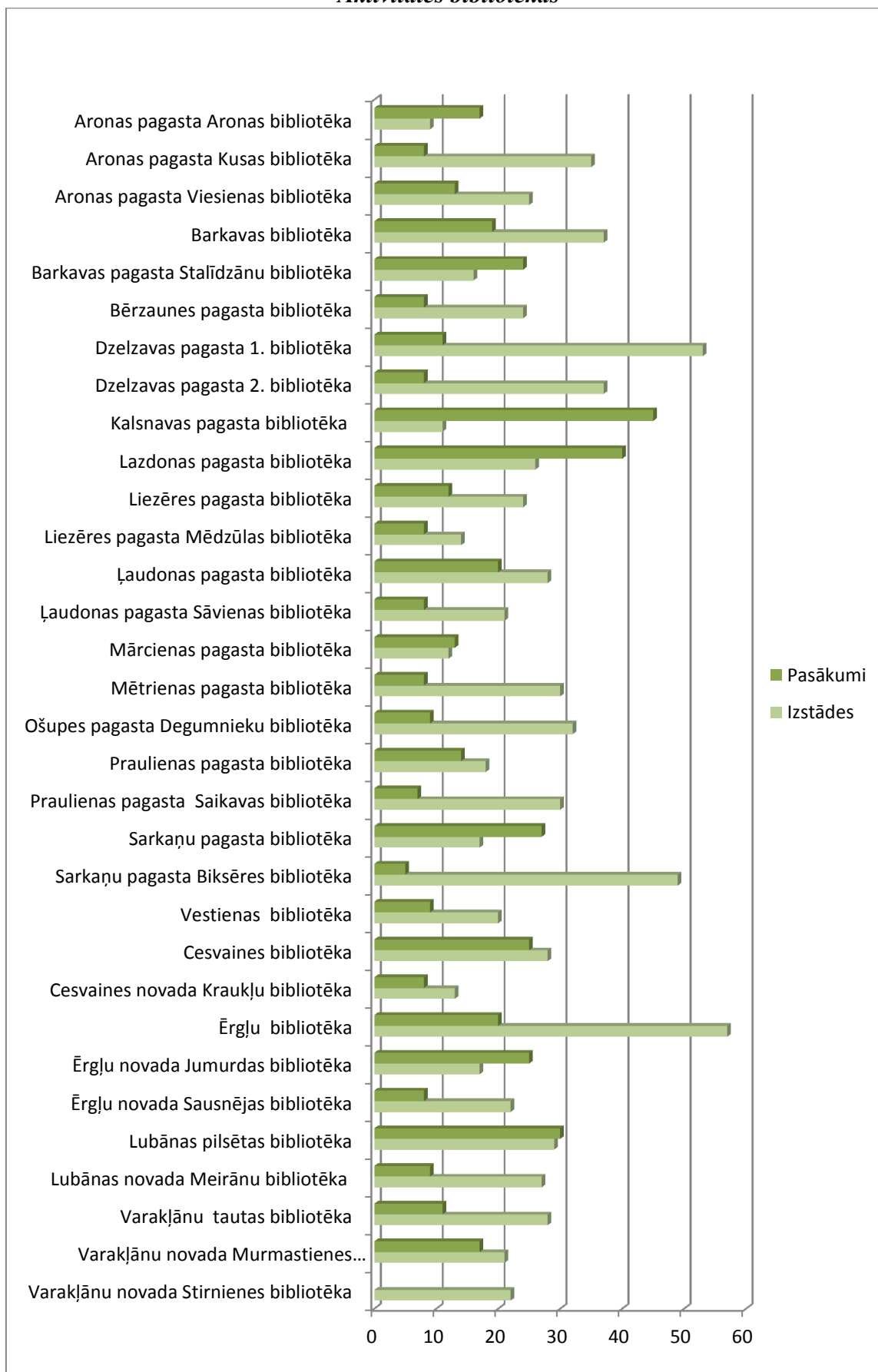
Jāveic plašāka bibliotēkas pakalpojumu popularizēšana sociālajos tīklos.

Lai bibliotēkas rīkotās aktivitātes būtu kvalitatīvas, interesantas, vajadzīgas, jāveic iedzīvotāju aptauja un jāveicina līdzdarbošanās aktivitāšu sagatavošanā.

Vislielākais kavēklis ir laika trūkums, kas kavē pietiekošā daudzumā un ar lielu regularitāti ievietot informāciju par bibliotēkā notiekošo. Lai sagatavotu kvalitatīvi, interesantu, saistošu un ieinteresējošu, vizuāli baudāmu informāciju, tam ir jāvelta daudz ikdienas laika, kas ne vienmēr ir izdarāms.

Regulāri jāsniedz informācija sociālajos tīklos, nav jābaidās rakstīt par savu bibliotēku!

Aktivitātes bibliotēkās

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

Bibliotēka ir pašvaldības iestāde, tādēļ tās darbība, budžets lielā mērā ir atkarīgs no pašvaldības iespējām, ieinteresētības, izpratnes par bibliotēkas darbu. Lai bibliotēka nepārtraukti attīstītos, svarīgs faktors ir sadarbība ar vietējo pašvaldību. Sadarbība aizvien ir laba. Bibliotēkas darbinieki uzņemas dažādus pienākumus pašvaldības aktivitātēs.

Madonas novada Ļaudonas, Lubānas, Varakļānu pašvaldības rīko kopsapulces, kurās piedalās iestāžu vadītāji un atbildīgās personas, tajās piedalās arī bibliotēku darbinieki. Pašvaldības rīko ekskursijas iestāžu darbiniekiem, kur piedalās arī bibliotēkas darbinieki.

Atkarībā no vietējiem apstākļiem un infrastruktūras kā sadarbības partneri tiek minētas pašvaldības, skolas, pedagogi, skolu bibliotekāri, tautas/ kultūras nami, pirmsskolas izglītības iestādes, muzeji, novadpētnieki, mākslas- mūzikas skolas, sociālie darbinieki, pastnieki, folkloras kopas, interešu klubiņi, jauniešu centri, NVO, pansionāti, VUGD, novadnieki, uzņēmēji.

Lai veiksmīgi noritētu bibliotēkas darbs, sadarbībai ar pagasta pārvaldi, ar citām iestādēm, uzņēmējiem un arī iedzīvotājiem ir liela un paliekoša nozīme.

Ieskatam- no bibliotēku pārskatiem:

Aronas pagasta bibliotēkā norit tikšanās ar pagasta pārvaldes pārstāvjiem, bibliotēka palīdz izplatīt pašvaldības sagatavoto sabiedrībai paredzēto informāciju bibliotēkas lietotāju vidū Zelgauskā. Arī LKS „Zalgauska” biedru sapulces notiek bibliotēkas telpās.

Tā kā Kusas bibliotēka atrodas Kusas pamatskolas telpās, tuvākie un lielākie sadarbības partneri ir Kusas pamatskola un multifunkcionālais centrs”1. stāvs”.

Viesienas bibliotēkas vadītāja pasākumu pagasta mērogā organizēšanā sadarbojas ar Lauteres kultūras nama vadītāju Rudīti Prikuli, biedrību „Aronas pīlādzis” tās vadītāju Ivetu Kaparkalēju. Pasākumu organizēšanā piedalās arī pagasta uzņēmumi, atbalstot ar savu līdzfinansējumu.

Barkavas bibliotēka kā vienu no veiksmīgiem pasākumiem var minēt dzejas dienām veltītu pasākumu “Dzejas laiks”, kas organizēts sadarbojoties ar Barkavas kultūras namu. Kopā ar pagasta iestādēm tiek rīkoti pasākumi. Sadarbībā ar Barkavas pamatskolu tika noorganizēti: “Lasāmpietura “Māra Cielēna””, Pepijas dzimšanas dienas svinības Barkavas bibliotēkā “Draugi pie draugiem- Svinam Pepijas dzimšanas dienu”, bērnu žūrijas noslēguma pasākums “Lasu un izlasu 56x 24=144 grāmatas”.

Stalīdzānu bibliotēkai cieša sadarbība ir ar visām pagasta iestādēm, īpaši ar Barkavas pamatskolu, sadarbojas izstāžu organizēšanā, kā „Es dabas vidū” un „Visagala mežā”. Laba sadarbība izveidojusies ar Kristiāna Dāvida kristīgo pamatskolu, kad audzēkņi viesojās bibliotēkā un pasākumu kuplināja ar muzikāliem priekšnesumiem, kā arī bibliotēkas lasītāji ciemojās skolā Ziemassvētku pasākumā. Arvien ciešāka sadarbība veidojas ar Saikavas bibliotēku- tās vadītāju Līgu un vairākiem lasītājiem. Šogad sagatavots kopīgs pasākums “Kaimiņu būšana” Tāpat Saikavas bibliotēkas lasītāji regulāri viesojas Stalīdzānu bibliotēkā uz tematiskajiem pasākumiem. Joprojām

labā sadarbība ir ar vietējo pastnieci, kura nogādā iedzīvotājiem kādu vajadzīgu grāmatu vai pagasta informatīvos izdevumus.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka iesaistījās biedrības "Mēs Dzelzavai" organizētajā "Foto orientēšanās pa un ap Dzelzavu" pasākuma īstenošanā. Sadarbība ar Dzelzavas speciālo pamatskolu, kuras sadarbībā tapuši vairāki pasākumi, šīs skolas darbinieki un skolēni ir lieli bibliotēkas pasākumu atbalstītāji un apmeklētāji arī Dzelzavas pagasta 2. bibliotēkā.

Kalsnavas bibliotēkas iedvesmas un motivācijas avots:

Aivars un Irēna Kluši (izstādes), Aija Kaškure (ārpus štata literatūras kritiķe), Brigita Balode (novadpētniecības darba vērtētāja), Dainis Kreilis (velo ekspedīcijas dzinējspēks), Māris Stiprais (bibliotēkas pārkārtojumu, makulatūras vākšanas sadarbības partneris), Madonas reģiona bibliotēku kolēģi, Pļaviņu novada kultūras darba kolēģi, Cēres, Otanču, Liepājas, Gulbenes kolēģes, ģimene. Sadarbība ar kolēģiem ārpus un Madonas reģionā notiek, galvenokārt, pieredzes apmaiņas jomā un ideju dāvināšanā un saņemšanā, ņemot vērā Kalsnavas bibliotēkas pozitīvos rezultātus abonēto datu bāzu izmantošanā, tika ieteikts izveidot aģentu kartītes.

Lazdonas bibliotēkas ilggadējie sadarbības partneri: Lazdonas pamatskola un pirmskolas izglītības grupa, BJC "Kodols", NVO klubs "Smaidas", rokdarbu pulciņš "Rota". Madonas novada bibliotēka un bērnu literatūras nodaļa. Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs, Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošā biedrība "Javir", UNESCO LNK "Stāstu bibliotēkas".

Liezēres pagasta bibliotēkai turpinās aktīva sadarbība ar pagasta teātra vadītāju. 2020. gads zināmā mērā būs teātra gads Liezēres pagastā, tā kā arī bibliotēkai aktīvi būs jāiesaistās visos darbos. 2019. gadā sadarbībā ar pagasta sieviešu klubu devās iepazīt kaimiņu Aronas un Jumurdas pagasta skaistākās vietas un darbīgākos ļaudis.

Ļaudonas pagasta bibliotēkai izveidojusies sadarbība ar pašvaldības iestādēm. Notiek kopīgi pasākumi un izstādes. Sadarbība ar jauniešu centru "ACS" – Jauniešu diena Ļaudonas pagastā. Sadarbība ar kultūras namu – dalība Ļaudonas pagasta svētku aktivitātēs. Sadarbībā ar PII "Brīnumdārzs" grupas audzinātājiem, bibliotēkā regulāri notiek bērnu radošo darbu izstādes. Cita veida sadarbība - vajadzības gadījumā iespēja izmantot projektoru, krēslus u.c. saimnieciskas lietas. Laba sadarbība ar pagasta saimnieku, kurš nav atteicis palīdzību nevienā saimnieciski risināmā jautājumā. Saprotāša, ieinteresēta un pretimnākoša attieksme no pagasta pārvaldes vadītāja. Sadarbībā ar pārstāvi no Samariešu kustības viens lasītājs reizi mēnesī tiek atvests uz bibliotēku. Trīs lasītājiem grāmatu apmaiņa notiek sadarbojoties ar pagasta pastnieci.

Biksēres bibliotēkai turpinās sadarbība ar esošajiem sadarbības partneriem:

Sarkaņu Amatu māju, tās vadītāju Dairu Drozdovu un Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krātuvī Sarkaņos, muzeja vadītāju Līviju Zepu un etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu kolekcijas glabātāju Inesi Sudāri; Sarkaņu pagasta pārvaldi, tās vadītāju Andreju Jankovski; sociālo darbinieku, bāriņtiesu un pārējām institūcijām; ar kaimiņu pagasta pārvaldes iestādēm (Dzelzava); ar profesora Aleksandra Bieziņa muzeju "Jaundilmaņi" (Dilmaņi); multifunkcionālo bērnu un jauniešu centru „Logs”; Sarkaņu KN „Kalnagravas” vadītāju Valdu Kļaviņu; privāto Biksēres senlietu muzeju – „Biksēres klēts”, tā vadītāju Andri Trečaku.

Lubānas bibliotēkas vadītāja, kura ir arī Lubānas novada domes deputāte, reizi mēnesī apmeklē Lubānas novada Sociālo, izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas sēdes, kur

informē par bibliotēkas aktualitātēm. Paveras arī plašāks redzējums uz visu kultūras, izglītības un sporta dzīvi kopumā, kas palīdz veiksmīgāk iesaistīties kopējās kultūras norisēs. Sadarbojas ar Lubānas pensionāru biedrību "Cerība"- apmeklē viņu pasākumus un iepazīstina ar jaunāko literatūru un plānotajiem pasākumiem bibliotēkā. Pensionāru biedrībai palīdz arī ar bibliotēkas projektora aizlienēšanu un uzstādīšanu pasākumiem" Cerības" telpās. Sadarbojas ar Lubānas Mākslas skolu - no makulatūrā atnestajām grāmatām atlasa mākslas grāmatas, kuras Mākslas skolas skolotājas labprāt paņem saviem audzēkņiem. Šogad saņēma arī *Paldies* no māksliniekiem- Mākslas skolas absolventes Ditas Kalniņas diplomdarbam darināto lelli „Meitene ar grāmatu.” Lubānas novada pašvaldībai sadarbībā ar Nodarbinātības Valsts aģentūru skolēnu vasaras pasākumu ietvaros, Lubānas pilsētas bibliotēkā jūlija mēnesī jau trešo gadu praktizējās skolēni. Šajā gadā Lubānas vidusskolas 11. klases skolniece.

Varakļānu bibliotēkas secinājums - sadarbības jomā mazs novads ir priekšrocība, jo uzrunāt zināmu cilvēku ir vieglāk, arī satiekoties ikmēneša sanāksmēs rast kopīgu valodu un izrunāt sadarbības iespējas ir vienkāršāk.

- **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes**

Sadarbība ar Madonas novada bibliotēku kā reģionālo bibliotēku ir vērtēta kā ļoti laba. Jebkurā laikā iespēja konsultēties ar šīs bibliotēkas darbiniekiem par bibliotekāro darbu un tā pilnveides iespējām - semināri, profesionālā izaugsme, konsultatīvais darbs, spēles, puzzles, 3d pildspalvas pagastu svētkiem, radošām aktivitātēm;

LNB - apmācības, nozares informācija;

KISC – datortehnika, apmācības, konkursi, informācija;

Grāmatu iegādes jautājumā sadarbība ar grāmatu apgādiem, tirgotājiem - Zvaigzne ABC, SIA "Latvijas Grāmata", Virva IK;

Telia Latvija - interneta pakalpojumi;

SIA Tieto Latvia – BIS Alise darbības nodrošinājums, konsultācijas;

Līgatnes papīrfabrika – makulatūras vākšanas akcijas.

Laikraksts "Stars"- publicitātes raksti

Kalsnavas, Lazdonas pagasta bibliotēkām sadarbība ar Pļaviņu novada bibliotēku. Dalība Pļaviņu bibliotēkas stāstu pasākumā "Pasakas lieliem un maziem."

- **Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība**

2019.gada 21.martā Sarkanu bibliotēku apmeklēja bibliotekāru (11) un kultūras nozares pašvaldību darbinieku grupa no Austrumukrainas (no Harkovas, Dņepropetrovskas un Zaporozjes reģiona pilsētām). Vizītes mērķis bija iepazīt Latvijas bibliotēkas, to darbu un sadarbību ar citām kultūras jomas institūcijām un kultūras darba organizāciju Latvijas pašvaldībās.

Cesvaines bibliotēkas vadītāja, kura veic domes priekšsēdētāja vietnieka pienākumus, augustā pašvaldības delegācijas sastāvā devās uz sadarbības pašvaldību Marjamā Igaunijā.

- **Bibliotēku interešu aizstāvības darbs**

Bibliotēku interešu aizstāvības, pārstāvniecības darbs tiek veikts, ikdienā pārliecinot novada domes, pārvaldes darbiniekus un arī bibliotēkas lietotājus par daudzajām iespējām bibliotēkā, tās ietekmi uz novada iedzīvotāju labklājību un nepieciešamību bibliotekāriem sevi pilnveidot. Tas tiek veikts regulāri, gan aizstāvot izdevumus budžetā, gan realizējot aktivitātes, gan ikdienas dzīvē.

Interesu aizstāvība - tikšanās ar Madonas novada pašvaldības pārstāvjiem, kas apmeklēja pagasta iestādes, iepazīnās ar bibliotēkas darbu klātienē, uzklausa bibliotekāra viedokli par pagastu. Pamatsamatā stājās jauna pašvaldības izpilddirektore.

Sarkaņu pagasta bibliotēkas bibliotēku interešu aizstāvība veidojas dabīgi bibliotekāra sadarbībā ar lasītājiem. Piemēram - lasītājam Robertam (9 gadi) sirdslieta ir aušana uz vecmāmiņas lielajām stellēm, patīk darboties ar krāsainiem pavedieniem un tekstilizstrādājumiem. Zinot, ka bibliotēkā tiek labiekārtota draudzīga vide mazākajiem lasītājiem, viņš uzdāvināja pašaustu paklāju (1,50 x 1,50). Pateicībā par dāsnumu sabiedrības labā, bibliotēkas vadītāja Robertu ieteica kā goda viesi iedegt svētku egli, ko tradicionāli jau daudzu gadu garumā iedegt aicināti pagasta cilvēki, kuru lielos un mazos labos darbus novērtējuši līdzcilvēki. Vecāki atzina, ka dēlam tas cēlis pašapziņu un bijis patīkams pārsteigums arī ģimenei. Jau tradicionāli kopā ar biedrību "Sarkaņu pagasta kultūrmantojums" izstrādā un realizē vietējās kopienas interesēm atbilstošus projektus, tā veicinot jaunu prasmju un iemaņu apguvi.

Piedaloties Līgatnes papīrfabrikas rīkotajā makulatūras vākšanas konkursā bibliotēkām un arhīviem, Lubānas pilsētas bibliotēka šogad ieguva pirmo vietu republikā, Kalsnavas pagasta bibliotēka- trešo vietu Latvijā. Bez vietējo iedzīvotāju atbalsta tas nebūtu izdevies.

25.02.2020.

Madonas novada bibliotēkas galvenā bibliotekāre-metodiķe

Daiga Puķīte